

Ekwo Jiobu

Ako ẹhu Jiobu

1 ¹O nweru onye alì Uzu lanù; teke o shi nòdu bẹ ẹpha iya bụ Jiobu. Nwoke ọbu bụ nwoke, ụta adùdu lẹ ndzụ iya bya aburu onye pfube-rekoto. Ọ bụ onye atsuhuje Chileke ebvu haa eme ẹjo-ememe. ²Iphe, ọ nwutaru bụ unwoke ẹsaa waa unwanyi ẹto. ³O nwekwarupho ẹku. Aturu iya dụ unu iri l'ẹsaa l'ukporo iri. Inya-kamelu iya dụ unu ẹsaa l'ukporo iri. Eswi, a turu njigba ẹbo ẹbo dụ unu njigbabe eswi ugbo labo l'ukporo ise. Ne nkapfu-igara iya dụ unu l'ukporo ise. Ndu bụ nemadzụ, ejeru Jiobu ozi kwatakpoọ dụ igwerigwe mebyikpoọ. O buẹpho l'ọo ya bụ onye shi kakota shii l'iphe, bukpoọ nemadzụ, a nwuru anwunwu l'uzo ẹnyanwu-awawa l'ophu.

⁴Unwu iya ndu ophu bụ nwoke nòdu aboje ọbo-iphe l'ibe phẹ. Onye ọwa-a -boọ ogiya; ogiya ọzo onye ọzo aboo; ẹphe -nòdu abo ọbo-iphe ọbu; ẹphe ezia unwune phẹ ndu ophu bụ unwanyi pho ẹphe n'eto; ẹphe abya lẹ nri ono. ⁵Ọ nòdu abujeru; a -bochaa iphe ono teke ẹphe abo iya; Jiobu ekua phẹ bya edoo phẹ nsọ. Nchita-aboһu iya l'ọ bya egweeru Chileke ngweja-akpo-oku l'iswi ẹhu phẹ l'ẹhu l'ẹhu. Kele ọorije sụ: “?A maru ?unwu iya te emeadaru nù iphe-ẹji? ?A maru ?ẹphe te egudeadanù obu phẹ kọo Chileke onu?” Ọ buru nno bụ ge Jiobu shi emeje iya tekenteke.

Nsetanu ahụ Jiobu ama

⁶Obenu ujiku lanù; unwu Chileke bya g'ẹphe goshi onwophe l'iphu Chipfu. Nsetanu tsokwaru phẹ pho bya. ⁷Chipfu sụ Nsetanu: “?Bụ awe bẹ i shi bya?”

Nsetanu sụ Chipfu: “Mu ejenupho ejeje alwa alwalwa l'eliphe. Mu tsonurupho oma mgboko aghaphe botorii.”

⁸Chipfu sụ Nsetanu: “?Enya tsuru ngu l'eka onye-ozu mu, bụ Jiobu nọ? Mbụ l'ọ to duedu nemadzụ, dụ g'ọo ya lẹ mgboko l'ophu. Ọ bụ nwoke,

pfuberekoto bya aburu onye uto adudu le ndzu iya; buru onye atsuhuje Chileke ebvu; haa eme ejo-ememe.”

9 Toḅudu iya bu; Nsetanu bya eyeeru Chileke onu su iya: “?Iipfu too? ?Jobu nonyaerupho tsuhaha gube Chileke ebvu? 10 ?Toḅudu ngu kporu okpokuu kpo-pee yele ndibe iya mgburugburu; mekpoo iphemiphe, o nweru? Iphemiphe, oome l’eka be i meru; o buru upete; k’ophu bu l’eku iya tukoru ekameka. 11 Machinaa eka nta-a denyi l’iphemiphe, o nweru enweru gi’ihuma l’oo-pfuru l’atatiḅu ngu koo ngu onu.”

12 Toḅudu iya bu; Chipfu sunu Nsetanu: “O du ree; iphemiphe, o nweru duwaa ngu l’eka; oo epho ge mkpushi-eka ngu te erwu iya l’ehu.”

Nsetanu kwoepho gburumu; o bueru iya pho eshi l’iphu Chipfu l’eka ono tughua.

13 Toḅudu iya bu; o be ujiku lanu; unwu Jobu ndu ke nwoke me ndu ke nwanyi dzukobe l’ulo okpara nna phe ke nwoke abo iphe; eri nri; angu mee. 14 Onye-ozu buerupho phereketeki l’iphu Jobu bya asu iya: “Oke-eswi, eegudeje eje ozi egu be e gudegbaa eje ozi egu; nkapfu-igara dokwarupho laguga eka ono ata nri. 15 Ndu Sheba fuaru phe; bya atuko phe rwuta; bya egbushia ndu ejeru ngu ozi. O buru mbedua kpoloko bu onye gbalaru nu su ge mu bya epfuaru ngu g’oda.”

16 Onye k’ono kpukwaduru-a opfu l’onu epfu; onye ozo kwobata bya asu: “Oku, shi l’eka Chileke be shiepho l’igwe daa bya atuko aturu ngu l’ophu kee; kechaa kee ndu-ozu ngu kefu; o buru mbedua kpoloko bu onye gbalaru nu su ge mu bya epfuaru ngu g’oda.”

17 Onye k’ono kpukwaduru-a opfu l’onu epfu; onye ozo kwobata bya asu: “Ndu o-lwua-olaa, shi le Babilonu buru ogbo eto tua le mkpa le mkpa bya awupyabe inya-kamelu ngu go ha rwuta; bya egude ogu-echi gbugbushia ndu ejeru ngu ozi. O buru mbedua kpoloko bu onye gbalaru nu su ge mu bya epfuaru ngu g’oda.”

18 Onye k’ono kpukwaduru-a opfu l’onu epfu; onye ozo kwobata bya asu: “Unwu ngu unwoke me unwu ngu unwanyi dokwaru abo iphe; eri nri angu mee l’ibe nwune phe nwoke k’ogerenya. 19 A bya ele enya; oke pherephere shiepho lechiegu ziru taphutaphu rwua bya enwungaa ulo ono l’ophu; ulo zee zepyabe unwu ngu ono g’ephe ha; ephe nwushihu; o buru mbedua kpoloko bu onye gbalaru nu su ge mu bya epfuaru ngu g’oda.”

20 Toḅudu iya bu; Jobu bya agbalihu bya eworu uwe yebedua, bu Jobu zijaa; bya eworu ishi kpushia; bya eworu onwiya tua gbii l’ali baaru Chileke eja; 21 su:

“Oo oto be mu gba teke mu
shi l’epho ne mu daa l’ali.
O bukwarupho oto be mu
a-gbaru laa.

Oo Chipfu nūru; ọ b̄uru
 Chipfu wotaru iphe,
 ọ nūru.

G'e tukwaa Chipfu epha.”

²²Iphemiphe-a mekọtaru Jobu; ọphu o mekwaru Chileke iphe-ẹji; ọphu ọ sukwaru lẹ Chileke meru iphe, erwubeduru iya nū.

Nsetanu ahụ Jobu ama k'ugbo ẹbo

2 ¹Noo ya; o bekwa mbọku ọzo; unwu Chileke byakwa g'ephē goshi onwophē l'iphu Chipfu. Nsetanu tsokwaru phē phō bya egoshi onwiya. ²Chipfu sū Nsetanu: “?Bū awe bē i shi bya?”

Nsetanu sū Chipfu: “Mu ejenūpho ejeje; alwa alwalwaa l'eliphe. Mu tso-nurupho ọma mgboko aghaphe botorii.”

³Tọbudu iya b̄u; Chipfu sū Nsetanu: “?Enya tsuru ngu l'ẹka onye-ozī mu, b̄u Jobu nọ? Mb̄u l'ọ tọ d̄uedu nemad̄u, d̄u g'oo ya lẹ mgboko l'ophu. Ọ b̄u nwoke, obu guru iphóró; bya aburu onye ọta adudu lẹ nd̄u iya; b̄u-ru onye atsuhuje Chileke ebvu haa eme ejo-ememe. I kpatachakpoo; mu mekpaa ya ẹhu; mebyishia ya l'ẹbe ọ d̄u iphe, o meru. O gudeshiẹle-a onwiya g'o gudeshi onwiya.”

⁴Nsetanu sū Chileke: “Hanaa g'a rwunaa ya ẹka l'akpuru-ẹnya-oji! ?Tī madu lẹ nemad̄u a-mikota ẹnya l'iphemiphe, o nweru enweru g'ọ b̄uru lẹ ya anodu nd̄u? ⁵Mb̄u lẹ-a; machinaa ẹka rwua ya l'okpu yele anu-ẹhu g'ii-huma l'oo-pfuru l'ataphu ngu l'ẹka ono koo ngu onu.”

⁶Chipfu sū Nsetanu: “Ngwanu; ọ nọ ngu l'ẹka. Ole ọ b̄u; dobekwa iya nd̄u!”

⁷Tọbudu iya b̄u; Nsetanu shiẹpho l'iphu Chileke l'ẹka ono; ọ b̄uru iya atugbu bya eje ewoerupho ejo ẹkpa-ebyi chĩa Jobu l'ẹhu. O shiẹpho l'okpa zakotae ya phō barji l'ẹhu jasū l'ishi. ⁸Jobu gbeshiẹpho je agwoo l'ikpozu. Ọ b̄uru agbagba mbeji bē oogudeje gude akọ onwiya oko.

⁹Ọ b̄uru iya b̄u l'ọ nonyaephō; nyee ya sū iya: “?I gudeshikpōephō onwongu g'i gude iya? ?Tī kōdu Chileke onu nwuhu?”

¹⁰Ọ sū iya: “Opfu ngu gbē adakwa g'ī b̄u onye lanu l'ime unwanyi, amadu iphe. ?Buepho iphe-oma bē anyi a-nodu anata l'ẹka Chileke? ?Anyi taa kabekpoedu nata ejo iya?”

Iphemiphe ono mekọtakpoo Jobu; ọphu ọ saduru onu pfuswee Chileke.

Ndu ọnyà Jobu

¹¹O be teke ndu ẹphe lẹ Jobu eshi ọnyà; umadzu ẹto; nūmaru ejo-iphē, anwugbaaru iya nū; ẹphe shigbaa l'ẹkameka, ẹphe shi byatashia ya agbaru mkpu; k'ophu ẹphe a-d̄u iya obu. Ndu byaru nū b̄u Elifazu, onye Temanu; waa Bilidadu, b̄u onye Shuwa; wafukwapho Zofa, b̄u onye Nama. Ẹphe n'eto ono tugbaberu onu eswe ujiku lanu bya g'ephē gbaaru

Jiobu mkpu ɗa ya obu. ¹²Ɛphe byarwuta bya agbẹ ụzenya hụma iya; ọphu ẹphe ahụbeeduru iya ama. Ɛphe tuko kwata tu uzu-ekwa ke wọ; bya eyegbaa ẹka l'uwe phe lajashia; bya ekpotagbaa urwuku ekpugbaa onwophe l'ishi. ¹³Ɛphe gwodoshihu l'alì l'ẹka ono; ẹphe l'iya gwokoru nno noo abali ẹsaa; eswe l'enyashi. Ọ kpọo phe opfu; ọphu ọ dudu onye ọphu ɗuru ike saa onu pfuru opfu yeru Jiobu. Noo kele ẹphe humaru l'iphe-ehuka, oje kwata shihu ike mebyi eshihu.

Opfu, shi Jiobu l'onu

3 ¹Tobudu iya bu; e mechaepho; Jiobu saa onu wata epfu opfu; bya awata ephu eswe, a nwuru iya iphu. ²O pfushiahaa su:

- ³ “G'eswe, a nwuru mu
 bukwaru ọla-l'iswi!
 G'enyashi, a tsuru ime mu
 bukwarupho enyashi,
 laru l'iswi!
- ⁴ Gẹ mboku ono gbahukwa
 ochii!
 Gẹ Chileke ọphu bu l'eli ta
 agubehakwa iya iphe;
 ọphu ọ dukwa iphe,
 du g'iphóró, adukwadu
 mboku ono!
- ⁵ G'ochii yẹ tsukiribaa
 tsunyikwaa eswe ono
 enya!
 G'urwukpu soyyabekwa iya!
 G'eswe mboku ono
 gbahukotakwa tsurikitiki!
- ⁶ Mbụ-a; g'ejo dadishi tukwa
 enyashi mboku ono
 gburumu swiswia!
 G'a ta guhekwaru iya ye
 l'eswe, nwuru l'apha!
 Ọphu a gukwaru iya ye
 l'eswe lanu lonwa!
- ⁷ Mu suru-a; g'enyashi
 mboku ono bukwaru
 mboku, gba ẹka nwa!
 G'ọ to dukwa olu emereme,
 aa-numa iya l'ime!
- ⁸ Gẹ ndu atuje mboku onu

- tukwaa mboku ono onu;
 mbu ndu kwakoberu
 akwakobe emete
 ejo-oke-agiyi.
- 9 Ge kpokpode nchi-abohu
 iya gbahukwa ochii.
 G'o lekwaanya l'iphoro
 abya adudu;
 e -mechaa lo buru ke
 mmanu; ophu o
 humakwa geregere utsu
 enya ahuma ophu.
- 10 Noo kele o to mechiduru
 epho ne mu
 g'a ta nwu mu mboku ono;
 k'ophu aphu owa ata
 atsoduru mu.
- 11 Mbu-a; ?bunaa gunu meru
 g'o gude ophu o budu teke
 aanwu mu;
 mbu loo teke ono,
 mu shi l'epho afuta ono
 be mu gege atu-buhu
 unme nwuhu?
- 12 ?Bunaa gunu meru g'o gude
 utapfu hee mu hefuta?
 Mbu; ?denuanu g'o gude era du
 k'ophu mu nguru iya
 angungu ophu?
- 13 Kele nta-a be mu gege
 azekpooro nwadoo.
 Mu gege anoro ge mu ze le
 mgbenya.
 Oo ya bu me mu anoduro
 pyakoo onwomu
 nwa nggujinguji;
- 14 mu le ndu eze me ndu
 mgbazi unwu-eliphe;
 ndu kwashiru unuphu
 doberu onwophe
 l'eliphe-a;
 ole nta-a be o bukotawa

ochobu.

- 15 Mu lẹ ndu-ishi, bu ndu shi
 nweru mkpọla-ododo;
 ndu shi doo
 mkpọla-ọchaa dojia ọlo
 pẹ godogodo.
- 16 Ọzokwanu lẹ-a; ?bunaa gunu
 kparu iphe,
 mu adudu gẹ nwa,
 a byaru anwu;
 ọ nwuhuwaa ne iya l'epho;
 e woru iya je elia; mbu
 gẹ nwaswa, asakpodarunu
 enya asasa ophu.
- 17 Eka ono be ndu ejo-iphe
 a-babuhu hanyihanyi.
 Ndu ike bvuru a-ndu iya
 tutaahaa unme.
- 18 Ali-maa ono be ndu mkporo
 yichaa lẹ ndu no iya atuta
 unme.
 Ephe ta anuhedu olu ndu
 anoduje achi pẹ g'ohu.
- 19 Ndu ha nwanshi no l'eka
 ono;
 ndu ha shii ndu iya.
 Ophu ndu shi buru ohu anodedu
 l'eka nnajiuphu pẹ.
- 20 ?Denu g'o gude iphoro ndu
 adujeru ndu ejegbu onwophe
 l'iphe-ehuka.
 A ndu ahajekwadu ndu aphu
 tsoru g'ephe dzukwaduru
 ndzu;
- 21 mbu ndu anwuhu agu egu;
 ophu o kwedu pẹ ebugbu;
 ndu anoduje achọ iya gẹ
 ndu achọ eku,
 ere ire, e domiru edomi.
- 22 Ndu eteje eswa ntumatu;
 mbu kwata mee emereme
 m'ephe bahu l'ime ilu.

- 23 ?Denuanu g'o gude ìphóró
 nõdu adujekwarupho onye
 e domiru uto iya edomi;
 teme Chileke gude
 okpokuu kpõ-pee ya
 mgburugburu; o kwaa
 l'ime iya?
- 24 Noo kele o buwaa atsu ude
 bu nri,
 epyoje mu onu.
 Mgbede, mu ata dupeho
 g'eka mini aso gborogboro.
- 25 Iphe, mu atsushi ebvu ike
 bupeho iphe,
 mechaaru byaru mu nu.
 O buru iphe ono, mu anmaru
 pyaapyaapya mechaaru
 mee l'ehu mu.
- 26 Ehu ta adujeduru mu guu;
 ophu mu atutajeduru unme;
 ophu ehvujeduru mu
 ebvuru.
 Oo epho iphe-ehuka be mu
 l'ia anoduje eme.”

Onu, Elifazu yeru

- 4** ¹Tobudu iya bu; Elifazu onye
 Temanu bya eyee onu su:
²Nemadzụ -sukwanu ge ya
 yee nwonu nwilile;
 ?to kpatsudu ngu nu iwe?
 Olobu ?bu g'iphe aduje baa
 nemadzụ edobe onu doo?
- ³Leanaroya; gube onye ziwaru
 ikpoto nemadzụ iphe.
 Ndu dahwaru adzulakpa be
 i meru;
 ephe gbakerehu.
- ⁴Onye ada adada be i pfuru
 opfu yeru;
 opfu ngu kwolia ya.
 Mbụ l'ikpere ngwokinaki be

- i meru;
 ọ pfuru kekereke.
- 5 Nta-a bẹ iphe-ẹhuka
 byapfutaru gubedua
 l'ishi onwongu.
 Aphu ji ngu obu egube
 ọwa-a;
 mbu l'ọ turu ngu gbaa
 l'ehu; meji tofu ngu.
- 6 Eshinu i bu onye atsụ Chileke
 ebvu; dakobenu iya!
 Li chiru enya yeru abubu,
 i bu onye uta adudu le
 ndzu iya.
- 7 Rinaa ya ariri; ?bu onye be
 i makporu,
 bu onye iswi du mma,
 lajeru l'iyi?
 ?Bu awe be i humajeru l'onye
 pfuberekoto
 chihuru le mgboko?
- 8 O chikwaa iphe, mu ahumaje
 bu le ndu woru ejo-ememe
 ako g'onye ako ofu;
 bya eworu iphe-ehuka anma
 iya bukwapho
 iphe ono be ephe akpataje
 iya.
- 9 Chileke -zikwadaa unme fuu;
 ephe ephukashihu.
 Teke ehu egbu iya swolihuru;
 ephe aburu ola-l'iswi.
- 10 Oduma asujekwa ekiri;
 baa hanyihanyi; byaa enari;
 obenu l'oduma,
 dafuru ibogolo
 be eekwoshijele-a eze.
- 11 Oduma, ahumaduru iphe,
 oo-ri alaje l'iswi;
 unwu oduma agbaa
 nanu nanu.
- 12 "Mbu-a; o nwekwaru iphe,

- e pfujeru mu lẹ mpya.
 O buru-a nwiphiphe bẹ mu
 nūmabutaru iya.
- 13 Mu nọdu arwo ejo nrwo
 l'enyashi;
 lẹ teke ono, ndiphe
 adajewa odamgbenya
 ono.
- 14 Ndzu gūahaa mu;
 ẹhu nmaahaa mu
 pyaapyaapya;
 k'ophu okpu,
 nọ mu l'ẹhu nmakotaru
 yilayila.
- 15 A nonyaepho; nwamaa bya
 eshie mu pho
 l'atatiphu ghata.
 Edzu swie mu pho l'ẹhu;
 ishi nyia mu ke kpalaa.
- 16 Maa ono bya apfuerupho
 kekereke;
 ophu mu adukwanu ike
 ako g'o gbaru.
 O buepho lo nweru iphe,
 pfuru mu l'iphu.
 Ekameka dakotaepho
 nyonyoronyo.
 A nonyaa; mu numa olu-opfu
 onye suru mu:
- 17 ?O nweru g'oo-dunaa
 nemadzu mmanu
 abya aka Chileke
 apfubekoto?
 ?O nwenuru-a g'oo-du
 nemadzu abya aka
 onye meru iya nu adubebe
 ree?
- 18 Eshinu Chileke te egudedu
 ire ndu ejeru iya ozi aka;
 teme o nọdu abajeru
 unwu-ojozi-imigwe iya
 mba l'iphe, ephe mesweru;

19 ?buchia nemadzụ bẹ ọo-ha;
mbụ nemadzụ ono,
bu l'ulo ẹpuchi,
a tųru ọkpa iya l'ali;
ndu azo-gbu phẹ
ka nphe eme l'azo-gbu
mbeberibe!

20 A -bya eshi l'utsu nọo jasụ ọ
nchi jihu bẹ e gwewaru
phẹ uji.
Ephe alaa l'iyi jeye ọ
tuutuutuu ọ mịmiiimii;
ọ tọ dudu onye ọnya erwu
l'eka ono.

21 O -buru l'a gbabufuru eri,
gude ndzụ phẹ;
?ephe ta anwuhudu l'ebe
enwe egomunggo?"

5 ¹ Kunaa oku nta-a maru ọ
?o nweru onye a-za ngu
enu.

?Denu unwu imigwe ono
ophu ịi-gharu iphu
g'ọ gbaaru ngu mkpu?

2 O vuma egbujekwa onye-eswe;
tẹme ịjienya nọdu aphuje
onye amazidu iphe
terii.

3 Mu humajeakwaru ẹka
onye-eswe agba ọgbarabvu;
ophu ọ dudu g'ọ nọ-beru;
atuphuwa iya l'onu.

4 Unwu iya kwatakpo awa
awawa;
mbụ l'eegweje phẹ
arakabya l'eka ekpe
ikpe.

O to nwedu onye agbaru phẹ
odzori.

5 O buru ndu egu agụ erifuje
iphe, ọ kpataru l'egu
iya;

- mbù l'èphe ewotajèchaa
wota òphu
nò l'èka o pheduru èswa.
Ndu èhu achì òku nòdu
alwùje iya alwùlwu.
- 6 Kèlè mkpawere te eshijedu
l'urwuku futa;
òphu iphe-èhuka efutajèdu
l'ali.
- 7 Òlè ò bù; nemadzù bè a
nwùkwaru ye
l'èje iphe-èhuka ègube-a,
èkoroku bù: ò -gbaa l'o
phelihi-a.
- 8 Mbù l'òme òo mu;
mè mu edooru iya Chileke;
mbù mè mu ewoèrupho g'ò
daru mu shi
ishi lanù dokòtaru iya.
- 9 Lè Chileke emeje iphe,
dùgbaa biribiri,
bùgbaa akpavu l'ishi;
mbù l'oomeje iphe,
dù ebvu igwerigwe kpò.
- 10 Eliphe bè oodzejeru mini.
Ò nòdu asojeru mini sòba
l'ègu.
- 11 Ookulije ndu lwarù alì imeli
imeli;
tème ò nòdu ekulije ndu
agù aphù
dobe l'èka adùdu iphe,
byaru eme phè nù.
- 12 Ndu èregede bè oomeje;
o too jehuduru phè g'èphe
tùberu;
k'òphu bù l'èka phè ta
adùdu iphe,
èphe emefuje ònyà.
- 13 Ndu maru iphe bè oogudeje
èregede,
èphe agba nmata.

- Tẹmanu mmamiphe ndu
 ntuphu-ire
 bẹ oomeje l'ọ daa ịdaphu.
 14 Nchi ejipfujẹ phẹ l'echilabo
 eswe.
 Ephe eje dadishi l'echi
 gbadagbada eswe
 g'onye eje l'echi abali.
 15 Ndu adudu g'ọ dọ phẹ
 bẹ ọodzotaje l'ẹjo ọnu phẹ.
 Ọ nọdu adzọtaje phẹ l'ẹka
 ndu dọ ike;
 16 k'ọphu bụ lẹ ndu ụkpa bẹ
 ele ẹnya g'adzọo phẹ.
 O mee iphe, apfuduru-oto
 mee ọnu sọtukumu.
 17 Ehu-utso bẹ a gọru nọ onye
 Chileke abajeru mba;
 k'ọphu bụ:
 Okalibe-kangokotaru-nu
 -nọdu alọ ngu ẹka lẹ nchi;
 ta anmakwa iya
 phulaphula;
 18 kele ọolojeru ọnyá tu
 nemadzu l'ehu;
 l'ọ bya epfube iya iphe
 l'ọnyá ọbu.
 Ọ nọdu emekajẹ nemadzu
 iphe;
 e -mechaa l'o mee ya l'ọ
 kpọhu.
 19 Iphe-ehuka a-byaru ngu akpo
 ishii;
 l'ọ dzọchaa ngu;
 mekpoo akpo ẹsaa;
 ọle o too kwedu g'ọ duru
 iphe, oo-me ngu.
 20 Lẹ teke akpa-nri; bụ iya
 a-gbaru ngu mkpu
 g'ị tị kpagbu onwongu
 lẹ nri.
 Teke aalwu ọgu l'o mee g'e te

- egbu ngu mma.
- 21 E -pfuaru ngu ẹjo opfu;
o too kwedu g'o rwua ngu
l'ẹhu;
ọphu ịitsudu ebvu me
ọla-l'iswi rwua.
- 22 Oo ọchi be ịi-nọduje achi
ọla-l'iswi yee okpa-nri;
ọphu ị tsudu anụ-ẹgbudu
k'eliphe-a ebvu;
- 23 kele gụ le mkpuma, nọ
l'egu a-gbachaa ndzụ.
Unu l'anụ, bu l'egbudu
a-dụchaa le ree.
- 24 Ibe ngu be ịi-makporu l'ọ to
dudu iphe,
e-me iya nụ.
Lị bya agụa iphe, bukpo
iphe,
i nweru enweru ọgu;
huma l'ọ to dudu ọphu
etuphahụ etuphahụ.
- 25 Lị maru l'unwu ngu a-dụ
igwerigwe.
Awa ngu a-kpofushi g'ẹswa,
furu l'alị.
- 26 Lị kakpọo nka kaghee ya
akaghe
teme l'ị bahuje l'ilu.
Lị dụ g'ereshi, e gburu l'ògè
iya.
- 27 Anyi nyokpọwaru iphe-a
enyonyo huma
l'ọ bu ire-lanụ.
Mbụ-a; nụmakwa iya woru
iya ye le ndzụ ngu!

Ọnu, Jiobu yeru

- 6** ¹ Tọbudu iya bụ; Jiobu yee
onu sụ:
² O dụ mu g'a sụ g'e wota
mgburwashị ẹhu mu

- t̩a at̩t̩t̩ g'a h̩ma
 g'̩onyi-be ɛrwa.
 Mb̩ g'a t̩ko iphe-ɛhuka mu
 ch̩ru ye l'iphe,
 aat̩je ɛrwa iphe.
- 3 Ọ t̩ d̩du g'e meru g'̩ t̩ ka
 ɛja, n̩ leze-ɛnyimu
 any̩ ɛrwa.
 Ọ buru iya kpar̩ iphe,
 opfu mu adan̩ka
 kpaakpa.
- 4 Kele apfu,
 Ọkalibe-kangok̩taru-n̩
 gbakash̩ru mu gugbaaru
 mu eguru l'ɛhu.
 Ụphu, ọophu mu n̩du al̩
 mu ɛka l̩ meji;
 mb̩ l̩ Chileke eyeɛ mu
 ph̩ ebvu mkp̩e-lan̩.
- 5 Nkapfu-igara-ɔswa ?̩oraje
 ọrà m̩ ọ -n̩du ata
 ɛswa?
 T̩o eswi ?̩ogbuje ọrà m̩ nri,
 oori d̩kwadu?
- 6 ?̩erije nri, enwedu ụtso l'ɛbe
 e ye iya ún̩?
 T̩o ?̩ d̩ru ụtso, d̩ l'ɛka
 ono, achaj̩ ụcha
 l'ɛkwa-ọku,
 e shiru eshishi ono?
- 7 Mu te ekwejedu iya edenyi
 ɛka;
 kele ɛgube nri ono abyaj̩
 mu ɛgbo l'̩nu.
- 8 O gogo d̩kwaru mu ree;
 ọme ee-meru mu iphe,
 mu epfu g'e meeru mu;
 mb̩ l̩ Chileke gege
 akab̩nu n̩ mu iphe,
 mu ele ɛnya iya;
- 9 mb̩ l̩ Chileke gege
 at̩kpoep̩ho obu iya

- onyo gwee mu uji;
 g'ọ t̄h̄akp̄oep̄ho ẹka t̄a
 mu l'ẹhu kẹ paa;
 mee gẹ mu ch̄ihu lẹ mgboko.
- 10 Oo ya b̄u m̄ẹ ọ b̄ukwanuru
 iphe,
 gege an̄odu ad̄u mu obu;
 mee g'ẹhu ts̄okpoo mu
 n̄u l'iphe-a,
 l'atak̄oshi mu
 g'ọtak̄oshi mu-a;
 noo k̄ele mu ta ahaj̄eduru
 eme olu onye ono,
 d̄u ns̄o ono.
- 11 ?B̄u ike ḡunu b̄e mu
 nwekwad̄uru
 k'an̄odu elekwadu ẹnya
 iphe?
 ?Mu maru iphe, kp̄o-chiru
 ndz̄u mu ishi ọphu mu
 e-pfukwadu k'ata nshi?
- 12 Ọkpehu nkemu ?ọ b̄u
 ọkpehu
 agbara-mkpuma?
 T̄o an̄u-ẹhu nkemu ?ọ b̄u
 akp̄o-igwe?
- 13 ?Mu nwekwad̄uru ọvo,
 mu e-gude yeru onwomu
 ẹka
 nta-a, a natawaru mu ike,
 mu shi nweru-a?
- 14 Onye meji at̄ofu at̄ofu
 gbakp̄oru g'ònyà iya
 ph̄e
 an̄odu aph̄uru iya
 obu-imemini;
 m'o betakp̄o ọphu ọ
 ts̄uhedu
 Ọkalibe-kangok̄otaru-n̄u
 ebvu.
- 15 Obenu l'unwune nkemu b̄e e
 te gudedu ẹka.

- Ephe dū g'oke nggele, mini
 tahuru l'ṛnanwu;
 ọle o -be l'udzumini;
 ọ byaa utso tuko ẹkameka
 sweta;
- 16 mẹ mini, dọru iya nū,
 shi huko ahuko
 dazeshihuepho;
 ọ buru iphe, swetaru iya
 nū bu aka-mini-sunoo.
- 17 Ọle ṛnanwu -chaepho l'ọ
 tuko buru sutukumu.
 Mbū okpomoku
 -kpoahaepho;
 ọ tọ duedu ophu
 a-dukwadu l'ogba iya.
- 18 Ndu ije aparu ọzo phe haa
 lashia l'okorobo-egu
 je anodu l'eka ono buru
 ọla-l'iswi.
- 19 Ndu ije ophu shi le Tema
 choru mini ono
 achochu.
 Ndu ije ophu shi le Sheba
 lee enya iya;
 ọ buru k'iphoro.
- 20 Iphere gudewaru phe;
 kele ẹka ephe shi kporu
 obu yeru be ephe
 rwuru;
 ophu ọ dudu g'ephe riru.
- 21 Unubedua l'onwunu bya
 egoshikwapho
 l'o tọ dudu urwu, unu aba.
 Unu humaru iphe, eye ebvu;
 unu tsuaha ebvu.
- 22 ?Mu sijekpooru g'e meeru
 mu iphe-oma?
 Tọo ?o nweru onye mu sjeru
 g'o gude iphe,
 o nweru je anuru mu
 uphalazu?

- 23 G'unu bya adzọta mu l'ẹka
 ndu ọhogu mu;
 ọzoo g'unu bya agbafuta
 mu l'ẹka ndu ewebushi
 akurepho.
- 24 Zinaa mu iphe;
 ge mu e-dobe ọnu doo!
 Goshinu mu ẹka mu jeberu;
 ọzo kpọ-swehu!
- 25 Lewarọ g'ire-lanụ emebeje
 ẹhuka l'ẹhu!
 Obenu ẹ-a; iphe-a,
 unu epfu-a;
 ?o goshikpọru gunu?
- 26 ?Bụ mba be unu byaru mu
 abarụ?
 Mbụ-a; ?unu eme g'unu sụ
 l'opfu onye ono,
 ejegbu onwiya l'iphe-ẹhuka
 ono bụ opfu,
 larụ ẹ pherephere?
- 27 Ono dụ-a g'onye aturu
 nwogbee,
 enwedu nna ido;
 bya aburu ere onye unu
 l'iya eshi ọnyà erere.
- 28 Ọle g'ọ dụ nta-a bukwa ẹ-a;
 aswarụ, unu a-swarụ mu
 bukwa g'unu
 lekpoda mu nụ ọphu bụ
 ẹnya;
 kele-a; ?mu a-kabehunu
 nọdu unu l'iphu
 dzua ọka?
- 29 Jikonu; unu tunaa mgbeleke
 nwanshii;
 hanaa eme iphe,
 apfuduru-oto!
 Unu ri-phunu ọriri azu;
 kele apfubekoto mu
 dulekwapho g'ọ dụ.
- 30 ?O nweru iphe, apfuduru-oto,

mu pfuru nta-a?

Tọ ?mu ta akabēdu maru
teke mu pfuru ẹjo opfu?

7 ¹Nemadzū ?tọ bũdu iphe,
ọ byadoru eliphe,
bũ ese akanya;
mbũ lẹ ndzũ, ọ nọ dũepho
gẹ ndzũ

onye e butaru g'o jee ozi.

² Ọ dũ g'ohu, eje ozi, bũ iphe,
oonoduje ele ẹnya iya bũ
gẹ nchi e-me jihu;
dũkwapho g'onye e butaru
ozi, bũ iphe,
oonoduje ele ẹnya iya bũ
ugwo, aa-pfũ iya.

³ Ọo ẹgube ono bẹ e meru
onwa l'onwa nọdu
abukotajeru mu kẹ mmanũ.
Iphe, bukpoọ ẹnyasi nọdu
abukotajeru mu
mgburwashĩ-ẹhu.

⁴ Mu -zẹe azẹe; mu echiru
l'oriri sũ:
?Mu e-kukpoọ mgbenya
owa-a jasũ teke ole?
Ẽnyashi nọdu anọduje akpũ
onwiya gologolo.
Mu nọdu echijeepho
gburugburu jasũ nchi
abohu.

⁵ Inyi tũko mu ẹhu sweta;
ẹkà nọdu atũ mu rikarika
l'ẹhu;
mbũ l'ẹhu mu l'ophu
kejashĩhucharu
ekejashĩhu;
ónyá, nọ iya nũ nọdu atũ
rikarika.

⁶ Eswe ndzũ mu nọdu agba
warawara gẹ ngga,
e gude ekwe ẹkwa;

- mbụ lẹ ndzụ mu eje
 mgbabirishi l'ẹbe adụ iphe,
 mu levuru ẹnya iya.
- 7 Jiko Chileke; nyatakwa lẹ
 ndzụ mu ta adụdu
 iphe ọzo,
 ọ bụ gbahaa udzu-ọnu.
 Ehu ta atsọbaedu mu ọtso lẹ
 ndzụ mu ọwa-a ọzo.
- 8 Onye hụmaru mu nta-a
 e-mechaa;
 ọ tọo hụmabaedu mu ọzo;
 mbụ l'ii-mechaa chọo mu
 achọcho;
 ọle ị tii hụmabaedu mu.
- 9 Ọo g'igwe erwuje erwurwu
 gbaka-a;
 ọ tọo lwabaedu azụ-a
 bụ g'onye e kpochiru l'ilu
 ta alwajęedu azụ ọzo;
- 10 mbụ l'onye ono ta
 alwajębaedu azụ l'ulo
 iya ọzo;
 ọphu unuphu ibe iya
 ahumajęedu iya
 ẹnya ọzo.
- 11 “Noo g'o gude ọphu mu
 edobedu ọnu doo.
 Mu a-nọdu ata kpọokpookpo
 gę mu ata-a.
 Mu efunu iya phọ gę mu
 epfu iya-a.
 Mu a-tụkonupho g'ooghube
 obu mu gụ-gbua l'aphụ.
- 12 ?Mu bụ eze-ẹnyimu;
 tọo ?mu bụ ẹjo-oke-agiyi;
 k'ọphu unu yeru ndu nche;
 a nọdu eche mu nche?
- 13 Mu gbę arị l'iphe-azęę,
 mu zę azęę e-me g'ẹhu dụ
 mu guu;
 mbụ l'ẹtemu-anamu mu

- e-me ɣe nggumaphu
lwa mu alɩ.
- 14 Obenu l'i gudele-a ejo nrwo
eme ɣe ndzu gu mu;
bya egude ophulanya eye
mu ebvu;
- 15 k'ophu bu l'aswi-gbu
onwonye byaru aka
mu ree.
Anwuhu ka mu ree eme l'udu
ndzu owa-a, mu dzu
nta-a.
- 16 Mu ta agubeduru ndzu mu
iphe;
mbu lo to dukpoedu mu
g'a su
le mu no ndzu anono ophu jasu
le tuutuutu le miimiimii.
Pakpoeru mu pho haa;
le ndzu,
mu no nta-a buwaa
iphe-mmanu!
- 17 ?Nemadzu bu gunu ke gi
meje iya go ha shii?
?Ke giikpojeru obu yeru iya?
- 18 ?Ke gi lerweje iya enya
elerwe
l'utsu mboku-mboku;
ahu iya ama tekenteke?
- 19 ?Tii-kabekpoda wofu mu
enya;
ozoo gi hakpo mu nu ge
mu noo
nwekinyi mu nwanshi
nwanshi?
- 20 O -buru le mu meru Chileke
iphe-eji;
?mu meru gubedua gunu?
mbu gube onye eche
nemadzu nche.
?Denu go gude o buru lehu
mu be enya ngu du?

?Mu anyiwa ngu ɛrwa ɛto?
 21 ?Denukpoo g'o gude ɔphu i
 kabɛkpodaa gɛaru
 mu nvu l'ɛka mu
 meswekpɔoru;
 mbu pawarunu haa
 l'ɛjo-iphe ɔbu, mu eme ɔbu;
 kele ɔ tɔ dukwa
 g'ɔo-nɔ-beru l'e kpochia
 mu ɛja.
 Li ɛɔ mu nta ɛɔ imo;
 i tii hɛmaedu mu.”

ɔnu kɛ Bilidadu

- 8** 1 Tɔbudu iya bu; Bilidadu,
 bu onye Shuwa bya eyeeru
 iya ɔnu su iya:
 2 ?Ii-pfukpoo udu opfu ono
 pfuleru teke ole?
 Opfu ngu dukwa gɛ
 phɛrɛphɛrɛ,
 ezi taphutaphu.
 3 ?Chileke ekpeje ikpe
 l'ɛregede ɛto?
 ɔkalibe-kangokotaru-nu
 ?ɔogbanweje iphe,
 pfulu nhamunha?
 4 ɔ kwa iphe-ɛji, unwu ngu
 meru iya
 bɛ o buru phɛ nggo iya.
 5 Obenu teke ɔ bu l'i gbapfuru
 Chileke; mbu wata arwo
 ɔkalibe-kangokotaru-nu
 arworwo;
 6 ɔ -buru l'i dɛbe ree bya
 aburu onye ire-lanu
 bɛ ɔ tɔ dudu m'obeta ɔ
 buru nta-a ɔphu
 ɔo-rikota onwiya gbaaru
 ngu mkpu;
 woru ngu dophu azu
 l'ɛka shi rwube ngu nu.

- 7 Teke ì wataru iya be ọo-du
 nwa mkpeemkpee;
 obenu o -rwua l'iphu be
 ii-wata aba yoyoyo.
- 8 Jinaa ndu shihawaa nu;
 g'ephe kooru ngu iphe,
 shi anwujeru ndiche phe;
- 9 kele anyibedua bu-a
 unyaphu be a nwuru anyi;
 ophu o dudu iphe,
 anyi mawaru;
 teme ndzu anyi l'eliphe-a
 duapho ke nwa tsokere.
- 10 Ndu ono e-zi ngu-a iphe
 pfua opfu ye ngu le nchi;
 mbu l'ephe e-gude
 mmamiphe phe saaru
 ngu opfu.
- 11 Eji; ?oovuje ogologo aka
 epuchi adudu.
 Mbu-a; eswa, du l'uda
 ?obaje yoyoyo me mini
 adudu l'uda?
- 12 Qobujeru;
 o -nodu ezekwadu-a;
 e tee gbudu iya egbugbu;
 ephe akposhihu nkụ;
 mbu ka eswa akpohu nkụ
 egwegwa.
- 13 Noo g'ooda-pfuje iphe,
 bukpo ndu zoharu Chileke.
 O buru egube ono bu g'ele
 enya iphe
 ndu amadu Chileke alaje
 l'iyi.
- 14 Iphe, o dakoberu aduje
 phuge phuge.
 Iphe, o kporu obu yeru buru
 udude.
- 15 Teke o dakoberu ugbu
 elwu-elwu iya ono
 l'o rikashihu;

- l'ọ bya agbakua ya ẹka;
 ọ tọ dudu ọphu eme nū.
- 16 Ọ dū g'iphe, a kuru l'anwu
 agba iya mini.
 O rwushia irwu ọphúú wushi
 ke jashii l'ime mgbabu
 ono;
- 17 bya agbaa ọgbarabvu
 je agbakua l'agbara-mkpuma;
 buru ẹka ọcho bu ẹka
 du epfu-epfu.
- 18 Obenu teke e phefuru iya
 l'ẹka ono, ọ kpọru ono;
 ẹka ono ajika iya su le ya
 teke ahumaswekwaa
 ya.
- 19 G'e lekeberu ẹnya epfu;
 ndzu iya anwulwashihu;
 iphe, a kuru akuku ọzo
 eshi l'alẹ l'ẹka ono
 wata efushi.
- 20 Mbụ le-a; Chileke ta
 ajikajekwa onye
 adudu iphe, o meru;
 ọphu ọ bujekwanuru
 agbarike onye ẹjo-iphe.
- 21 Oo-mecha mee;
 onu aburu ngu ọchi ọchi.
 Ogbogboromonu ngu aburu
 iphe, e-ji iya nū bu
 okoo ngu.
- 22 Ndu ọhogu ngu be ee-ye
 iphere g'uwe;
 l'a phokashia ọlo-ẹkwa,
 ndu ẹjo-iphe
 kweberu buru.

Ọnu, Jiobu eye

- 9 ¹Tobudu iya bu;
 Jiobu bya eyee onu su:
²Tororo bu ishi opfu bu le mu
 maru l'ọo eviya.

- Obenu ẹ-a; ?denu ẹ
 gwọpya-gwọpya iphe-a,
 bu nemadzụ-a e-me
 pfube-ẹka-oto l'iphu Chileke?
- 3 Onye o du ẹ yẹ Chileke tya
 ya be oo-jikwa
 unu-kuru-unu aji;
 o too zadu g'o ka mma
 l'oo nanu.
- 4 O maru iphe maghee ya
 amaghe;
 bya adu okpehu du-ghee
 ya adu-ghe.
 ?Bu onye kwefujeru iya ike;
 e mecha;
 o duru iya ẹ ree?
- 5 Úbvú be oonwuribejeru;
 úbvú ta amakpodanu l'e
 nwuriberu iya;
 o nodu egudeje ehu-eghu
 ghaa ya igharaphu.
- 6 Mgboko l'ophu be
 onmaghuje anmaghu
 mee itso, e gude kpo be iya
 g'o tee kpaakpaakpaa.
- 7 Enyanwu be oopfujeru opfu
 yeru; l'o chibuhu;
 iphóró, du ẹ kpokpode bu
 iya byanyibotaru iya.
- 8 O buru yebedua kpoloko
 susaru akpaminigwe
 g'o susaru ono;
 bya aburu iya bu onye ahaje
 okpa l'eli akparamini,
 atu l'echi eze-enyimu.
- 9 Oo ya meshiru oke kpokpode
 kpokpode,
 dugbaa nu;
 mbu kpokpode, bu biye;
 yee orayonu;
 waa peleyadesu;
 mewaro eze kpokpode

- kpokpode,
 nọgbaa l'uzo ndọhali.
- 10 Oomeje iphe, dọ biribiri,
 adudu etu, iya dọ nọ;
 tẹme iphe-ohumalenya
 nkiya buru aguta aguta.
- 11 Oobujeru; a -nonyaa
 l'ọ bya aghata mu;
 mu ta ahumadu iya;
 teke ooje l'iphu l'iphu mu
 ta amadu.
- 12 O -nata nemadzu iphe;
 ?bu onye a-su iya g'o
 to meshi?
 ?Bu onye suru g'oo-ji iya su:
 ?Bu gunu be iime egube
 ono?
- 13 Ehu -nodu eghu Chileke eghu
 be o too selajekwa eka
 azu;
 mbu le ndu ojoju Réhabu
 daru kpurumu
 le mgboru okpa iya.
- 14 ?Denu ge mu e-jeje ge mu
 l'iya je eme opfu?
 ?Mu doberu onu l'awe ke ge
 mu l'iya bya
 awata atu ego opfu?
- 15 O -betakponu ophu o dudu
 iphe, mu meru;
 mu te ejekwa iya asaru
 opfu.
 Iphe, mu a-noduekwapho
 eme bukwa ge mu
 rwonupho yebe onye-ikpe
 mu ono g'o phuru mu
 obu-imemini.
- 16 Mu -kukpo o ya nu oku;
 o -za mu enu be mu ta
 arikpokwanu l'oo-yeru
 mu onu.
- 17 Oo oke pherephere be

oo-gude bya bya egwee
 mu arakabya; bya emee ọnyá,
 tukuru mu ẹhu-a ka shii
 l'ẹbe adu iphe, mu
 meru.

18 O too kwedu g'unme rwua
 mu ọhu-ẹpho.

Ọ chia mkpawere be oo-gude
 tsua ndzu mu ntsugiji.

19 Ọ -buru l'iphe,
 eepfu bu k'okpehu;
 ọ bu onye ike du shii.
 Teke ọ bu k'ikpe;
 ?bu onye suru iya eku
 ikpe?

20 O -betakponu ọphu ọ dudu
 iphe,
 mu meru be opfu,
 shi mu l'onu anmale
 mu-a ikpe.

Iswi -dukpoo mu nu mma;
 l'ọ sule-a l'ikpe nmaru
 mu.

21 A makwaru-a l'ọ to dudu
 iphe, mu meru;
 ọle mu ta ayodu oshi
 onwomu.

Ndzu mu duwaa mu ashị.

22 Mbụ l'ọ tukuru buru iphe
 lanu;
 ọ buru iphe ono meru g'o
 gude mu su:

“Oomebyishije ndu adudu
 iphe, ephe meru;
 yee ndu bu ndu ejo-iphe.”

23 Eze-iphe-ehuka -dapfuta ndu
 adudu iphe,
 ephe meru;
 meahaa g'ọ pyi-gbua phe;
 k'ophu meji tofuaharu phe
 atofu;
 bule-a ochi be onoduje

- achị p̄hẹ.
 24 Mgboko dabaru l'eka ndu
 ejo-iphe.
 O gude eka pyi-chishia
 ndu-ikpe iya enya.
 O -budu iya eme iya ?buhunu
 onye be eme iya nu?
 25 "Eswe ndzu mu kakwa onye
 maru oso eme egwa.
 Oophegbaep̄ho
 phaaphaaphaa
 epheghashi;
 ophu o dudu g'o ka mma
 l'oo nwa ehutu-utso,
 ha nwanshi, du iya nu.
 26 Oochikotaje bururu chighaa
 g'ugbo,
 e meru l'owa-uda;
 zia phaa zighaa g'ugo,
 ephe ejepfu iphe, oo-ri.
 27 Mu -su ge mu zohaa k'agu
 aphu
 bu iphe, mu e-me bu ge mu
 gbanwee iphu
 wata anwuja onu-ochi.
 28 Obenu l'iphe-ehuka,
 mu eje be mu
 atsukwadu-a ebvu;
 kele mu maru li ti byadu
 ekwe lo to dudu iphe,
 mu meru.
 29 Eshinu a nmawaru mu ikpe;
 ?mu a-yobahunaa oshi
 k'ole?
 30 O to dukwa m'obeta mu saa
 onwomu du geberugo;
 bya egude ncha kwoo eka
 mu; o nodu ama mma
 31 be ii-patalekwu mu-a chie
 wuu l'ime iduma,
 echi bururu butubu;
 k'ophu bu l'uwe, mu yeru

l'èhu bẹ mu a-dụchaa
ashi.

32 Chileke ta bụkwa nemadzu
gẹ mu bụ-a;
mẹ mu eyekwaaru iya-a ọnu;
mẹ mu l'iya eje edogbabe
iya l'ulo-ikpe.

33 Ọphu ọ dụkwanu onye
egbogbo g'o gbokahu
anyi,
bụ onye e-seta anyi l'eka
doshiaru anyi opfu;

34 mbụ onye a-nafu Chileke
ẹchachi ono,
ọowa mu l'èhu g'ọowa mu
iya-a;
k'ọphu ebvu, ooye mu
a-kabe lwa mu ali l'èhu.

35 Noo teke mu e-pfu g'ọnu ha
mu;
mu ta atsuhedu iya ebvu.
Obenu g'ọ du nta-a bẹ mu ta
adukwa ike epfugbu
g'ọnu ha mu.

10 ¹ Anọdu ndzụ dukwaa mu
enyiru.

Ọo ya bụ ẹ-a;
gẹ mu bya evushia
mgburwashị-èhu mu kùbe;
mbụ ẹ mu e-pfugbuẹpho
g'ooghube mu l'obu.

2 Mu a-sụ Chileke: Ta
anmashinu mu ikpe!
Gushichiaru mu iphe,
bụ iphe,
ịisu l'ọo ya bụ iphe,
mu meru!

3 Tọo ?bụkpoephe iphe,
du ngu ree
bụ g'i mee mu mkpawere;
g'i gbuphua iphe,
i gude ẹka ngu mee;

- ọle idzu, ndu ẹjo-iphe
 chiru bẹ bụle-a ọnu-ọchi
 bẹ ịnwujajeru iya?
 4 ?Bụ ẹnya nemadzu mmanu
 bẹ i nweru?
 Mbụ ?bụ gẹ nemadzu eleje
 iphe ẹnya bụ gẹ
 gubedua eleje?
 5 ?Bụ gẹ nemadzu anọ-bejeru
 bụ gẹ ịi-nọ-beru?
 Mbụ ?bụ apha ole,
 nemadzu anọje bẹ
 ịi-nọkwapho?
 6 mbụkwanu meru g'o gude ị
 nọdu avokpoepho
 achọ ẹka o deru mu;
 akpa ishi iphe,
 mu meru ngu ẹji.
 7 Ole ị makwaru l'ikpe ta
 anmaduru mu;
 teme ophu o dudu onye
 a-nafuta mu l'eka ngu.
 8 Oo ngu gude ẹka ngu mee
 mu gẹ mu du-a.
 ?Ii-bya aghakọbe nta-a bya
 emebyishiẹhukwa mu
 pho?
 9 Nyatakwa l'ị kpuru mu
 g'eegudeje urwa kpua
 iphe.
 ?Ii-bya bya egwee mu uji
 ozo to?
 10 ?Tobudu g'aawuje ẹra-eswi-a
 bụ g'ị wuru mu ye;
 bya emee mu; mu daa adada
 g'ohu-manu?
 11 Ị bya eworu akpo-ẹhu
 yee anu-ẹhu yee mu
 g'onye yeru uwe;
 bya egude okpu yee
 umi-okpu dzepfua
 mu nanu.

- 12 Ọo ngu meru; mu nọdu ndzu;
 ẹme ị nọdu egoshi l'i yeru
 mu obu.
- Ọ buru g'i gude ehe mu meru
 g'o gude ị nọdu eche ndzu
 mu nche.
- 13 Ọle i wolẹru-a iphe-a domia
 l'ime ọkpoma ngu;
 mbụ ẹ mu maru-a
 l'ọo iphe,
 ị turu atùtù dobe l'ime
 obu ngu;
- 14 ẹ mu -mee iphe-ẹji ẹ
 ịi-nọdukpoephō ege mu ngge;
 ọphu ịigujeduru mu nvụ
 mẹ mu meswee.
- 15 Ikpe -nmaa mu;
 ẹ ọ bukwaphe aphụ
 tsọru mu!
- Iswi -dukpoo mu nụ mma;
 mu ta apalidu ishi apali;
 kele iphere dushi mu ike;
 ẹme iphe-ẹhuka,
 mu eje ripyabẹwa mu.
- 16 Mu -woru ishi ngakobe;
 l'ị chịaha nta mu g'ẹka
 oduma achị nta iphe,
 oo-ri;
 l'i woru ọkpehu ngu ono,
 dū biribiri ono tukoshi mu.
- 17 Tekenteke ẹ ịichikobeje
 ndu a-nọdu agba mu ekebe;
 ẹme ị nọdu anọduje avuru
 mu ọvuma.
- Ndu ojogu ngu nọdu atụ
 kpereree abya mu etso ọgu.
- 18 Mbụ-a; ?bunaa gụnu meru
 g'o gude i kufuta mu l'ophu
 l'ophu l'ẹpho ne mu?
 Ọ dū mu g'a sụ ẹ nemadzụ
 -byaru ahuma mu ẹnya;
 mu nwụhuwaa.

- 19 O gege aka mu ree;
 ọme mu ta adujekpodarunu
 adudu ophu;
 ọzoo ọme a nwuru mu paa
 mu eli eli jeye l'ilu.
- 20 Nwujiku olemole, mu nweru;
 ?tọo bvụada?
 Wofunu iphu l'ẹka mu nọ;
 k'ọphu ẹhu a-tsọkpo mu
 nwa ililekpọo;
- 21 tẹme mu alashiwaro ẹka
 bụ: a -laa; a lwagu azu;
 ẹka agba ọchii bya adu
 tsukiribaa;
- 22 ẹka ẹnyasi nkiya bụ
 abali-ishi;
 ẹka bụ iphe, du iya nu
 bu tsukiribaa;
 iphemiphe, du iya nu
 ghalashihu aghalashihu;
 ẹka nwiphe, du g'iphoro,
 du iya nu du g'eka ọchii
 agba l'ibiya-a.”

Zofa ebo iya Jiobu

- 11** ¹Tobudu iya bu; Zofa,
 bu onye Nama bya eyee onu su:
- ²Ikpoto opfu owa-a a-lakota
 ke mmanu
 g'e te eye iya onu to?
 ?Aa-haru onye owa-a,
 epfu opfu igwerigwe-a
 enge to?
- ³Tukpo-tukpo-tukpo ono,
 iipfu ono;
 ?oo-kpo nemadzụ opfu
 to?
 ?Tọo o bu i -mecha ndiphe
 sukusuku ono,
 iime phe onoya;
 o to dudu onye agboru ngu
 uja to?

- 4 Kele i sūru l'iphe, iipfu geru
asa;
bya asukwapho l'i dube
ree l'anya Chileke.
- 5 Oḷe o bu; o du mu g'a su
le Chileke e-ye onu
lonwiya;
mbu saa onu pfuru opfu
nu ngu;
- 6 mbu kpuhaa iphe,
pharu le mmamiphe woru
gheberu ngu onu;
kele okpobe mmamiphe
aduḷe mkpopfu mkpopfu.
Ophu ii-makpodaru;
Jiobu; bu l'iphe, Chileke eme
ngu ta ahakpokwanu
gejo-iphe, i megbaberu.
- 7 ?Ii-du ike chokpoepho
chofuta iphe, du omilomi,
no l'ime Chileke?
?Ii-du ike vokpoepho
vofuta eka
Okalibe-kangokotaru-nu
jeberu?
- 8 O kakwa akpaminigwe
ephekerephe.
?Ii-mekwanu iya ime-agma
nta-a?
O dukwapho omilomi ka
ali-maa omilomi;
?bu gunu be ii-du ike maru?
- 9 Ogologo be o ka mgboko-a
lophu ogologo.
Teme osa iya ka eze-enyimu
phosa phosa.
- 10 O -bya nta-a;
bya akputa ngu tu chia;
bya ekua ngu ikpe;
?bu onye suru iya akposhi?
- 11 Ophu e-do ngu enya ree
bu lo makotaru ndu

eregede.

Tọ teke o humaru ẹjo-iphe;
?ọ dụ ngu g'ọ tọ tẹbejedu
iya nvọ?

12 Tọ bụchidaa iphe,
ọ bụ bụ ẹ tẹme onye-eswe
enweru egomunggo
bụ mẹ nkapfụ-igara-ọswa
nwụa nwata-okoro.

13 “Ole ọ bụ; i -wowaru ọkpoma
ngu doziaru Chileke
bya amachiaru iya ẹka labọ;

14 bya atuko iphe-ẹji, dụ ngu
l'ẹka hakota ememe;
ọphu i kwedu g'ọ duru
ẹjo-iphe, a-dụ l'ibe ngu;

15 noo teke ịi-pali iphu
ephekerephe;
iphere ta aduedu ngu.
Lị pfuru kẹ kwaragadagangu;
ndzụ ta aguedu ngu.

16 Noo teke ịi-tuko iphe-ẹhuka
ngu zọha-gbua.
L'ọ dụ ngu g'egube-a, utso
agbajechaa l'o kpofua.

17 Ndzụ ngu abya egbuchafu
bya aka echi eswe agụ
ìphóró.
Ọchii abya agụsahuru ngu
dụepho g'ẹka nchi abọhu
abọhu.

18 Lị kpoo g'abara; kẹle ọ
duru iphe, iile ẹnya iya.
L'i leaha ẹnya mgburugburu;
atutakporo nwunme, ịituta;
ọ tọ dudu iphe,
byaru eme ngu nụ.

19 Lị zee aze; ọ tọ dudu onye
byaru eye ngu ebvu.
L'a dụ igwerigwe byaahaa
g'i yeru phẹ ẹka.

20 Obenu l'ẹnya e-mechakwaa

pyashiḡhu ndu ejo-ḡphe.
 Ephe a-ḡḡo ẏzo agbala;
 o tḡo dḡduru phe.
 Iphe, ephe a-nḡdu ele ẹnya
 iya aburu atḡ-buhu unme.”

Ḡnu, Jiobu eyeru Zofa

- 12** ¹Tḡbudu iya bḡ; Jiobu bya
 eyeeru iya ḡnu sḡ:
²A taa tḡdu iya atḡtu;
 oḡ unu bḡ o-pfuchaa-o-bvu.
 O bḡru unu lḡ mmamiphe
 a-swḡ laa.
³Ole egomunggo dḡkwa mu-a
 g'o dḡ unubḡdua.
 O tḡ dḡkwa ẹka ẹnya lwawaru
 mu l'ẹka unu nḡ.
 ?Bḡ onye ta makḡtadu
 iphemiphe ono g'o ha?
⁴Nta-a bḡ mu buwaa iphe,
 ezi ndu mu l'ephe eshi
 ḡnyà ḡnu-oḡchi;
 l'ẹka mu shikwa ekuje
 Chileke oku;
 l'o nḡma olu mu.
 Mu bya abḡwaru nḡ onye
 aachḡ pfuripfuri
 lḡ mḡbe onye pfuberekoto
 bya aburu onye iswi
 dḡ mma.
⁵Ndu ẹhu dḡ guu emeje ndu
 iphe-ẹhuka byapfutaru
 sukusuku; sḡ l'oḡ ephe
 onye epurukutu chikḡtaru
 abya atḡ l'alḡ bḡ oḡbya-pfutajḡ.
⁶Ole ndu abalidebvḡ bukwa
 ntḡsarehu;
 ophu o dḡkwa onye asḡje
 ndu ono sḡu,
 bḡ ndu anḡduje akpatsu
 Chileke iwe;
 mbḡ ndu Chileke phe bḡ

- l'òbochi-ẹka phẹ bẹ ọ nọ.
 7 Obenu ẹ-a; unu je ajia anu;
 ẹphe a-kọru-a unu iphe,
 mu abya epfupfu-a.
 Ọdumeka unu ajia ya ẹnu,
 ephe l'eli; ẹphe a-kọru
 iya unu.
- 8 Teke ọ dudu unu abọoru ọja
 yeru alì g'o zia unu iphe.
 Ọzoo unu angabẹ nchì g'ẹma,
 nọ ẹ mini zia unu iphe.
- 9 ?Bụ onye ole ẹ ndu ono,
 mu gushiru ono ta amadu
 l'oo Chipfu gude ẹka iya mee
 iphe-a, meru nù-a?
- 10 Ọo Chileke bẹ ndzu
 iphemiphe,
 e meru dobe nọkota l'ẹka.
 Ọ buru l'ẹka iya bẹ unme,
 onyemonye atụ nọ.
- 11 Nchì ?te egejedu iphe,
 ọ nọmaru egege tọ;
 mbụ ẹgube ono,
 ire edejeada l'iphe, ọnu
 e-ri ono?
- 12 ?Mmamiphe ta abudu l'ẹka
 aahumaje iya
 bụ l'ẹhu ndu kahwaru nù?
 ?Tobudu onye karu nka
 ogologo bẹ iphe edoje
 ẹnya ree?
- 13 Ọo Chileke nwe mmamiphe;
 bya enweru ike.
 Ìdzù yẹe nkwamenya
 bukwarupho nkiya.
- 14 Iphe, ọ lashiru alashì bẹ ọ tọ
 dukwa onye sùru iya
 ekpukwa; ọphu ọ dukwa onye
 sùru atufu onye ọ turu mkpọro.
- 15 Ọo ya bụ; ọ -sephu mini azu;
 alì akpọo jegengu.
 Teke ọ gbaharu mini ẹka

- l'ọ tuko ẹkameka sọaha
gborogboro l'ali.
- 16 Ọo ya bẹ ọkpẹhu yẹ
ọkpobe mmamiphe
du l'ẹka.
- Onye a ghoru ugho;
yẹ onye ghoru iya ya nu
tuko du yẹbedua,
bu Chipfu l'ẹka.
- 17 Ndu akpo-zijeru ndu ozo uzo
bẹ ọgbabeje ọkpa oto
duta phe dufu;
teme o nodu emeje
ndu-ikpe g'ephe buru ndu
egomunggo swehuru.
- 18 Ndu eze bẹ ọnafuje ọkwa
eze phe;
mee phe; ephe aburu ohu.
- 19 Ndu bu uke bẹ ọgbabeje
ọkpa oto duta phe dufu;
teme o nodu akwatsuje
onye shihawaa ụzenya buru
onye noshiru ike.
- 20 Ndu e gude ire phe ẹka bẹ
oomeje g'ephe ta mahe
iphe, ephe e-pfu.
Teme o nodu anafuje ndu bu
ogerenya iphe,
gege edo phe enya ree.
- 21 Ndu a maru epa phe bẹ
ọonmaje phulaphula.
Teme o nodu anashije ndu
ọkpẹhu du ike,
ephe nweru.
- 22 Ọo ya egoshije iphe,
du omilomi, no l'ochii.
Teme o nodu ewofutaje iphe,
gbaru tsukiribaa togbo
l'iphóró.
- 23 Ọo ya emeje oha g'ọ ha shii;
teme o bukwaru iya pho
emebyishije phe.

Oo ya emeje oha g'ephe zua
 azuzu ha oša;
 tēme o noḍu ehujekwa phe
 pho adagba nchi l'alì.
 24 Oo ya emeje ge ndu bu
 ndu-ishi unwu-eliphe
 mehu phukunaa.
 O noḍu enwujeru phe ye
 g'ephe je etsoru
 okorobo-egu ghaphee
 l'eka gbororo adudu.

25 Ephe -gbeshi;
 ephe eje etsoru aghaphe
 l'ochii l'eka iphóró
 adukpoda adudu ophu.
 Lo mee phe; ephe akpo
 kulakula g'onye mee atsu.

13 ¹Mbedua gudeakwa enya mu
 humakota iphemiphe ono.

Mu gudewaa nchi mu numa
 iya; o doo mu enya.

2 Iphe, unu maru be mu
 makwaru-a.
 Enya ta alwakwaru mu l'eka
 unu no.

3 Oe o du mu g'a su le mu
 e-pfuru opfu nu
 Okalibe-kangokotaru-nu.
 Ge mu le Chileke lonwiya
 tu ya.

4 Obenu l'unubedua gude
 ntuphu-ire eme mu
 nrwa pomupomu.
 Unu bukota mkpokoro ndu
 eme obvu g'unu hakota!

5 O du mu g'a su l'unu
 a-tukokpoephe dobe
 onu doo; mbu l'ono
 gege abukpoeruphe unu
 mmamiphe.

6 Unu ngabewaro nchi numa
 oke onu mu!

Unu ngabẹ nchị l'opfu,
shi mu l'onu!

7 ?Bụ unu -nọdu epfu egube
ẹjo-opfu ono, unu epfu ono;
unu asụ l'ọo Chileke bẹ
unu epfu iya etuku tọo?

Mbụ-a; ?bụchakwaa ya phọ
bẹ unu epfutura opfu
eregede eregede ono,
unu epfugbaa ono?

8 ?Unu a-nọdu abọ nemadzụ
ẹbo etuku iya tọo?
?Unu eme g'unu yeeru
Chileke oke onu iya?

9 ?Ọo-dụ-a ree mẹ o -jeshia
unu enyocha?

?Unu a-dụa ike nmaa ya
phulaphula gẹ nemadzụ
anmajẹ nwibe iya-a?

10 Chileke bafutajekwaru unu
mba mẹ unu gude mpya
lẹ mpya abọ nemadzụ ẹbo.

11 ?Akpabiri iya ta akabẹduru
eye unu ebvu?
?Ndzụ-agụgu iya ta akabẹdu
gudepyabẹ unu?

12 Kpaakpaa ono, unu asagbaa
ono bụkota ẹtu ẹtu,
wụlahuru lẹ ntụ.

Edodo, unu edo g'unu dofu
iya onwunu l'ẹhu bụru
edo, kwarụ l'ẹpuchi.

13 Mbụ-a; unu
nọdukpoekwapho doo
gẹ mu pfua phee onwomu.
Iphe, e-mekpọo mu nụ g'o
mee!

14 Mu e-tsebe ndzụ mu l'onu ẹta;
bya atụa ndzụ mu ntumatu.

15 Ọ tọ dukwa m'obeta ọ phua
mu aphụphu;
mu adakobelẹkwa iya-a gẹ

- mu dakoberu iya.
 Mu a-pfuekwaru iya pho
 l'iphu adzọ onwomu.
- 16 Mbụ l'ọ kwa iphe ono
 a-bụru iphe,
 a-dzọta mu nụ;
 kele ọ tọ dudu onye ta
 atsudu Chileke ebvu
 a-dụ ike akpafu iya l'iphu.
- 17 Unu ngabekpoekwapho nchi
 ree numa iphe-a,
 mu epfu-a!
 G'iphe-a, mu epfu-a bamikwa
 unu abami le nchi!
- 18 Le nta-a, mu edowa opfu mu
 ishi ria be mu makwaru-a
 l'aa-gbaru mu odzori.
- 19 ?O duru onye a-bya apfuru
 pfua iphe, oo-su le mu meru?
 O -duwaa nno;
 mu a-takpube onu nwuhu.
- 20 Su-a; gube Chileke;
 menaarụ mu iphe labo-a,
 mu abya ngu arworwo-a;
 ge mu ahaa edomi onwomu
 edomi l'iphu ngu!
- 21 Wofukpoe mu pho aka l'ehu
 ewofu ophu.
 Li haa mu eyephe ebvu ono,
 iiye mu ono.
- 22 Noo teke bu: i -kua mu oku;
 mu aza ngu enu.
 Teke odumeka;
 haa ge mu pfuje epfufu
 g'i yejeru mu onu.
- 23 ?Bu emeswe ole yee iphe-eji
 ole be mu mekpooru?
 Goshieshikwa mu aka o deru
 mu yee iphe-eji, mu meru.
- 24 ?Denu g'o gude ophu
 ii ghaduru mu iphu;
 i woru mu mee

onye opfu
ngu?

25 ?Bụ mkp̄ekwo, ph̄erephere
apa b̄e ì-nụ ch̄iip̄fuu?
T̄o ?b̄u es̄wa, a ph̄ush̄iru
l'ip̄he b̄e ì-wata ach̄i ọso?

26 Noo k̄ele ip̄he, i desh̄iru l̄e
mu meru b̄uchaa ip̄he,
rwuru mu l'an̄u-mee;
t̄eme ì t̄uko ẹjo-ip̄he,
mu mesh̄iru teke mu b̄u
okor̄obȳa byab̄e
mu l'ishi.

27 Ì ch̄iru mu ọkpa ye l̄e
mkp̄oro;
t̄eme ì n̄odu an̄duje
enyocha ip̄hemip̄he,
mu emekp̄oo ememe l'ophu;
mb̄u mechaa mu ọhubama
l'ichirup̄fu ọkpa;
k'ophu ì-maj̄eru ẹka mu
z̄oru ọkpa.

28 Noo g'o gude nemadz̄u n̄odu
erwush̄ihuje g'ip̄he,
rehuru erehu;
mb̄u l̄e nemadz̄u alaj̄e pȳtee
g'uwe,
mkpu tapyash̄iru.

14 ¹Nemadz̄u, nwanȳi
nw̄uru-a
b̄e eswe ndz̄u iya ad̄udu
igwerigwe.

T̄eme ọ b̄uerup̄ho ip̄he-ẹhuka
b̄u ip̄he, jiru iya n̄u.

² Ọj̄ataje ẹgwegwa g'okoko;
l'ọ b̄uhukwaru iya ph̄o
anw̄ulwash̄ihu.

Ọ b̄uru g'on̄onyo,
a taa n̄oribejeduru-a
b̄u g'ọ t̄o d̄udu ẹka
ọono-bejeru.

³ ?Bụ ẹgube nemadz̄u ono

- bẹ iije eworu ẹnya swọbe?
 ?Ii-jeje iya akpọta bya g'i
 kpee ya ikpe l'iphu
 ngu?
- 4 ?Bụ onye sụru g'oo-ye ẹka
 l'iphe, adụebedu ree
 wofuta iya iphe, dụebe ree?
 Ọ tọ dudu!
- 5 Eshinu a guwaru eswe,
 nemadzụ a-nọ-beru ndzu
 ọgu doberu iya;
 tẹme ị bya atụ-buwaru iya
 ọnwa ole, ọo-nọ l'eliphe-a;
 bya egoshiwa iya
 g'oo-jebejeru l'eliphe-a;
- 6 wofunụ iya ẹnya;
 hanaa ya g'ọ tūsarū ẹhu;
 jasū l'o jee oke ozi iya
 jeghee g'onye e butaru
 ozi.
- 7 Kele-a; oshi, bvuru l'alị
 nwekwarū iphe,
 oole ẹnya iya;
 mbụ l'e -gbutsua ya
 l'oomita ọzo l'upfu iya.
 Ono, ọ mītaru k'ọphúú
 ono abya adzuru ọzo.
- 8 Ọgbarabvu iya erehu kwaa
 l'ime alị.
 Upfu iya anọdu l'alị nwụhu.
- 9 Teke igwe dzeerupho mini
 l'ọ kpọ-futa;
 mbụ l'o rwua irwu ọphúú
 g'iphe, a kuru akụku.
- 10 Obenu ẹ nemadzụ abụjeru;
 ọ -nwụhu; nkiya abvụ.
 Ọ -tụwaa unme ikpazụ;
 ọ tọ tūbaedu ọzo.
- 11 Ọo g'eze-enyimu aduje mẹ
 mini tabọta iya-a;
 ọzoo g'aguga aguga nggele
 aduje nkwagbo-nkwagbo

- mẹ ọ tahu-a;
 12 noo gẹ nemadzụ aze-zetaje;
 ọ tọo gbeshibaedu jasụ
 teke igwe ta aduhedu.
 Ọ tọ byadu agbeshibaa;
 ọphu e metebaedu iya lẹ
 mgbenya ono, turu iya
 nụ ono.
 13 Ọ dụ mu g'a sụ l'ii-wotakpọe
 mu phọ je edomia l'alị-maa;
 mbụ kpuchia mu iphe
 l'eka ono jasụ ẹhu
 eghubuhu ngu eghu.
 Ọ dụ mu g'a sụ l'i gege
 atukpoepfo sụ l'owa-a
 g'ọo-nọ-beru baa;
 tẹme l'i nyatabaa mu.
 14 Mbu-a; nemadzụ
 -nwuhuchaa; ọo-dzuru
 ndzụ ọzo?
 Mbu eswe ujiku olemole-a,
 mu eje ozi mkponwu
 ẹhu-a bẹ mu gege
 angabeepfo g'o rwua
 eswe mboku, ee-me mu
 gẹ mu dụ k'ọphúú
 k'ọphúú.
 15 Noo teke bụ: i -kua mu oku;
 mu aza ngu ẹnu.
 Onye ono, bụ ngu gude ẹka
 ngu mee ya dobe ono
 aduhaha ngu ree l'ẹnya.
 16 Noo teke ịi-nọdu agukwanu
 ije mu ọgu.
 I tii nyochaekwanu iphe-ẹji,
 mu meru.
 17 Iphe, bukpo emeswe,
 mu mesweru ngu aburu
 iphe,
 ịi-chiru ye l'eda kechia.
 L'i woru iphe kpuchia l'iphe-ẹji,
 mu meshiru ngu.

- 18 Obenu ẹ-a; ọo g'úbvú
 anọnya l'o ribashihuaha
 eribashihu phọ;
 ọ bọru g'aanọnya l'a
 phọfu oke agbara-mkpuma
 l'ẹka ọ kpọru phọ;
- 19 mbụ ẹ-a; ọo gẹ mini emeje
 mkpuma l'o chi swacha
 swacha phọ;
 tẹme ọchioku-mini nọdu
 asọchataje eja, nọ l'alì phọ;
 noo g'iisotaje iphe,
 nemadzu ele ẹnya iya
 sọfukpoepho asọfu.
- 20 Ọo ugbo lanu bẹ ịikapyabeje
 nemadzu ẹnya l'ọ bọru
 iya atugbu.
 Li mee ya g'ọ gbanwube
 iphu l'ì chifu iya.
- 21 Teke aakwabẹ unwu iya
 ùbvù; ọ tọ duedu iphe ono,
 duru ọphu ọ makwaduru.
 Teke eehu phẹ adagba-nchì
 l'alì;
 ọ tọ duedu ọphu
 ọohumakwadu.
- 22 Ọ bọwaru iphe, erwuje iya
 l'ẹhu bụ iphe,
 eme iya ẹhuka l'ẹhu nkiya.
 Ọ -nọdu agụ aphụ l'ọ guwaru
 iya rọ onwiya.

Elifazu epfu ẹ Jiobu nmawaru onwiya ikpe

- 15** ¹Tọbudu iya bụ; Elifazu onye
 Temanu bya eyee onu sọ-a:
² Onye maru iphe; ọopfuje
 opfu, enwedu ishi;
 ọzoo tsukoo okpomọku,
 shi ẹ phẹphere
 ẹnyanwu-awawa
 tsu-jia onwiya ẹpho?
³ Bụ mkpọkoro-opfu bẹ onye

- maru iphe egudeje
 eye ọnu l'opfu;
 mbụ epfupheephopho opfu,
 adudu mę nanu, baru urwu?
- 4 Mbụ lę gubedua wokpọerupho
 k'atsụ Chileke ebvu hua
 l'ali;
 bya akpọshikwapho
 g'e te pfujehę nụ Chileke
 epfupfu ophu;
- 5 kele ọo iphe-eji ngu ezi ọnu
 ngu iphe, oo-pfu;
 mbụ l'ọo ire onye ẹregede
 bę i gude epfu opfu.
- 6 I gudeakwa ọnu ngu anma
 onwongu ikpe.
 Ọ tọ buekwa mbędua anma
 ngu ikpe.
 Ọ buru ogbogboromonu ngu
 agba ngu ekebe.
- 7 ?Bụ ngu bụ nwa mbụ,
 e beberu nwụa?
 ?Ọ dụ g'i vu úbvú úbvú ụzo
 nọdu l'eliphe-a?
- 8 ?Ọ dụ g'i nụmaru idzu,
 Chileke chịru?
 ?Tọo jiri l'ọo ngu maru iphe
 nwẹkinyi ngu?
- 9 ?Bụ gụnu bę i maru,
 anyịbedua amadu?
 ?Bụ gụnu bu iphe,
 edoje ngu ęnya,
 te edodu anyịbedua?
- 10 Ndu ishi buwaa ẹwó ẹwó;
 mbụ ndu kahụwaru akahụ
 bę anyi l'ẹphe nọkwa l'ẹka-a;
 mbụ ndu a nwụadaru
 tẹme a nwụa nna ngu.
- 11 ?Ọ dụ g'obu ono, Chileke adu
 ngu ono parụ ngu nwanshii
 l'ęnya; mbụ opfu ono,
 a tọru nwẹhu rwebe ẹhu

- erwebe epfu anu ngu ono?
 12 ?Denu g'o gude i haa okpoma
 ngu g'o duta ngu dufu?
 Mbụ-a; ?denu g'o gude enya
 ndu atu ngu vaavaava
 g'ọtu ngu ono
- 13 ke g'i woru ehu-eghu ngu
 atu-koshi Chileke;
 teme opfu, dugbaa egube ono
 shigbaa ngu lonu afushi?
- 14 ?Bu gunu be nemadzu bu ke
 ge o bya adubebe ree?
 Mbụ-a; ?bu gunu be
 nemadzu ono,
 bu nwanyi nwuru iya ono
 bu ke g'o pfube-eka-oto?
- 15 O -buru le Chileke te
 egudedu ire ndu nkiya eka;
 ophu imigwe adubebedu
 ree lenya iya;
- 16 ?to kadunu ta agube
 nemadzu iphe;
 mbu nemadzu ono,
 adudu iphe, o bu;
 teme urwuali ji iya ehu;
 teme o ndu angu ejo-iphe
 g'onye angu mini?
- 17 Ngaberu mu nchi ree ge mu
 mee g'iphe doghee
 ngu enya edoghe;
 ge mu kooru ngu iphe,
 mu gudewaa enya mu huma;
- 18 mbu iphe, ndu maru iphe
 pfuru togbo iya eba;
 ophu o dudu iphe,
 ndiche phe pfuru phe duru
 ophu ephe domiru edomi.
- 19 Ndiche phe ono bu phe
 gedegede be a nuru ali-a;
 ophu o dudu onye lwaru
 alwalwa, tuswaru
 l'echilabo phe.

- 20 Sụ-a; onye ejo-iphe
 anọdujekwa atsụ pfupfufu
 mkpụrumkpuru
 jasukpoo g'ọo-nọ-beru;
 ndu ewebushi akụrepho
 nọdu anọduje
 aghakọtaepho gburugburu
 ị nwime apha olemole,
 e doberu pẹ l'eliphe-a.
- 21 Iphe, anọduje aphụ iya
 gbudugbudu ị nchi
 bụerupho iphe, eye ebvu.
 Teke iphe dụkpoo
 rengurengu kpọ;
 noo teke ndu abalidebvu
 abyaję ibe iya.
- 22 Ọ to byadu ekwe ị ya a-lwa
 ndzụ l'ime ọchii ono,
 ọ bahuru ono.
 Ọ buru l'ogu-echi bę
 oo-mecha laa.
- 23 Ootsojeru aghaphe achọ ẹka
 ya a-kpata nri.
 Ọ -nọdu l'ọoji sụ:
 “?Bụ awe bę ọ nọ?”
 Ọ maanarụ-a l'eswe,
 a-gba ọchii bę nọkwa
 iya ntse.
- 24 Ejo iphe-ẹhuka yę iphe-aphụ
 abyaję abyabę iya
 ndzụ-agugu l'ẹhu.
 Ẹphe anọdu echeru iya
 ẹka mgba g'onye eze,
 doziru onwiya abya
 eje ọgu.
- 25 Ọ buru iphe, tukuru iya
 kpaa bụ l'ootsuru
 Chileke ẹka l'okpoma.
 Teme ọ nọdu ekoshi ọphoo
 l'iphu
 Okalibe-kangokotaru-nụ.
- 26 Oogudeje olu,

- aha kpaakpaa
 agba biribiri etso iya ọgu;
 parụ phosa phosa iphe,
 shihuru ike,
 ya e-gude gboberu onwiya
 l'ọgu, yẹ ya alwu.
- 27 “A makwaru-a l'iphu aza
 iya tootootoo;
 ọ tsua anụ ke nyimunyimu
 l'upfu;
- 28 obenu l'ẹka oo-mecha buru
 bu mkpukpu,
 buwaa ochobu;
 buru l'okorobo ọlo,
 adudu onye bu iya nu;
 ọlo, a hawaru; ọ buru ikpọzu.
- 29 O too nweheduru iphe;
 ọphu ẹku iya a-noribeduru;
 ọphu iphe, o setaru eseta
 ejedzuduru alị iya.
- 30 O ọto nahudu ọchii.
 Teme ọ buru ọku e-mechaa
 kee irwu, o rwuru.
 Chileke a-phua ya onu
 phukashia.
- 31 G'o to jekwa eme onwiya
 eswe l'akporu obu ye l'iphe,
 abudu iphe;
 kele ọ to dudu iphe,
 oo-rita iya.
- 32 O ọto no-rwudu ndzu l'ishi;
 l'a pfuwaa ya ugwo iphe,
 oome pfu-dzua ya ya
 apfu-dzu;
 ọphu ẹkali iya ajadu àjàjà.
- 33 Oo-du ge vayinu,
 e chikoshiru akpuru iya
 l'ẹbe ọ cha achacha;
 mbu l'ọo-dupho g'oshi
 olivu, tuchaaruru ige;
 o rishihu;
- 34 kele iphe, bukpuo ndu ta

atsɔdu Chileke ebvu
 a-gbakɔtaru ɛka nwa.
 O buru ɔku e-tsufu ɔlo ndu
 yeru obu l'eri ɔphalazu.
 35 Egube ndu ono atsɔtaje
 ime nchɔ-kopfu.
 E -mechaa; ɛphe anwɔa
 ɛjo-ememe.
 Eregede du phe l'ɛpho
 evu evuvu.”

Jiobu epfu l'ònyà iya phe dùru iya ɛhuka

- 16** ¹Tɔbudu iya bu; Jiobu bya
 eyee ɔnu sɔ:
² Mu anɔmajehaakwa ɛgube
 opfu-a, unu epfu-a.
 Ayɔ ɔshi k'unu be unu
 gudekwa ayɔpyashi
 nemadzu ayɔpyashi.
³ Opfu, phɛrɛphere apa ono,
 unu epfu ono;
 ?tɔo bvudu abvubvu?
 ?Bu gɔnu be kpatsuru unu
 k'epfu g'unu epfu ono?
⁴ Mbɛdua gege epfukwa g'unu
 epfu ono;
 ɔme ɔ dùru unu g'ɔ dùru
 mu-a.
 Mu gege anɔdukwa epfu
 ɛrengete opfu gude eyeru
 unu ɔnu;
 ekweru unu une.
⁵ Ole mu gege akabɛkwa gude
 ɔnu mu dùa unu obu;
 mbu l'ɔshi, mu gude obu mu
 phɔ yɔoru unu gege
 emekwa g'ɛhu gɔa unu phoo.
⁶ Ole ɔ bu; mu -pfua opfu ge
 mu epfuhabe;
 iphe, eme mu nu emele
 mu-a l'ɛka oome mu.
 Teke mu haru epfufu;

- ?bụ g'ò ka mma?
- 7 Mbụ-a; Chileke mewaru;
ike bvụ mu;
bya eworu ndibe mu l'ophu
mee; ephe lakọta l'iyi.
- 8 O mewaru mu;
mu gbajoshihuchaa
agbajoshi.
Ono bụru iphe, ekebe dụ.
Awụfu, mu wụfuru bụru
ọkpụ bụkwaru phọ iphe,
agba mu ekebe.
- 9 Chileke gudewaa ẹhu-eghu
lajashĩa mu alajashĩ;
mu bya adụ iya ashĩ;
tẹme ọ nọdu ataru mu
eze nyikinyiki.
Onye ọhogu mu ono nọdu
agba mu ẹnya agbagba.
- 10 Ndiphe anọduje ebvu mu
onu l'ẹhu.
Tẹme ephe nọdu anọduje
echi mu ẹka lẹ nchĩ
gude eme mu iphe-iphere;
mbụ tųgba nanų g'ephe
kpọnyia mu ẹnya.
- 11 Chileke nwuwaru mu
yeru ndu ẹjo-iphe;
mbụ-a; o nwuwaru mu ye
ndu ẹjo-iphe l'ẹka.
- 12 Ẹhu shikpọekwapho
dụ mu gubala;
ọ bya anyakashia mu tọgbo;
pyĩa mu l'ẹkpiri woru mu
hua ehurugehu.
O woru mu mee iphe,
o gude anwụ agba mgbẹka.
- 13 Apfụ iya shi mu l'iphu shi
mu l'azụ ada mu l'ẹhu
pụrumu pụrumu.
Ọphu imemini mu adụkpodaa
ya g'ọosufushi mu meji.

- Ọtso-ilu mu ọdu awu l'ali
 ke torotoro.
- 14 O -gude l'o yeru mu ọru l'o
 yekwase mu iya ọzo.
- O ọdu azuje mu gburumu
 pfurii g'onye ọgbogu.
- 15 Mu chitawaru uwe-aphu
 kpube onwomu;
 bya eworu ukuu-nya mu
 nwua l'imime urwuku.
- 16 Mu rawaru ẹkwa;
 ẹnya chakota mu ke tororo;
 mbu l'ẹnya gbahkotawaru
 mu ke tsukiribaa.
- 17 O ọ to dukwanu
 iphe-kpanganga,
 mu asu le mu mejeru.
 Tem e pfufu, mu anoduje
 ephu anu Chileke buru
 iphe, doru risaa.
- 18 Gube ali; te erikwa mee mu!
 Jiko ge mkpu,
 mu echi ba adamihukwa
 adamihu!
- 19 Mbu le ntaakponu be
 onye-ekebe mu nokwa
 l'imigwe.
 Onye agbaru mu odzori
 anodukwapho
 l'ephekerephe.
- 20 Oo ndu mu l'ephe eshi onya
 ekweru mu une.
 O ọ onye mu arakwanu ẹkwa
 ekpu bu Chileke.
- 21 E gege akabekpoo rwo
 Chileke l'iswi ẹhu nemadzu
 egube ono, nemadzu arwoje
 arworwo l'iswi ẹhu
 nemadzu ibiya ono.
- 22 "O kwa nwapha olemole
 phoduru;
 mu ejeshia iphe-ozo ono,

bụ: mu -jee ya mu ta
alwabaedu onoya.

17 ¹Ọkpoma ta adụekwa mu
ree.

Eswe ndzụ mu bẹ e meakwaru;
ọ tsụ-phu azụ.

Ilu echeakwa mu echeche.

² Mbụ lẹ ndu nọru mu
mgburugburu
bụkotaepho
ndu ekweru mu une.

Ọ buerupho ẹka ẹnya mu
atubaje bụ l'aphu,
ephe akpatsushi mu.

³ Natanụ mu mkpalẹka;
jiko Chileke;
kele ọ tọ dudu onye ozo,
suru g'oonu mu mkpalẹka
gbahaa gubedua.

⁴ I mechiwaru phẹ ẹkpa
egomunggo;
ophu ọ duedu iphe,
edoje phẹ ẹnya.

Ọo ya bünü l'i tii kwedu
g'ephe mekpee mu.

⁵ Onye jikaru ndu yele iya
eshi ọnyà l'opfu g'e bua
ya nggo bükwa unwu
iya bẹ ẹnya e-mechaa
nyishihu.

⁶ Chileke mewaru mu iphe,
onyemonye gude
atụ phukuku.

Mu buru onye ndiphe agbụ
onu-mini l'iphu.

⁷ Mu jewaru iphe-ehuka jasụ mu
nọdu aphuwaa ragaraga;
mbụ l'ehu mu l'ophu erewa
uphere.

⁸ Ndu obu phẹ guru ìphóró
bẹ ọ tufuru ẹhu.

Ndu iswi dụ mma swolihu

tsoru ndu te emedu
ele Chileke.

9 Ọle g'ọ dụhabe;
ndu pfuberekoto
a-bụenurupho onye
ẹphe bụ;
tẹme ndu iswi dụ mma
a-nọdu akaẹepho ọkpehu
eje.

10 Obenu l'unubedua;
unu bya atuko g'unu ha
nokobe.

Ọle ọ bụ; mu ta ahumakwa
g'ọ ka mma l'oo onye lanu,
maru iphe le g'unu ha.

11 Eswe ndzu mu buakwaru;
iphemiphe,
mu riru k'ememe buakwaa
ke mmanu.

Nokwapho g'iphe guru mu
egu ememe dukwapho.

12 L'unubedua woru enyashi
kua echi eswe.
Ọ buru l'eka ọchii gbaru
tsukiribaa be ẹphe no su:
Ha! Iphoro aduakwanu.”

13 Ọ -buru le mkpakọ unuphu
mu ele enya iya bu
ali-maa;
ọ -buru l'eka mu e-je agbaa
iphe-azee bu l'eka gbaru
tsukiribaa;

14 ọ -buru le mu suru ilu
l'oo ya bu nna mu;
bya ekua eka nene mu;
ozoo kua ya nwune mu;

15 ?bubahunaa gunu ozo be
mu e-lebaa enya iya-a?

?Bu onye a-subaa mu l'owa-a
iphe,
mu a-nodu ele enya iya
bu owa-a?

16 ?Oo-tSORU mu nwuda
 l'ali-maa tọ?
 Anyi l'iya a-tuko buru
 wurumu l'ilu tọ?

Bilidadu abarụ Jiobu mba

- 18** ¹ Tọbudu iya bụ; Bilidadu,
 bụ onye Shuwa bya eyeeru
 iya ọnu sụ iya:
- ² ?Denukpoo teke ii-pfubuhu
 g'iipfu ọwa-a?
 G'egomunggo dunu ngu;
 k'ophu anyi a-maru g'anyi
 e-gude eye ọnu l'iphe-a.
- ³ ?Denu g'o gude anyi dụ g'anụ
 l'anya ngu;
 mbụ l'ị tukururu anyi kua
 ndu mmanụ?
- ⁴ Gube nwọphu ẹhu ghutaberu
 ẹghu;
 k'ophu i woru onwongu
 labushia nanụ nanụ;
 ?bụ g'a gbadoru ngu
 mgboko l'ophu?
 Tọ ?bụ g'e je aphoshiaru
 ngu agbara mkpuma
 g'ọ tọ duche l'eka ọ dụ?
- ⁵ "Sua; iphóró, duru ndu
 ẹjo-iphe bẹ aa-phunyikwa;
 ophu ọku iya enwuekwá
 enwunwu.
- ⁶ Ìphóró, shi dụ l'ulo iya
 a-bukwaru ọchii.
 Ọku anyịhu l'oroku,
 ọ sụ-kuberu onwiya.
- ⁷ Ọkpa ono, o shi azọje
 gbunyingu gbunyingu ono
 ta aduekwa ike, adu iya nụ.
 O buru iphe, ọ chiru idzu
 ememe e-nwuta iya
 tuta kpurumu l'ali.
- ⁸ Ọkpa, ọ zọru azozo bụ l'eka ọ

- zọru iya bụ l'ugbu,
 e geru doberu iya.
 Teme ọ buru l'eli igbudu
 be ọo-zọ ọkpa.
- 9 Agburu, e kweberu iya a-tu
 iya l'ichiripfu ọkpa.
 Ọ-tu-gburumu atua ya swiswia.
- 10 A turu obu-ali domiaru iya
 l'uzo, ooshi;
 bya agbabekwaru iya pho
 onya le gbororo.
- 11 N-yemebvu emeje ge ndzu
 gu iya l'ekameka, ooshi.
 Teme ọ nodu anoduje etsoe
 ya pho purupuru l'iphe,
 bukpo eka ọ zoru ọkpa.
- 12 Ike shi du iya;
 obenu le nta-a be ọokpuwaa
 rigorigo.
 Teme eze iphe-ehuka nodu le
 mgboru iya kwaberu iya
 m'obvu teke ọo-da.
- 13 Akpo, du iya l'ehu be
 oonoduje atapyashi.
 Okpara anwuhu nodu
 atukoje iya ọkpa yee
 eka tajishia.
- 14 Aa-kputa iya l'okpehu
 kpufu l'obu iya,
 bu eka ọ kporu obu ye;
 dube iya eka je enwuru
 yeru onye eze n-yemebvu.
- 15 Ọ to duedu iphe,
 no l'ulo iya ophu eka
 iya a-du.
 Ọ buru oku nshi-egbe be
 ee-woru kpua l'ulo iya.
- 16 Ọo-kpohu nkụ jasụ
 l'ogbarabvu;
 nwua lwaa jasụ l'ekali iya.
- 17 Ọ to dudu onye anyatabaa
 ya nu l'eliphe-a;

- ọphu oonwehẹdu ẹpha
 lẹ mgboko-a.
 18 Aa-chifuta iya l'ẹka ìphóró
 dọ;
 chiru iya je eye l'ẹka agba
 ọchii;
 mee ya l'ọ chihu lẹ mgboko
 mgburugburu.
 19 O too dobedu nwa;
 ọphu o nweẹdu abubu lẹ
 ndu ẹka o shi.
 Ndibe iya ta aduedu adudu
 ọphu l'ẹka o bujeru.
 20 Ndu shi l'uzo ẹnyanwu-ariba
 -bya bya ahuma
 g'ọonwuru iya;
 ndzọ erwuta phe.
 Ndu shi l'uzo
 ẹnyanwu-awawa
 -huma iya;
 ishi anyia phe ẹdzu.
 21 Hoo haa; nokwa g'ọduje
 l'ibe onye eme ẹjo-iphe,
 bu onoya.
 O kwa ẹgube ono bu g'ọduje
 l'unuphu onye amadu
 Chileke."

Jiobu epfu g'opfu ono gude erwube iya l'ehu

- 19** ¹Tobudu iya bu; Jiobu bya
 eye ọnu su:
²“Unu a-nukpoo mu aphu
 ọwa-a,
 unu anu mu ọwa-a jasọ
 teke ole?
 ?Bu teke ole be unu
 e-gweberu mu uji ọwa-a,
 unu gude opfu egwe mu
 g'unu egwe mu ọwa-a?
³Ọwaa kwewaa ugbo iri,
 unu kọru mu ọnu;
 ọphu iphere adudu unu ẹka

unu abya mu l'iphu
 ẹhuka-ẹhuka.

4 Ọme ọ bukpoonu l'ọo eviya
 lẹ mu shiswewaru ọzo;
 emeswe ọbu, mu mesweru
 ọbu bukwa mu bẹ ọ nọ swiru.

5 Unu -nọdu etu onwunu
 ọphushugbu eje
 abyafuta mu;
 bya egude iphe-iphere,
 anwuru mu nọ abaru mu
 mba;

6 unu maẹkwarupho
 l'ọ kwa Chileke meru mu ẹji.
 Ọo ya woru ọgbu-egege iya
 woru lọ-pee mu
 mgburugburu.

7 Mu chia mkpu sọ l'eemekwa
 mu ẹji;
 ọphu ọ dudu onye yeru
 mu ọnu.

Mu chia sọ g'a gbaaru
 mu mkpu;
 ọphu ọ dudu onye haru
 mu enge.

8 Ọo Chileke nọ-chiru mu
 ọzo gẹ mu ta aghataşı.
 Ọ bya emee; ọzo,
 mu eshi gbakọta ọchii.

9 Ọ nafuru mu ọbvù,
 e shi akwabeje mu;
 bya eye ẹka kputa mu
 okpu-eze, mu shi kpuru.

10 Ọ tọ dukpoda ọzo,
 o to shidu alajashı mu
 kẹ tarara tarara jası mu
 bvı gẹ mu bvuru-a.

Iphe, mu ele ẹnya l'oo-me
 l'ẹhu mu bẹ o phefuwaru
 g'onye phefuru oshi.

11 Ẹhu-eghu iya bẹ o mewaru;
 o nwuhu ọku l'ẹhu mu;

- bya aguru mu yeru ndu
 ohogu iya.
- 12 Ojogu iya phe nodu
 aso kpereree abyapfuta mu.
 Ephe kephee mu ekephe;
 bya ano-pee aka mu
 bu mgburugburu.
- 13 Ndu mu lephe bu nwune
 be o bukafuru mu lephe;
 bya emee ndu mu lephe
 shi aswi oswi;
 ephe gbakashihu.
- 14 Ndu mu lephe bu ipfu
 gbawa nanu-nanu.
 Eguru onya mu phe
 zohashia mu.
- 15 Ebyaa, byaru mu nu;
 me ndu bu ohu mu gua
 mu lonye lwaru alwalwa.
 Ephe nodu asuje le mu
 bu onye ohozo.
- 16 Mu -kua ohu mu oku;
 o too zadu mu enu;
 l'eka mu gudekpokwaa
 onu mu rwo ya arwo.
- 17 Udzu onu mu nodu
 eshijechaa nyee mu ishi.
 Unwune mu gedegede
 nodu ebuhachaa mu ebuha;
- 18 mbu l'unwegirima
 nshii yichakwa le ndu
 epfutoshi mu nu.
 Ephe -huma mu;
 ephe achi mu ochi.
- 19 Ndu mu lephe shi nodu
 phakuu
 be mu dukotawaa ashii.
 Ndu mu yeru obu ghaa
 ohu meahaa iphe,
 a-tsuru mu nu.
- 20 Nta-a ta aduedu iphe,
 mu bu,

- abudu phulaphula akpo
 yee ojogorogo okpu.
 Nta-a buwaa iphe,
 phoduru mu lonu,
 gege aburu eze bu
 egbu kpoloko.
- 21 Unu kabenu phuru
 mu obu-imemini unubedua,
 mu l'unu eshi onya.
 Gimemini mu kabenu du unu;
 lo kwa Chileke chiru
 mu aka-a, mu l'iya eme-a.
- 22 ?Denu go gude unu je
 anodu achikwa mu pho
 ge Chileke achi mu?
 ?Unu teke atajikpoda anu
 mu epho?
- 23 O du mu g'a su l'iphe-a,
 mu epfu-a be eede edede
 lekwo;
 mbu g'a su le ebyiru iya
 ebyiby l'ekwo dobe;
- 24 le gude mkpurukpu-igwe
 dee ya l'eli mkpuma;
 mbu kaa ya akaka l'agbara
 mkpuma go nowaro ojeje.
- 25 Ole ophu mu maru bu
 l'onye a-gbafuta mu nu
 no-a ndzu;
 le -mechakpopho l'ikpazu
 iya be oo-pfuru-a l'eliphe-a.
- 26 Le teke e
 mebyishichakporunu
 akpo-ehu mu owa-a
 be mu e-gudele-a anu-ehu
 mu huma Chileke.
- 27 Oo mbedua l'onwomu
 e-gude enya mu
 huma iya gedegede;
 o to budu onye ozo;
 mbu l'oovukpo mu
 evuvu lokpoma shii.

- 28 Unu -jee l'asụ:
 'ʔAnyi a-chìhunuru iya gụnu;
 l'ẹka ọ bụ iya bẹ iphe-ẹhuka
 ono l'ophu shi l'ẹka.'
- 29 Unu tsunapho ogu-echi
 Chileke ebvu;
 unubèdua l'onwunu;
 kele oke ẹhu-eghu bụkwa
 ogu-echi bẹ oowotajẹru
 nemadzụ.
- Ọ bụru teke ono bẹ unu
 a-maru l'ikpe dụ.”

Ọnu, Zofa yeru

- 20** ¹ Tọbudu iya bụ; Zofa, bụ
 onye Nama bya eyee ọnu sụ:
- ² Ọ kwa l'egomunggo agbanụka
 mu gharaghara meru g'ọ
 gude mu nọdu eye ọnu-a,
 mu abya eyeye-a;
 kele ẹhu te ebvuduru
 mu ebvuru.
- ³ Mbụ lẹ mba ono, mu anụ ono
 bẹ iphere iya dụ mu.
 Ọ bụru iya l'akpali mu eye ọnu.
- ⁴ Ire-lanụ bụ opfu bụ l'ị maru-a
 g'iphe dụkpoo e -shi lẹ ndiche;
 mbụ eshi ọphu e meru
 nemadzụ dobe l'eliphe.
- ⁵ Ị maru-a l'onye ẹjo-iphe bẹ
 ẹhu-ụtso nkiya abụjele-a tsọkere;
 mbụ l'onye amadụ Chileke bẹ
 ta adụdu g'ootebejeru ẹswa.
- ⁶ A makwarụ-a l'eku-onwonye
 nkiya erwuje akpaminigwe.
 Ọ nọdu apangobeje ishi
 ẹhuka-ẹhuka;
 k'ọphu ishi iya ejeje
 asụ-pfuru l'urwukpu.
- ⁷ Ọle ọo gẹ nshị, o nyịru
 anyịnyi erekashihuje-a
 bụ g'oo-rekashihu jasụ

- l'ojejeje.
 Ndu shi ahumaje iya nu
 e-mechaa ajije su:
 ?O jehunuru awe?
- 8 Oo ge nrwo ephukashihuje-a
 bu g'oo-phukahụ;
 ophu a humabaedu iya
 ohumalenya;
 mbu l'oo-me phosamu
 g'ophulenyaa, a phuru l'enyashi.
- 9 Onye shi huma iya nu -onyaa
 be o too humahedu iya ozo.
 Okpoku ibe iya ta
 ahumabaedu iya enya
 ozobaa.
- 10 O buru unwu iya e-mechaa
 pfua ndu akpa nri
 ugwo iphe, o meru phe.
 Mbu l'ephe e-mechaa gude
 eka phe nu-phuchaa phe
 eku phe ono azu.
- 11 Okpehu okpehu ono,
 o shi eme k'okoro bya ono
 etsoru iya buru wurumu
 l'ilu.
- 12 A makwaru-a l'ejo-iphe
 atsoje iya utso l'onu.
 O nodu akpujeru ejo-iphe l'onu;
 gude ire su-mia ya.
- 13 A makwaru-a l'o too dujedu
 ike haa ejo-iphe g'o je;
 l'o wojeru iya kpuru
 akpuru l'onu.
- 14 O le nri, o riru eriri
 e-mechakwanaa nodu
 iya l'epho shiahaa ishi.
 Nri obu e-mechaa du iya
 l'ehu g'onye oghu tsoru onu.
- 15 Noo teke oo-gboshi eku ono,
 o shi elwee kawomu
 kawomu onoya;
 mbu le Chileke e-me

- g'epho iya tuko iya nwashia
g'ò ha.
- 16 L'ò wata ericha onu-mini
óghù.
Ò buru ire, óghù meru
nmeremu e-mechaa
kpò-nyia ya enya.
- 17 Ò-sò-gborogboro ono taa
aduedu iya k'ele enya;
mbù nggele ono, bù iphe,
agba iya dèredere bù
manù-ènwu yè mini
èra-eswi ono.
- 18 Iphe ono, o seru akanya
iya ono bè oo-mecha
nù-phu azù;
o too ridu iya l'ònu.
Urwu, dabarù iya lè nghò,
ò gbaru ta atsòhedu iya útso.
- 19 Iphemiphe ono buru opfu l'ò
mewaru ndu akpa nri
mkpawere woru phè
tògbo mgbegere.
O yeru èka nata ndiphe ọ̀lo,
ò tọ̀ kpùduru.
- 20 Hoo haa; eshinu ọ̀ tọ̀
nmapfujeduru anmapfuru
l'eme ọ̀ghoro bè ọ̀ tọ̀
dùkwa iphemiphe ono,
agù iya nù ono dùru ọ̀phu
oo-nweru;
ọ̀phu èku iya adzòkwanu iya.
- 21 Ò tọ̀ dùedu iphe, dùru iya nù,
bù iphe,
oo-gude ria gwọ̀o-gwọ̀o.
Èku iya ta adùkwa èka
oo-nọ̀-beru.
- 22 Ọ̀o teke ọ̀ nọ̀ eri g'ò dù iya
bè ọ̀la-l'iswi atùje iya l'upfu;
mbù aphù asọ̀ru kpulakpula
bya asọ̀-kputa iya ishi.
- 23 Èpho -bya eji iya;

- Chileke atukoepho oke
 ẹhu-eghu iya byabẹ iya l'ishi;
 chiẹ ya phọ gbaa-gbaa.
- 24 Teke o ketarụ ọso nahụ
 mgbo-ígwè;
 apfụ, e kweru l'onयरubvu
 eguru iya l'okpurukpu.
- 25 L'ọ bya ephefu iya
 l'okpurukpu iya;
 mbụ phefu iya mpyipyi
 iphe-ígwè ono,
 charu ọku gbarara ono
 lẹ meji.
- Ndzụ-agụgu emee ya omeliwe.
- 26 Ẹku iya l'ophu aburu iphe,
 kuru l'ochii.
 Ọku, e nweziduru enwezi
 enwulihu woru iya
 kepyashia tsupyashichaa
 mẹ nwa ndu phoduru l'ulo
 iya.
- 27 Akpaminigwe l'ophu atuko
 ẹjo-iphe,
 o mekotaru kpuhaa ghebe
 onu.
- Alị agbalihu gbaa ya ekebe.
- 28 Mini abyaa utso bya ekpota
 ulo iya;
 mbụ ọ-gba-gborogboro
 mini a-bya mboku,
 Chileke a-tụ-koshi iya
 ẹhu-eghu iya.
- 29 Noo ẹgube obunggo,
 Chileke ebuje ndu ẹjo-iphe;
 tẹme ọ buru okiphe,
 Chileke gude ẹka iya
 keru nụ pẹ.

Jiobu epfu gẹ ndu ẹjo-iphe ababeje ọba

- 21** ¹Jiobu bya eyee onu sụ:
²Unu ngabekwa nchị
 ree l'opfu-a, mu epfu-a.

- G'ono bukpoorunu obu unu
 ɗɗa mu iya.
- 3 Unu takpoepo nshi haa ge
 mu pfughee.
 Mu -pfuchaa; unu emeahawa
 mu ro sukusuku obu.
- 4 Aphu, mu agu; ?bu nemadzu
 be mu aguru iya?
 ?Denu eka mu e-gude taa nshi?
- 5 Unu lee mu enya ree;
 huma l'unu a-kpo beru.
 Unu woru eka hua l'onu.
- 6 Obujeru; mu -riɗyaa iphe-a;
 ndzu aguaha mu;
 ehu aphukota mu
 kpaakpaakpaa.
- 7 ?Denu g'o gude ndu ejo-iphe
 nodu anoduje ndzu;
 kaa nka; ephe aburu ndu
 ike du?
- 8 Ephe anodu huma;
 unwu phe ekofutachaa
 bya ebuchaaru shihu ike
 no-pee phe mgburugburu.
 Ephe anodu gude enya phe
 humachaa nwanwanwanwa
 phe nno kwapho.
- 9 Unuphu ibe phe adakota jii;
 o to dudu ndzu-agugu,
 adu iya nu; ophu Chileke
 echidu phe echachi.
- 10 Oke-eswi ibe phe eyeepo
 eswi ime l'o rwuberu iya.
 Eswi phe ono atsuepo ime eje;
 o to dudu ophu ekwo nwa.
- 11 Ephe anodu azushi unwu
 g'ikpoto aturu.
 Unwegirima ono -teru ebvu
 shia ekiya-a;
 ephe eteru iya shia ekiya-a.
- 12 Ephe egude ogumogu gude
 une agu ntumatu.

Ephe eme ẹmereme egbu opu
eye iya.

13 Ephe eria gwogwoo;
tusaru ẹhu jasu g'ephe
a-no-beru.

Mboku, ephe a-nwuhu;
ephe anwuhuepho le
nchi-odoo.

14 Ephe asuje Chileke g'o paru
phe haa;
l'o too gudu phe ẹgu amaru
uzo iya.

15 Ephe asu: ?Bu onye be
Okalibe-kangokotaru-nu bu
ke g'ephe jeeru iya ozi?
?Bu gunu be ephe erita l'epfu
anu iya?

16 Ophu ephe amadu l'ajàjà,
ephe jàru ta abudu phe
be o shi l'eka.
Noo ẹka mu gude ophu mu
ayidu l'idzù, ndu ẹjo-iphe
achi.

17 O le o bu; ?o dukpooru teke
aaphunyije oku ndu ẹjo-iphe?
?O dukpooru teke eze
iphe-ẹhuka abyapfutaje phe;
bu iya bu obunggo ono,
Chileke egudeje ẹhu-eghu
bua ono?

18 ?O dukpooru teke aanonyaje;
ephe adu g'eswa okponku,
a kuberu l'eka pherephere ezi;
mbu ephe adu g'eswa ereshi,
oke pherephere ezikashi?

19 A sukwaru le Chileke
ewoju iphe, o gogo me
nemadzu doberu unwu iya.
O le o bu; g'o woju iphe obu
mee onye meru iya nu;
k'ophu onye ono a-maru
l'ola ula iphe, o meru.

- 20 G'o gude ɛnya iya hūma
 ɔla-l'iswi, a-byapfuta iya nū.
 G'oke ɛhu-eghu
 Ọkalibe-kangokotaru-nū
 tukokwaru iya l'ishi.
- 21 Kele nwa ɔnwa olemole,
 a nūru iya l'eliphe-a -bvūwa.
 ?Ọ kpakwadū ishi ndu
 ọ harū l'eliphe mɛ ọ tɔwaa azu?
- 22 Sū-a; ?ọ dūru onye sūru
 g'oo-zi Chileke mmamiphe;
 eshinu ọ bū iya ekpeje ndu
 kakota shii ikpe?
- 23 A -nɔnyaa; nwoke
 agbakwohu nwūhu;
 onye ɛhu dū guu;
 ọphu ọ dudu iphe,
 atsū iya l'ɛhu;
- 24 onye ɛhu dūbe nwa
 pukalapukala;
 ɔmi tsuru iya l'okpu.
- 25 Onye ọzo ejekpɔepho
 iphe-ɛhuka tɛme l'oonwuhuje;
 mbū l'ɛhu teke atso-swee
 ya ɔtso.
- 26 E -mechaa l'a tuko pɛ libe
 l'alɔ;
 ɛkà atuko pɛ ripyabɛ.
- 27 Iphe, unu ari dokwaru mu
 ɛnya ree;
 mbū iphemiphe ono,
 unu gude ɔriri kpakoo bo
 mu onoya.
- 28 Unu pfuru sū: ?Bū awe bɛ ɔlo
 oke amadu nɔhunu;
 mbū ɔlo ono, ndu ɛjo-iphe
 shi bugbaaru onoya?
- 29 ?Unu teke aji-swekpoo ndu
 ije aji?
 ?Unu teke atɔ-swee nwehu
 gbua igo l'iphe, ɛphe gude
 ɔnu pɛ akɔ?

- 30 Sù l'oke iphe-ẹhuka byaru ọha;
 ọphu ọ dudu iphe,
 o meru onye ẹjo-iphe.
 Chileke bya atụ-koshi ndiphe
 oke ẹhu-eghu iya;
 ọphu ọ dudu iphe,
 o meru onye ẹjo-iphe.
- 31 ?Bù onye apfujeru iya l'iphu
 gbaa ya iphe, oome?
 ?Bù onye apfuje iya ụgwo iphe,
 o meru?
- 32 Eelije iya l'ilu lirwee elirwe.
 A gbenu eche ilu iya echeche
 g'ọ tọ dọ iphe, e-me iya nù.
- 33 Eja, shi ị nsụda a-dụ iya ree
 l'ẹhu.
 Ndiphe l'ophu awụ etso iya l'azụ;
 tẹme ndu ọphu bụ aguta
 aguta vuwaru iya ụzo
 wuru jeshia.
- 34 “Sù-a; ?bù mkpọkoro opfu
 ono, unu epfu ono bụ obu,
 unu nọdu adụ mu iya nta-a
 tọo?
 Kele iphe, bụ ọnu, unu eye ta
 adukwa iphe, dọ iya nù,
 abudu ụka bẹ unu adzushi.”

Elifazu ebo iya Jiobu ọzo

- 22** ¹Tọbudu iya bụ; Elifazu onye
 Temanu bya eyee ọnu sù-a:
²?Bù Chileke bẹ nemadzụ
 abarụ urwu?
 Mbù-a; onye maru iphe;
 ?oo-bakporu iya nù urwu?
³?Bù ụdu ẹhu-utso ọnu bẹ
 oo-meru nù
 Ọkalibe-kangokotaru-nù
 m'ọ buru l'ị bụ onye
 pfuberekoto?
 ?Bù ọnu bẹ oo-rita iya;
 ọme ọo kẹ g'a sù l'ọ tọ

- dudu uto, du ngu l'ehu?
 4 ?Bu li bu onye atsuje iya
 ebvu be oobaru ngu
 mba iya?
 ?Bu iya be o gude kua ngu
 ikpe to?
 5 Oo ejo-iphe ngu pakporu
 aka apaa.
 Iphe-eji, iimeshi bu aguta aguta.
 6 Mkpaleka, iipfu g'unwune
 ngu naa ngu te nwekwa ishi.
 Gube onye atotaje ndiphe aka,
 ephe nma l'upfu gbabe
 phe oto.
 7 Onye ike bvuru be i ti
 chebeduru mini.
 I paru nri domiaru onye egu
 agu go to ri iya.
 8 Oe i bukwa oke amadu,
 nweru ali aka ngu;
 bya aburu onye aakwabe
 ubvu buru l'ali obu.
 9 Unwanyi, ji phe anodu
 -gbapfuta ngu li chiphu
 phe azu; gbabe phe aka oto;
 teme i nodu emeje g'ike
 bvuru ndu enweduru nna.
 10 Oo iphe ono meru g'o gude
 a gbaa onya gbaphee
 ngu mgburugburu.
 Otulupfu, eye ngu ebvu nodu
 atsuru ngu l'ehu.
 11 Oo iphe ono meru g'o gude
 ekameka gbahukota ngu
 ochii; k'ophu o to duedu
 iphe, ihumaje.
 O buru iphe ono meru g'o gude
 utso gbawa gbamia ngu.
 12 Eka Chileke no bukwa aka
 kachaa ephekerephe l'imigwe.
 Humawaro ge kpokpode
 no-be ephekerephe!

- 13 I gbẹ sù: “Chileke ?ọ maru ole?
 ?Oogbeje l'ẹka agba ọhii ẹgube ono ekpe ikpe?
- 14 ?Mbù l'oke urwukpu sọpyaberu iya; k'ọphu ọ tọo hụmajedu anyi ẹnya m'ọ nọdu aghaphe lẹ mgbaka igwe yẹe alì.”
- 15 ?Bù ọzo, ịi-nọdu eshi bù akahù ọzo ono, bù ọzo, ndu ẹjo-iphe tọru?
- 16 Ndu ono bẹ a kpọ-kwofukwaru akpọ-kwofu; ẹphe laa teke o teke agbadu pẹ k'alala. Ukporo-mini bya avụa pẹ l'ogbarabvu.
- 17 Ẹphe sù Chileke: “Parù anyi haa!
 ?Bù gùnu bẹ Ọkalibe-kangokotaru-nù e-me anyi?”
- 18 Ọle ọ kwa iya vukọru iphe, dù ree vujia ọlo pẹ evuji. Noo ẹka mu gude ọphu mu ayìdu l'idzù, ndu ẹjo-iphe achi.
- 19 Ndu pfùberu-ẹka-ọto ahumaje iyi, yiru pẹ nù tee ẹswa. Ndu iswi dù mma achia pẹ ọchi sù:
- 20 Tororo; ndu ọhogu anyi bẹ a kabẹkwa mebyishia. Ọku tsuakwaru ẹku pẹ.
- 21 Sù-a; woduruphọ onwongu sẹe asẹe l'ẹka Chileke; k'ọphu gù l'iya a-dù lẹ ree. Ọo ya bù g'oojehuru ngu.

- 22 Natadupho anma okwa,
 shi iya l'onu.
 Woru opfu iya doo giriri
 l'okpoma ngu.
- 23 Lì -lwaphuta azu
 lwapfuta
 Okalibe-kangokotaru-nu
 be oo-dophu ngu azu
 l'onodu ngu.
 I -tuko ejo-ipe, du l'ibe ngu
 woshikota;
- 24 bya eworu mkpola-ododo
 ngu l'ophu rwua le nu;
 mbu tuko mkpola-ododo
 Ofi ngu je achiru ye l'ogba
 g'o buru mkpuma
 no le mini;
- 25 noo teke
 Okalibe-kangokotaru-nu
 a-buru mkpola-ododo ngu;
 buru mkpola-ochaa,
 kakota ree, i nweru;
- 26 noo teke
 Okalibe-kangokotaru-nu
 atsoaha ngu utso;
 li paliaha iphu lee Chileke.
- 27 Teke ono be ii-pfuru nu
 Chileke; lo numa olu ngu;
 teme li mekwaaru iya pho
 iphe, i kweru ukwe iya.
- 28 Ii-toje okpa iphe; le mee ya
 gi toru iya.
 Iphoro abya aduru ngu l'uzo,
 iishi.
- 29 Teke e wozeru nemadzui ali;
 i -su g'e woliam onye ono eli;
 Chileke adzoo onye ono,
 e wozeru ali ono;
- 30 mbu l'oo-dzo ndu iswi
 adudu mma.
 O buru iphe, oo-gude dzoo
 phe bu le gubedua

- l'onwongu dụ chiriri.
- 23** ¹ Jiobu bya eyee ọnu sụ:
² Ntanụ ọwa-a bẹ aphụ,
 mu agụ erwukwa mu lẹ
 meji.
 Ẹka Chileke anyilekwaa
 túdúú l'ẹhu mu l'ẹka mu
 atsụkpokwaa ude-a,
 mu atsụ-a.
- ³ Ọme mu makpọoru ẹka mu
 a-chọ-vu Chileke.
 Ọ dụ mu g'a sụ lẹ mu a-dụ
 ike jerwua ẹka o bu;
- ⁴ mẹ mu apfuru iya l'iphu
 pfua g'ooghu mu;
 mẹ mu l'iya atụe ya phọ
 jasụ mu epfugbua g'o
 jiru mu ọnu.
- ⁵ Noo teke mu gege
 amawaruro iphe,
 o gogo yeru mu ọnu;
 mẹ iphe,
 oopfu edokwanaa mu
 ẹnya.
- ⁶ ?Oo-gude ike-ọkpu gẹ mu
 l'iya kpegba ikpe ọtọ?
 Waawakwa; o togo dukwa iphe,
 o g'aguru nụ mu l'onoo iphe,
 mu meru.
- ⁷ Ọo l'iphu ẹka ono bẹ onye
 pfuberekoto gege apfuru
 kọoru iya iphe,
 atsụ iya l'ẹhu;
 mẹ ọ dzọo mu l'ẹka
 onye-ikpe mu;
 mu enweru onwomu jasụ
 l'ojejoje.
- ⁸ Obenu lẹ g'ọ dụ nta;
 mu -chọ ya shia ọzo
 ẹnyanwu-awawa;
 mu ta ahụmadu iya;
 teke mu chọru iya shia ọzo

- enyanwu-arịba;
 mu ta ahụmakwa iya phọ.
 9 Ọ -nọdu lẹ ndegu eje ozi iya;
 mu ta ahụmadu iya.
 Teke ọ shiru ụzo ndọhali;
 mu ta ahụmakpoda ya
 rọ ahụma ophu.
- 10 Ọle mbèdua ta adụkpoda
 ụzo, mu shiru, ọ madu.
 Ọ buru iya bụ ọ -huchaa mu
 ama;
 mu amaaha mma gẹ
 mkpọla-ododo.
- 11 Ọkpa mu etsoekwapho ẹka ọ
 zoru ọkpa purupuru.
 Ọ bukwapho ụzo,
 ọ toru bẹ mu tsoru;
 ophu mu ahajekwaru iya
 shiahaa ụzo ọzo.
- 12 Iphe, ọ sụru g'e meje bẹ mu
 teke ahaswekwaa ememe.
 Opfu, shi iya l'onu bẹ mu
 kakwa agụbe iphe
 eme lẹ nri, mu erije
 mbọku-mbọku.
- 13 Obenu l'ọ pfulu akatakpa
 ẹka iya;
 tẹme ?bukwanu onye sụru
 iya akwachị ụzo?
 Ọo iphe, dū iya ree ememe
 bẹ oomeje.
- 14 Ọ chiru idzu mee iphe,
 dū iya ree l'ẹhu mu.
 Ọ chibakwaaro ẹgube idzu
 ono igwerigwe
 woru kwachiaru onwiya.
- 15 Ọo iphe ono meru g'o gude
 ọ nọdu abujeru;
 mu -nọdu l'ẹka ọ nọ;
 ndzụ agushi mu ike.
 Teke mu ritaru iya;
 ndzụ aguahaa mu.

- 16 Chileke mewaru mu;
 meji nọdu emewaa mu
 pheripheri;
 mbụ ịe
 Okalibe-kangokotaru-nụ
 yewaru mu ebvu.
- 17 O tọ budu ọchii, l'agba nụ
 meru gẹ mu dobe ọnu doo;
 mbụ ọchii ono,
 tukuru mu iphu
 rachia ono.

Umere ndu ejo-ipe

- 24** ¹?Bụ gụnu kparụ iphe,
 Okalibe-kangokotaru-nụ
 te edobejedu mbọku,
 oo-kpe ikpe?
 Denu g'o gude ndu maru
 Chileke nọdu anọduje
 ele ọnya
 egube eswe mbọku ono;
 ọ tọ dudu ọphu ẹphe
 ahuma?
- ² Mkpuma a kpọberu gude
 kpaa oke alị bẹ amadu
 aphoribejeru.
 Ẹphe nọdu echechaa eche
 aturu, ẹphe rwutaru l'iphuru.
- ³ Ẹphe nọdu achifuje
 nkapfu-igara nwogbee;
 bya anatajẹ nwanyi,
 ji iya anọedu oke-eswi
 iya l'itumo.
- ⁴ Ndu ukpa bẹ ẹphe
 achiribejeru l'uzo;
 teme ẹphe nọdu akpatajẹ
 gẹ ndu akpa nri domishia
 onwophe.
- ⁵ Oo gẹ nkapfu-igara-oswa
 etsojeru echiegu aghaphe-a
 bụ gẹ ndu ukpa etsojeru
 aghaphe achọ ẹka ẹphe

- a-kpata nri.
 O buru l'okorobo-egu be
 ephe akpatajeru unwu
 phe nri.
- 6 Iphe, bu mkpakọ nri,
 ephe erije bu iphe,
 ephe tsoru oma egu kpata
 l'akpa.
- Tem e phe nodu ejejecha
 akpa obu eje iya l'egu
 ndu ejo-iphe.
- 7 Eshinu ephe enwedu uwe
 be ephe agbajeru oto zee
 futu utsu.
- Oyi -tsua go tsuhabe;
 ephe te nweduru iphe,
 ephe e-gude kpuchia
 onwophe.
- 8 Igwe -wata edze eze mini;
 mini, shi l'ubvu ono
 anmaa phe; ephe adu shegele.
 O buru l'agbara mkpuma be ephe
 ejeje anmakoru;
 kele o to duedu aka ozo,
 ephe a-gbaba je ekpuru.
- 9 Nwa, enwedu nna be a nataru
 ne iya teke ongukwadu era.
 Ndu akpa nri be a naru unwu
 phe opfu l'ephe ji ugwo.
- 10 Eshinu ephe enwedu uwe
 be ephe agbajeru oto tsoru
 aghaphe.
 Egu anoduje eme phe;
 ephe evukwaru iphe,
 e meberu l'opfu evulata.
- 11 Ephe anoduje le mgbabu
 olivu mee manu olivu.
 Ephe abya akua mee-vayinu
 kuta; l'oogu phe;
 ephe te ededu iya ire.
- 12 Ude, ndu anwuhu anwuhu
 atsụ be adashi ike le mkpukpu;

tẹme maa ndu e mekaru
 iphe nodu echi mkpu
 achọ onye e-yeru phe eka;
 ophu o dudu onye Chileke
 angajeru nchi l'iphe, oopfụ.

13 O nweru ndu ophu kporu
 iphoro ono ashi.
 Ephe ta amadu uzo iya amama
 ophu;
 ophu ephe eshidu gbororo
 iya ililekpo.

14 Qobujeru;
 ekameka -gbahuepho ochii;
 mgbugbumadzu agbalihu
 je egbua onye ukpa yee
 onye adudu go du iya.
 O buru lenyashi be
 onoduje apya gone-oshi.

15 Ozo bu l'onye eri ogori
 bu iphe, onoduje ele enya
 iya bu nchi-ejihu.
 Oriri iya aburu:
 "Nta-a be mu maru lo to
 dudu onye humaru mu nu!"
 Lo woru iphu mee ga ta hube
 iya ama.

16 Oo lo'ochii be ndiphe ejeje
 etsufua ulo nwibe phe bahu.
 Teke o beru leswe;
 ephe agu-chia onwophe
 uzo nodu;
 noo kele iphoro aduje
 phe ashi.

17 Lehu nkephe gephe hakota
 bu ochii,
 agbashi ike bu nchi-abohu
 nkephe.
 O buru n-yemebvu,
 no lo'ochii be ephe l'ephe
 eshi onya.

18 "Obenu l'ephe bu uphu-mini,
 tukoru l'eli mini.

- Oke-alì phẹ bẹ a tūru ọnu;
 k'ọphu ọ tọ dudu onye
 agba ọkpa l'ẹka ẹphe
 kọru opfu.
- 19 Ọo ẹgube ono, okpomọku
 yẹe anwụ erwubashije
 aka-mini-sunoo-a;
 bụ g'ilu anọduje alwuko
 ndu emeje iphe-ẹji.
- 20 Ẹpho ne phẹ eworu phẹ
 zọhaa.
 Èkà akpaa phẹ nri l'ẹhu.
 Ndu ẹjo-ememe ta adukwa
 onye anyatajẹ phẹ nụ.
 Ọ kwa g'aagbakwoshije oshi-a
 bụ gẹ aagbakwotajẹ phẹ.
- 21 Ụnwanyi, ta atsudu ime yẹe
 ndu ọphu enwedu nwa
 bẹ ẹphe egudeje azụ
 onwophe;
 ọphu ẹphe aphujeduru
 ụnwanyi, ji phẹ anọedu
 obu-imemini.
- 22 Obenu lẹ Chileke egudeje
 ike iya lọo ndu nweru
 ike phèlèphèlè.
 A makwaru-a l'ẹphe angujeru
 anguru l'eliphe-a;
 obenu l'ẹphe ta amajedu
 ?ẹphe a-nọdu ndzụ tọo
 ẹphe ta adzudu.
- 23 Ọopajekpokwaaru phẹ rọ
 haa g'ẹphe tuta unme;
 ẹphe nọdu tuzowaruro ẹhu;
 ọle ẹnya iya dọepho l'iphe,
 ẹphe eme.
- 24 E -mee g'e kuliru phẹ eli;
 a -nọepho nwanshiji;
 ẹphe ephukahụ.
 L'a bya ekuzetakpọo phẹ alì;
 ọnwu eworu phẹ gbua
 g'oogbuje ndu ọzo.

L'e gbua p̄hẹ g'onye egbu
ishi akpe.

25 Teke ọ bụ l'ọ tọ dudu gẹ
mu pfuru ono;
g'onye a-gba mu iya nụ
gbawa mu iya rọ.

G'onye ono byawarọ apfuru
sụ l'iphe-a,
mu epfu-a ta adudu iphe,
ọ bụ!”

**Bilidadu epfu l'ọ tọ dudu
onye pfuberekoto l'iphu Chipfu**

25 ¹ Tọbudu iya bụ; Bilidadu,
bụ onye Shuwa bya
eyeeru iya ọnu sụ iya:

² “Oo Chileke bẹ aburu
ishi dụ l'ẹka;
tẹme ọ buru iya bẹ ọha
l'ophu gbaru g'ẹphe
tsuje ebvu.

Oomeje gẹ nchị dụ doo
l'ephekerephe.

³ ?Bụ onye adu ike aguta
ojoḡu iya l'ogu?
?Tọ bụ onye bẹ ìphóró,
shi iya l'ẹka te erwudu
l'ẹhu?

⁴ ?Denu g'eeshi gẹ nemadzụ
buru onye pfuberekoto
l'iphu Chileke?
?Denu g'eeshi gẹ nemadzụ,
nwanyị nwuru buru
onye dubebe ree?

⁵ Ọ -bụkpoorunu l'onwa te
echizidu echichi;
ophu kpokpode egbudu
nwijnwii ree l'iphu iya;

⁶ ?buchia nemadzụ, bụ
ẹkà-alì bẹ ọ guberu iphe;
mbụ nwa, nemadzụ nwuru,
bụ mgbashiride bẹ ọ bụ?”

Jiobu epfu gę Chileke habe shii

- 26 ¹ Tɔbudu iya bụ;
 Jiobu bya eyee ọnu sụ:
- ² Lewarọ ẹgube mkpu,
 ịigbaru onye adudu ike,
 du iya nù!
 Lewarọ ẹgube g'i gude dzọo
 onye ẹka tsuhuru męe!
- ³ Lewarọ ẹgube ẹguru idzu,
 ị chiru nù onye amadu iphe;
 mękpoo iphe, du omilomi,
 ị chifutacharu ghebe ọnu.
- ⁴ ?Bụ onye pfubuderu ngu
 iphemiphe ono,
 i pfukotaru ono?
 ?Bụ unme onye gbę ngu l'ọnu
 pfua ya?
- ⁵ Ndu nwuhuru anwuhu bę
 ndzu-agugu mekwaru;
 ẹphe nodu aphu kparikpari;
 mbu ndu maa,
 bu le mkpula mini;
 mę ndu ophu bu iya l'ime.
- ⁶ Alı-maa gbakwa oto l'iphu
 Chileke.
 Ola-l'iswi ghekwarupho ọnu
 l'iphu iya.
- ⁷ Akpaminigwe, nọ l'isheli bụ
 iya gbaru iya ogodo dobe;
 ophu o dudu l'eli iphe,
 o tukoberu iya.
 Mgboko-a l'ophu bę o meru
 dobe;
 ophu o dudu l'eli iphe,
 o tu-koberu iya.
- ⁸ Oke mini bụ iya kpukoru
 iya dobe l'urwukpu;
 ophu urwukpu
 agbawashihujedu.
- ⁹ Oo ya phu-chiru ataphu
 aba-eze iya;

mbụ woru urwukpu nkiya
phushi iya l'eli.

10 Okoke, bụ ɛnya-erwu bẹ
ọ ɔgbowaru l'eli eze-mini.

Ono bụru okoke, ọ kparụ
doberu ìphóró yẹe ọchii.

11 Ọbujeru ọ -baa mba; itso,
gude igwe anmaa jijijiji
tsuhu ebvu.

12 Ọo ike nkiya bẹ o gude mee
g'oke-ɛnyimu deru yẹkete.

Ọ bụru mmamiphe iya bẹ o
gude gbua Réhabu.

13 Ọo unme bẹ ọ tũru atũtu;
akpaminigwe nọdu ama
ntumatu ono.

Teme ẹjo-agwo ono,
akpu wuruwuru ono bụ
iya nmafuru iya ẹpho.

14 Sụ-a; iphemiphe ono hachaaru
bụru iphe, oomeje;
ọle ụdu iya ta adudu ẹka o
jeberu.

Ọle ọ bụ; ike iya ono,
adajẹ g'egbigwe ono;
?bụ ono sụru g'oo-do
iya ɛnya?

27 ¹ Jiobu nọdu eƚukwaro
iphe, oopfụ eje. Ọ sụ:

² Eshinu Chileke nọ ndzụ g'ọ
nọ iya-a;
mbụ onye ono,
te ekwedu haarụ mu enge;
bya aburu yẹbe
Ọkalibe-kangokotaru-nụ ono,
meru g'obu mu gbua ire l'iphe,
atsọ ilu.

³ Eshinu ophu ndzụ nọkwadu
mu l'ime ililekpọo.

Unme, Chileke kuru nụ mu
nọdu eshijekwadu mu
l'imi akpushi;

- 4 bẹ mu ta abyakwa egude
ogbogboromonu mu
pfua ẹjo-opfu;
ọphu ire mu ọwa-a abyadu
epfu iphe, bu ẹregede opfu.
- 5 Tɔswekwa! Mu ta abyakwa
ekwe l'iphe,
unu epfu bu ọkpobe-opfu;
ọphu mu abyakwa l'ekweta
l'iswi ta adudu mu mma
jasu mu anwuhu.
- 6 Apfubekoto mu ono be mu
e-gudeshiẹpho ge mu gudeshi
iya; ọphu mu abyadu aha iya
ahaha ophu;
ọphu ẹkpa-egomunggo mu
abyadu abaru mu mba
jasu ge mu a-no-beru.
- 7 Sɔ-a; ge ndu ohogu mu
dukwa ge ndu ẹjo-iphe du.
Ge ndu mu du ashɔ dukwa ge
ndu apfubeduru ẹka oto.
- 8 Le-a; ?bu gunu be onye
amadu Chileke elekwadu
enya iya me o chihuwaa;
mbu me Chileke wofuwaa
ndzu iya?
- 9 Egube onye ono be Chileke
ta angajekwaaru nchi l'olu me
oke iphe-ehuka byapfuta iya;
- 10 ọphu
Okalibe-kangokotaru-nu
adujeekwa iya ree;
ọphu o bukwatekenteke
be ọora-kuje Chileke.
- 11 Gebe ge mu bya egoshi
unu g'ike du-be Chileke;
mbu l'uzo ke
Okalibe-kangokotaru-nu
ono be mu te
edomikpodaanu edomi.
- 12 Eshinu unu humakotawaru

iphe ono l'onwunu;
 ?denuhunu g'o gude unu nọdu
 epfuhunu opfu, enwedu ishi
 ọwa-a?

13 Nokwa ẹgube obunggo,
 Chileke ebuje ndu ẹjo-iphe;
 tẹme ọ buru okiphe,
 ndu iwashị eketajẹ l'ẹka
 Ọkalibe-kangokotaru-nu
 bu onoya.

14 Ọ tọ dukpoda g'unwu
 iya a-habe l'otu;
 iphe, nọ swiru phẹ nu
 bu l'aa-phu phẹ teterii.
 Awa iya ta abyakpoda
 ahumaje nri, suru phẹ
 eriri.

15 Ọ buru ẹjo iphe-ememe bẹ
 e-gbushi awa iya ndu ọphu
 wafuru nu; ọphu unwanyi,
 ẹphe haru l'ulo-maa aradu
 ẹkwa phẹ.

16 A makwaru-a l'ọ kparu
 okpoga kẹbe l'ikpo
 l'ikpo g'onye kẹberu ẹja;
 bya anmaa uwe kẹbe g'onye
 kẹberu ẹja-ulo;

17 obenu l'uwe ono, ọ kẹberu
 ono bu ndu pfuberekoto
 e-mechaa yee ya.
 Ọ buru ndu iswi du mma
 e-mechaa kee okpoga
 phẹ ono.

18 Ulo, ọ kpuru dobe dule-a
 phuge phuge g'ẹka
 udude kweru;
 mbu l'ọ du gẹ nwobu,
 onye-nche kpuru nọdu.

19 Ọ zẹ azẹ onye nweru iphe;
 ọle ọ tọo zẹbaekwanu iya.
 Ọ -bya asa ẹnya ta aduedu
 iphe ono ọphu

oohumakwadu.

20 Ndzu-agugu asopyabeje
iya g'onye mini sopyaberu.

Oke pherephere nodu abyaje
ezikota iya l'enyashi.

21 Pherephere, shi l'uzo
enyanwu-awawa apataje
iya pamihu;

a taa humabaedu iya;

mbu l'oozikotaje iya
pafukpoe ya pho l'ibe

iya apafu ophu.

22 Ootuje iya gbaagbaa;
imemini iya ta adudu l'eka
oogbalaru ike iya.

23 Loochi iya aka gbaagbaa;
l'ophuru iya

swooswooswoo gude

zikota iya zifu l'ibe iya.

28 ¹ Su-a; aka eebvutaje
mkpola-ochaa du.

Uzu, aakpuje mkpola-ododo
dukwapfo.

2 Igwe bukwa l'ali be eebvutaje
iya.

O buru akpaga be eegudeje
meta onyirubvu.

3 Mbu le nemadzu buwaru
ochii omilomi omilomi;
bvwurwukpopho aka ali
kachaa omilomi;
aka ephe acho iphemiphe
ono l'ime ali.

4 E shi l'eka nemadzu bu ebu
l'eli ali
bvua ogba omilomi
omilomi;
bvwurwua aka okpa teke
azobeswee ililekpoo;
nodu l'omilomi aka ono,
adudu onye no iya nu ono
aku eregede aku akukunvu.

- 5 Ọ bụru alị ono, bụ iya bẹ
 eemefutajẹ nri ono bẹ
 e jerwuru je ekwongaa
 ya;
 ọ nọdu enwu phuruphuru
 g'ọku.
- 6 Ọ bụru agbara-mkpuma,
 nọ l'ime ẹka ono bẹ mkpuma,
 bụ sáfàya shi.
 Nshì mkpọla-ododo dọ
 l'urwuku shi iya etsushihu.
- 7 Ọ tọ dudu ẹnu, eri anụ,
 pheswetajẹwaru ọzo
 ibiya ono;
 ọphu ivu amadụ iya ọzo.
- 8 Anụ-ẹgbudu -kua onwiya
 g'ookuhabe;
 ọkpa iya ta atụdu l'ẹka ono;
 ọphu oduma ejedu iya
 akpa nri.
- 9 Ọ bụru nemadzụ gude ẹka
 iya egbukpọshi ịgbangu
 ịgbangu mkpuma ono;
 ebvulitajẹro úbvú ebvulita
 gha igharaphu.
- 10 Ọokukpọshi mkpuma
 atọ owere eje;
 shi nno gude ẹnya
 tọkokpoo ẹku ẹku,
 dọkota iya nọ hụmachaa.
- 11 Oogudeje ẹja nwuchia ẹnya
 mini ẹka nggele eshije
 asọ asoso; l'ọ jee je
 ewofuta iphe,
 e shi domia edomi bya
 atọgbo l'ebederebadara.
- 12 Obenu ẹ-a; ?bụ awe bẹ
 aa-hụmakwanu
 mmamiphe?
 ?Bụ awe bẹ nkwaṃnya
 bukọọ?
- 13 Nemadzụ ta adujedu

- ike makotaru ge
 mmamiphe erebe ire;
 mbu l'ò tò dudu onye
 maru iya nù l'eliphe-a,
 e bu ebubu-a l'ophu l'ophu.
- 14 A jiru ogbu-mini; o sù l'ò
 tò dukwa l'ime iya.
 Oke-enyimu sù: Ophu o
 dukwa ophu dù l'ime
 nkemu.
- 15 Mkpola-ododo, kakota ama
 mma be e tee gudekotakwa
 azu iya; ophu aatukwanu
 aswa iya eyeru
 mkpola-ochaa.
- 16 A taa zu-butadu iya le
 mkpola-ododo Ofi;
 ophu e gudedu mkpuma
 onikusu ozoo safaya
 azu-buta iya;
- 17 ophu a tudu iya eyeru
 mkpola-ododo ozoo
 mkpuma, aphu ngerengere;
 ophu e gudedu iya
 agbanweta
 unwu-erengete-iphe,
 e gude okpobe
 mkpola-ododo meshia;
- 18 ophu e jeduro epfu ke
 leewota mmamiphe
 atu eyeru mkpuma koralu;
 yee mkpuma jiasupa;
 mbu l'aswa mmamiphe
 kakwa aswa mkpuma
 rubi shii;
- 19 ophu e wokwarupho
 mmamiphe atuberu
 mkpuma topazu,
 shi l'ali Kushi;
 ophu e gudedu mkpola-ododo,
 duebe ree azu iya.
- 20 ?Bukwanu awe be

- mmamiphe shi?
 Nkwamènya ?bù aweya bẹ
 o bukpo ebubu?
- 21 Ono bẹ e domiru g'ò tò
 dù iphe, dzù ndzù
 a-hùma iya nù;
 mbù l'e kpuchiru iya
 ekpuchi g'ènya ta
 ahùma iya je akpachaa l'ènu,
 ephe l'eli.
- 22 Ọla-l'iswi yẹ ọnwu
 l'onwiya tukurù sù-a
 l'èphebedua bukwa
 tafutafu iya rwuru
 phẹ nchì.
- 23 Ọo Chileke maru ọzo iya.
 Ọ buru iya kpoloko maru ẹka
 o bu ebubu;
- 24 kẹlẹ ọo ya bẹ ẹnya erwuje
 l'ẹka eliphe jeberu;
 tẹme ọ nọdu atùkoje
 iphemiphe,
 nọ igwe lẹ mkpula
 humakota.
- 25 Teke o meru ike nù
 phẹrèphèrè;
 bya atùà mini atùtù dobe;
- 26 teke ọ tųru ekemu dobe
 l'owa-a g'igwe e-gudeje
 edze mini;
 bya atọo gbororo tọgboru
 ire egbigwe;
- 27 noo teke o leri mmamiphe
 ẹnya tųà ọnu iya.
 Ọ bya apfubeshia ya ike bya
 ahųa ya ama;
- 28 bya asù unwu-eliphe-a:
 Atsù Nnajiuphu ebvu bukwa
 iya bų mmamiphe.
 Ajika eme ẹjo-iphe,
 buru nkwamènya.

- 29 ¹ Jiobu nọdu epfukwaphọ iphe, oopfụ eje. Ọ sụ:
- ² Ọ dū mu g'a sụ l'ọnwá l'ọnwá onó, chíwárá nyíhu onó a-lwaphutagbaa azú; mbụ mbọku ẹ́ mbọku onó, bụ teke Chileke shi anọduje eche mu nche onó;
- ³ teke orọku iya shi asụjeru mu l'uzo ishi eke paapaapa. Mu shi egudeje ìphóró iya ghaa ẹ́ka ọ́chii agba.
- ⁴ Sụ-a; teke onó, iphe shi ejehuru mu; noo teke eshi ọ́nyà mu ẹ́ Chileke shi abụjeru iphe, jiru ọ́lo mu bushihu.
- ⁵ Teke onó bẹ́ Ọ́kalibe-kangokotaru-nụ shikwadu swiru mu eswiru. Ụ́nwu mu nọ́-pee mu mgburugburu.
- ⁶ Teke onó bẹ́ ụ́zo, mu eshi shi akwoje tẹ́retete g'a wụru iya mini ẹ́ra-eswi. Agbara-mkpuma nọdu anwuru mu shokoshoko anwushi manụ olivu.
- ⁷ Teke mu jeru l'ọ́nu-abata mkpukpu; bya eje gẹ́ mu nọdu l'ẹ́ka ibe mu nọ́ l'ọ́ma edupfu;
- ⁸ bẹ́ ụ́nwokorobyá húmaru mu bya etochiru mu. Ndu bụ́ ogerenya wụ́-lihu pífuru apífuru.
- ⁹ Ndu-ishi daa ikpigbi; bya eworu ẹ́ka dẹ́ l'ọ́nu.
- ¹⁰ Ọ́nu kpọru ndu a maru ẹ́pha phẹ́ opfu. Ire nyakuru phẹ́ l'akpo.

- 11 Iphe, bụkpoo onye nūmaru
 ẹka mu epfu opfu ọọru mu
 ọnu-ọma; ẹme ndu hūmaru
 mu nū jaa mu ajaja.
- 12 Iphe, kparū iya nū būru ẹ
 ndu ụkpa, rarū g'a gbaaru
 phẹ mkpu bẹ mu shi
 agbajẹru mkpu.
 Nokwaphọ gẹ mu shi adzoje
 ụnwu-ogbee, enwedu nna;
 ọphu ẹphe enwedu
 onye gbaaru phẹ mkpu.
- 13 Onye ala l'iswi shi agojeru
 ọnu-ọma nū mu;
 ẹme mu shi emeje g'obu
 nwanyi, ji iya anọedu
 gwa ebvu ẹhu-utso.
- 14 Apfubekoto nkemu bẹ mu shi
 yee g'onye yeru uwe.
 Ikpe, pfuru oto buri mu
 awurukpata uwe mgbalanū;
 yee okpu, mu kpu l'ishi.
- 15 Mu shi buri ẹnya,
 ndu atsū ishi gude aphū ụzo;
 bya aburu okpa,
 ndu ẹniyeni gude eje ije.
- 16 Ndu nọ ẹ mkpa bẹ mu shi
 buri nna phẹ.
 Mu shi agbajẹru onye mu
 amadū ọdzori.
- 17 Ndu ẹjo-iphe bẹ mu shi
 anyakwashije agba;
 nata phẹ ndu ẹphe
 tabewaru ẹru eme
 g'ẹphe tagbua.
- 18 Mu shi dobesukpọepfo ẹ mu
 a-zẹkpọepfo l'ulo mu nwuhu.
 L'apha, mu a-nọ l'eliphe-a
 a-dū igwerigwe g'ẹja,
 nọ l'alị.
- 19 Mu shi dobesū l'ogbarabvu
 mu a-jakpọepfo bahu

- l'ime mini.
 L'iji a-nọdu akwa putuputu
 l'eli ẹkali,
 mu jakashiru
 mkpulumkpuru;
 20 L'akpabiri mu a-duepho
 ọphúú ọphúú l'ime mu.
 Apfu mu adukwapho
 ọphúú ọphúú nọdu mu l'ẹka
 jasụ l'ojejoje.
 21 Ndiphe shi anọduje anga
 mu nchị l'olu g'ẹphe
 nwuta iphe.
 Ẹphe shi adajẹ gbẹe ngabẹ
 nchị l'ìdzù, mu achiru pẹ.
 22 O shi abujeru; mu -yewaa
 ọnu; ọ tọ dudu iphe,
 ẹphe epfubaa ọzo.
 Opfu mu ejeepho gurumaa
 gurumaa abahụ pẹ
 lẹ nchị.
 23 Ẹphe shi anọduje kwaberu
 mu g'onye kwaberu
 yegeyege mini;
 tẹme ẹphe shi anguje opfu
 mu g'onye angụ mini
 ishi-apha.
 24 Mu -nwujaaru pẹ ọnu-ochi
 obu ejizeta pẹ.
 Ẹphe lee mu ẹnya l'iphu;
 ẹphe ajakerehu.
 25 Ọo mu shi anọduje egoshi
 pẹ ụzo;
 tẹme mu shi buru eze pẹ.
 Mu shi asugajeru g'ẹka eze
 sugaru l'echilabọ ndu
 ojogu iya pẹ.
 Mbụ lẹ ndu aphụ tsoru bụ
 mbẹdua shi aduje pẹ obu.
- 30** ¹Obenu lẹ nta-a bẹ ẹphe
 achiwaa mu ọchi;
 mbụ ndu mu bụ ọgerenya;

- ndu bu ẹgube ndu mu gege
 enwujeru nna phe ye
 g'ephe le nkuta,
 echeru mu ẹku tuko zee.
- 2 ?Bu urwu gunu be okpu ẹka
 phe baru mu;
 eshinu ike aduedu phe?
- 3 Ẹphe anọduje eje
 phururugbada eje eje
 l'enyashi le mgbegu
 ali okponku;
 ẹka ejeka du phe;
 teme ẹgu nodu eme phe.
- 4 Ẹphe etsojeru ime ẹgbudu
 akpakọ ẹkwo,
 atsọ unú-unú ata.
 O buru oğbarabvu oshi,
 amishije ẹkali g'eza be
 ephe avutaje ata.
- 5 Ndu-a bu ndu a chiru achichi
 g'ephe ta anoshi
 l'eka nemadzụ ibe phe no.
 A nodu atụ phe ụzu g'ephe bu
 iphuru.
- 6 E kebutaru phe;
 ephe je eburu l'oma nggele,
 mini tahuru; buru le
 mgbaka agbara mkpuma;
 mbu utubuku ime ali.
- 7 Ẹphe anọduje l'ime ẹgbudu
 l'eka ono ara mimimi
 eme kwopfukwopfu le
 mkpula irwu l'eka ono.
- 8 Ndu bu ndu mmanu;
 bya aburu ndibe ndu
 enwedu epha;
 ndu e chiru echachi gude
 chifu le mkpukpu.
- 9 O buru ẹgube ndu ono be
 unwu phe gbẹ nta-a
 wata mu aguru ebvu
 phuahaa mu iphu.

- Mu bya bya aburu iphe,
 ephe gude atụ phukuku.
- 10 Mu dụ phẹ ashi;
 ephe nọdu anọduje
 akpa mu ụzenya;
 ọphu ephe ezejeedu ezeze
 agbụ tųphakwa l'iphu mu.
- 11 O buru iphe, kparụ iya nụ bụ
 lẹ Chileke tọshiwaru
 ụdo mu;
 bya eyewaa mu ọru;
 ọphu ọ duedu iphe,
 ephe asoje nsọ k'anọdu mu
 l'iphu mee.
- 12 O buru l'ekutara mu be
 ụnwu-ogbolanu ono
 eshije abya mu ọgu.
 Ephe agbakashia ọnyà
 dobegbaa
 l'eka mu a-zọ ọkpa;
 bya ekephee mu
 mgburugburu.
- 13 Ephe tochishia ụzo mu;
 bya emekpọepho jasụ
 ephe mebyishia mu;
 ọphu ọ dudu g'ọ ka mma
 l'ọo onye lanụ,
 gbaru mu mkpu.
- 14 Ephe nọdu asọ kpereree
 eje abya;
 awụ gbütugbutu;
 eshi ụzo, dụ l'igbulọ
 mkpükpu ono,
 ephe tsukpọshiru ono
 eje abya.
- 15 Ndzụ rwuta mu; nwubvu,
 e shi akwabeje mu
 be a chiru ọso.
 O phekashihu g'iphe,
 pherephere pataru.
 Eku mu phukashihu
 g'eka urwukpu

- phukashihuru l'igwe.
 16 Nta-a bẹ ndzụ mu eribufuwa.
 Iphe, zụru mu gburumu
 p̄f̄urii b̄uwaa eswe
 iphe-ẹhuka.
 17 Ẹnyashi anọduje anyapyashi
 mu ọkpu.
 Ẹka-iphe-nọ-mu ono,
 anọduje ata mu kwaramu
 kwaramu ono l'anọdujeepho
 ata mu nno mkp̄urumkpuru.
 18 Chileke gude ọkp̄ehu iya
 l̄okota uwe mu nmaa
 ẹrupfureru;
 bya eworu mb̄edua l'ophu
 ts̄up̄fua ḡe mu ats̄up̄fuje
 olu uwe mu-a.
 19 Ọ parụ mu chie l'ime ẹpuchi.
 Mu n̄odu l'ẹka ono;
 o woru mu gwee arakabya.
 20 Mu chiku ngu l̄e mkpu ḡube
 Chileke;
 ọphu i yeduru mu ọnu.
 Mu gbalihu p̄furu ap̄furu;
 ọ b̄uleru-a ẹnya b̄e i
 leri mu kpoloko.
 21 Ị bya aghaarụ mu iphu
 bya eworu mu mee
 omeliwe.
 I gude ogboro ẹka ngu,
 ha nt̄umatu eme mu
 omeliwe.
 22 Ị palia mu ephekerephe
 woru mu t̄aru
 ph̄erephere.
 Ị n̄odu apanga mu g'onye
 oke ph̄erephere apanga.
 23 Mu makwarụ-a l̄e ị kp̄uwa
 mu ala maa.
 Ị kp̄uwa mu ala ẹka ono,
 e doberu iphe,
 b̄u onye n̄o ndzụ.

- 24 Sù-a; ọ tọ ẹ̀kwa onye
 ahumajechaa onye ike
 bvɔwaru bya ejeshia
 ya echi iphe.
 Lẹ̀ka oochi ojilẹ̀ka tọ̀gbo l'iphe,
 eme iya nù.
- 25 Ọ̀ kwa lẹ̀ mbeɖua shi
 abujeru; mu -huma
 onye eje iphe-ẹ̀huka;
 mu araaharu iya ẹ̀kwa?
 ?Mu te eshidu abujeru;
 mu -huma onye ọ̀kpa;
 meji awashihu mu
 awashihu?
- 26 Obenu lẹ̀ mu leri ẹ̀nya iphe,
 ɖu ree;
 ọ̀ bɔru ejo iya be mu
 humaru.
 Mu lee ẹ̀nya l'iphóró a-ɖuru
 mu;
 ọ̀ bɔru ọ̀chii tukuru
 ẹ̀kameka gbachia.
- 27 Iphe, aswọ̀rishi mu ime ẹ̀hu ta
 adudu teke ọ̀ononyaje
 haa mu aswọ̀rishi.
 Ọ̀ buepho l'ọ̀ eswe
 iphe-ẹ̀huka turu mu swiṣwia.
- 28 Mu tsoru aghaphe;
 gbachihuchaa agbachihu;
 ọ̀phu ọ̀ bɔdu l'ọ̀
 anwù chiru mu;
 mu gbachihu ọ̀bu.
 Mu pɖuru l'echi edzudzu-ọ̀ha
 chia ojilẹ̀ka-tọ̀gbo.
- 29 Mu bya bya aburu nwune
 nkuta-ọ̀swa.
 Ọ̀ bɔru mu lẹ̀ mgbashi-ujiku
 aswi ọ̀swi.
- 30 Akpọ̀ ẹ̀hu mu jihuwaru
 nchi aswashihuwaa
 aswashihu.
 Ẹ̀hu nọ̀du enwu mu

phuruphuru erekuta anụ.

31 Ogumogu, mu shi akpoje
bụwaa mu aphụ.

Ototo, mu shi aphuje
bụwaru erwubvu.

31 ¹Mu l'anya mu pfuru iya
gbaa ya ndzụ ị mu ta abyadu
ele nwamgboko ɛnya k'ejepfu;

2 kẹle-a; ?bụ ɔnu bẹ
nemadzụ e-keta l'eka Chileke,
bu l'igwe?

?Bụ ɔnu bụ iphe,
Ọkalibe-kangokotaru-nụ,
nọ l'ephekerephe nweru,
a-dasweru nemadzụ?

3 ?Tobudu ndu ejo-iphe bẹ
ọla-l'iswi duru.

Eze iphe-ehuka duru ndu te
emedu ree?

4 ?Tọ hụmaduru ọzo, mu eshi?
Tọo ?tọo ɔdu ntụ ọkpa mu
ogụ?

5 Ọ -buru ị mu tsoru iphe,
abudu iphe;
ozoo ị mu gude ọkpa
mu-a chipyabe iphe,
abudu ire-lanụ;

6 mbụ-a; ɔ Chileke tūwa
mu ọo l'iphe,
oọtùje ndu ire-lanụ;
g'ọ hụma l'uta ta adudu
mu l'ehu.

7 Sụ-a; ọ -buru ị mu
shiswejeru ọzo;
ozoo ɛnya mu duphujeru
okpoma mu ọzo;
ozoo ị mu yejeru ẹka l'iphe,
dụ eji;

8 ọo ya bụ ɔ ndu ọzo
rikwa iphe,
mu kọberu l'alị;
tẹme g'iphe, mu kuru

- akuku bukwaru iphe,
ee-pheshi epheshi.
- 9 Mbụ-a; teke ọ bụ l'ọ nweru
onye nwanyi,
mebyijeru mu ọkpoma;
ozoo ị mu jejeru ngge
l'ibe obutobu mu;
- 10 ọo ya bụ gę nyee mu
bukwaru onye e-mechaa
ejeru onye ọzo ozi;
tęme gę yęe nwoke ọzo
watakwa akwakwa;
- 11 kele ọo ęgube iphe ono
gege aburu iphe-ęji,
iphere iya gege adu.
O buru iya bụ iphe,
gbaru g'e kpee mu ikpe iya.
- 12 Ono bukwa ọku, etsujewarọ
tsurwua ali-maa.
O buru iya gege ekegbushi
iphe, mu gege akpata l'ęgu.
- 13 Sụ-a; ọ -buru l'ohu mu lanu
byaru echia mu ị mu meru
phę iphe, eghu phę eghu;
ophu mu eyeduru phę onu;
- 14 ?mu e-mebaa gunu mę
Chileke tsoahaa mu opfu?
?Bụ gunu bę mu e-pfuje mę a
sụ gę mu bya epfua g'ọ
nwuru mu l'iya?
- 15 ?Tobudu Chileke meru mu
ye l'ępho ne mu;
meru yębedua?
?Tobudu onye lanu ono
tukoru mu l'iya mee
g'anyi a-du l'ępho ne anyi?
- 16 Sụ-a; ọ -buru l'onye ukpa
rwojeru mu iphe;
mu jika iya ya anunu;
ozoo ị mu hajeru nwanyi,
ji iya anọedu; ọ kwata ishi;
- 17 ọ -buru ị mu wojeru

- nri mu dobe k'eri nwẹkinyi
 mu; ọphu mu ekeduru iya
 unwu ogbee, enwedu nna;
- 18 obenu l'eshinu mu bu
 nwata be mu shiepho
 heta iya g'onye nna iya ehe;
 teme mu shiepho eshi ọphu
 a nwuru mu eleta nwanyi,
 ji phe anodedu enya.
- 19 Mbu-a; mu -humajekwa onye
 emebyihu emebyihu opfu
 l'o to nwedu iphe,
 anma l'upfu;
 ozoo onye adudu g'o du iya,
 enwedu uwe eye l'ehu;
- 20 ọphu o goduru onu-oma nu
 mu;
 opfu le mu gude eji aturu
 ibe mu meta ukpo gude
 gbobuta iya oyi.
- 21 O -buru l'o nweru iphe,
 mu halijeru eka mee
 ndu enwedu nna;
 opfu le mu bu onye onu
 erwu l'opfu l'ulo-ikpe;
- 22 G'eka kwahukwa mu l'ukuvu;
 g'o shikwaa inwo rifu erifu.
- 23 Su-a; eshinu mu atsụ Chileke
 ebvu l'oo-nu mu aphu;
 teme mu nodu atsụ
 akpabiri iya ebvu be mu te
 emejekwaru egube iphe ono.
- 24 Ome mu chiru upfu ye
 l'okpoga mkpola-ododo;
 ozoo le mu suru okpobe
 mkpola-ododo l'o kwa
 iya gude ndzu mu;
- 25 ome mu tejeru eswa
 kpua iphe, mu nweru;
 mbu eku, mu gude eka
 mu kpata;
- 26 ome mu wojeru enya

- dabẹ l'enyanywu,
 egbu nwiiinwii;
 ọzoo lẹ mu wojeru ẹnya
 dabẹ l'ọnwa,
 echi phuuuphuu;
- 27 k'ọpflu bụ l'iphe ono byaru
 bya esweta mu ọkpoma;
 mu gude ẹka mu ọwa-a
 baaharu phe ẹja lẹ mpya;
- 28 noo iphe, gege aburu iphe-ẹji,
 gbaru g'e kpee mu
 ikpe iya bụ onoya;
 kele mu -nọdu eme nno
 bụ iphe obu bụ lẹ mu ta
 akpọduru obu yeru Chileke,
 bu l'igwe.
- 29 Ọme ẹhu tsojeru mu
 uto l'onye ọhogu mu
 laru l'iyi;
 ọzoo lẹ mu tejeru ẹswa kpua
 iphe-ẹhuka, byapfutaru iya nu;
- 30 mbu-a; mu teke
 egudeswekwaa onu mu-a
 mee iphe-ẹji;
 k'atu ndzu onye ọhogu
 mu onu.
- 31 Ọ to dukwa onye no l'ibe
 mu suseru lẹ ya te erijiduru
 ẹpho l'ibe Jiobu.
- 32 Mbu l'o toko duswee onye
 shi eshishi, kwajeru lẹ gbororo;
 kele mu shi eghebejeeph
 ibe mu onu;
 ge ndu eje iphe bata
 bya akwaa.
- 33 Mu teke emeswe iphe-ẹji,
 woru domia egube
 ndiphe emeje domia-a;
 mbu woru ikpe,
 nmaru mu nu domia
 l'ime ọkpoma mu;
- 34 kele mu atsụ ikpoto

- oha ebvu;
 gude ndzu-agugu k'iphe,
 ee-pfuru mu kwaa l'ulo;
 ophu mu afutajedu afuta.
- 35 Gege o dukpooru onye
 e-ye onu l'iphe-a,
 mu epfu-a!
 Mu doakwaru edo mu
 ye aka l'ekwo.
- Ge
 Okalibe-kangokotaru-nu
 gbawa mu iya ro!
 Gege iphe-a, ndu epfuru mu
 nu suru le mu meru-a be
 ephe deru l'ekwo dobe;
- 36 me mu ewojeeru iya
 pho jikoru l'ukuvu;
 mbu le mu gege ewoeru
 iya pho kpuru g'onye
 kpu okpu-eze;
- 37 me mu eshikwanu
 ishi lanu dooru iya edo
 ehmu mu nanu nanu;
 me mu abyakpoeppo
 bya apfuru iya l'iphu
 g'onye pfuru l'iphu
 ndu-ishi.
- 38 "O -buru l'alị mu e-chi mkpu
 kpua mu;
 mbu le mgbawara,
 no iya nu bu enya-mini anwu
 iya shokoshoko;
- 39 o -buru le mu riru iphe,
 mu koru iya le mu ba pfu
 ugwo ozi iya;
 ozoo le mu mebyiru ndzu
 ndu eje iya ozi;
- 40 g'o bukwaru ewu-obvu
 e-fushi iya.
- Ge witi, mu koru iya te
 emekwa ememe;
 eswa mmanu efushia

ya l'ozo bali, a kuru iya.”
Nta-a be Jiobu
yeghewaru onu.

Opfu Elihu

32 ¹Tobudu iya bu; umadzu eto ono haa eye onu yeri Jiobu; kele o pfuberekoto lenya nkiya. ²Noo ya; Elihu tangirihu. Opfu ehu Jiobu mee; ehu ghuhaa ya egu; kele Jiobu haru eme Chileke onye pfuberekoto bya emechia onwiya onye pfuberekoto. Elihu bukwanu nwa Barakelu, bu onye Buzu; oshilokpa Ramu. ³Onya iya pho ephe n'eto mekwapho; ehu nodu egu iya egu; kele ephe ta adudu ike pfukpee Jiobu; ole ephe nmakwaru iya nu ikpe. ⁴Iphe, kparu iphe, Elihu nokpoepho doo ge ndu ophu pfugbukpoda g'o du phe teme o yejeru Jiobu onu bu l'ephe buchaa ya ogerenya. ⁵O be g'o nonyaaru; o huma l'umadzu eto ono ta maedu iphe, ephe e-pfu; o ghuhaa ya egu.

⁶Tobudu iya bu; Elihu, bu nwa Barakelu, bu onye Buzu bya eyee onu su:

Mbedua bukwa nwata;
unubedua buwaru ndu
bu ogerenya.

O buru iphe ono meru g'o
gude mu shi aso unu enya;
ophu mu ejeduru atu ama
k'epfuru unu ge mu
mataberu.

⁷Mu shi rja su: G'ogerenya
pfunaa opfu.

G'onye nowaru apha olemole
zinaa mmamiphe.

⁸Obenu l'oo maa, no nemadzu
l'ime;
mbu unme
Okalibe-kangokotaru-nu be
emeje ge nemadzu maru iphe.

⁹O to bukwapho ogerenya
amajeru iphe;
ophu o bukwapho onye
akahuwanu be iphe edoje
enya ree.

¹⁰Noo g'o gude mu su: Unu
gebekpodapho.

Mbedua e-pfufukwarupho

unu iphe, mu maru.

11 Mu shikpọkwapho daa gbẹe;
unu ọdu epfu k'unu.

Mu shi ngabẹkpoepho nchi ẹka
unu tsoru achọkashi iphe,
unu e-pfu.

12 Mu ngabẹkpooru unu nchi
rengurengu;
ọle ọ tọ dudu g'o ka mma
l'oo onye lanu l'ime unu,
duru ike goshi Jobu
l'o meru eji.

Ọphu ọ dudu g'unu ha onye
duru ike zaa ya aji,
ọ jiru unu.

13 Unu ta asukwa l'unu
ahumawaa mmamiphe.
Ge Chileke mawaruro onu,
oo-yeru Jobu;
l'ọ tọ budu nemadzụ maru
onu, oo-yeru iya.

14 Sụ-a; eshinu Jobu abudu
mu be oopfuru be mu te
epfukwaru iya;
ọphu mu eyekwaru iya
onu egube unu yeru iya.

15 Ee! Ọ tawaru phe eberebete;
ọphu ephe amaedu iphe,
ephe e-pfu.

16 ?Bu ge mu ngabehunuru
gunu nta-a,
g'ephe nowaa
nggujungguji-a;
g'ephe nmamoru l'eka pho;
ọphu ephe amaedu iphe,
ephe e-pfua?

17 Mbẹdua kwapho nwekwarupho
onu, mu e-ye.

Mbẹdua l'e-pfukwapho ge
mu maberu.

18 Noo kele opfu jiru mu onu
ebushihu ebushihu;

- tẹme ọp̄hu obu mu ekwedu
 gẹ mu dobe ọnu doo.
- 19 L'ime onwomu bẹ mu
 dọep̄ho gẹ mẹe,
 a gbaru ye l'ime ekpemu
 kpuchia.
 Mu dọep̄ho g'ite ọp̄húú,
 e yeru mẹe;
 ọ nọdu abya agbawahụ.
- 20 Mu e-pfu op̄fu g'ẹhu agụa mu
 phoo.
 Mu a-sa ọnu yee ọnu.
- 21 Ọ tọ dọkpodaa onye mu agba
 eyeru;
 ọp̄hu ọ dọkwa onye mu aja
 ajaja mkpẹ;
- 22 kele ọme ọ kwọru mu ẹhu;
 mbụ aja nemadzụ ajaja mkpẹ;
 mẹ onye ono,
 meru mu dobe ono ewofu
 ndzụ mu ẹgwegwa.

- 33** ¹Noo g'ọ gude mu sụ-a: Jiobu;
 jiko ngabẹkp̄oekwapho
 nchị rengurengu
 l'iphemiphe-a, mu ep̄fu-a!
- 2 Mu abyakwa asa ọnu wata
 ep̄fu op̄fu;
 mbụ l'iphe, mu abya ep̄fup̄fu
 degekwaru mu edegeru l'ọnu.
- 3 Op̄fu, mu ep̄fu bẹ mu gudekwa
 obu, ḡuru ìphóró ep̄fu.
 Ogbogboromonu mu b̄uru
 iphe, ọ maru bẹ oop̄fu.
- 4 Ọ kwa Unme Chileke meru
 mu dobe.
 Ọ b̄uru Unme
 Ọkalibe-kangokotaru-nụ
 bẹ mu gude nọdu ndzụ.
- 5 Zanaa mu iphe-a,
 mu abya ep̄fup̄fu-a
 m'i -je l'adụ ike.
 Dozia onwongu gẹ mu lẹ ngu

- pfuta iya.
- 6 Oo g'i dū bū gē mu dū l'iphu
Chileke.
Oo g'e gude eja mee ngu bū
g'e gude eja mee mbeḍua.
- 7 Gē ndzū mu te ejekwa ngu
agugu;
ozo bū l'eka mu bya ngu
ebyibiya ta anyibeḍu ngu
ro erwa ke nno.
- 8 I gudekpoo onu ngu pfua ya;
mu nūma;
mbū le mu nūmakpooru
iphe, i pfuru geḍegede
teke i pfuru iya.
- 9 "Li duebe ree;
ophu iphe-eji adudu ngu l'ehu.
Li dū iche; ophu o dudu uta,
dū ngu l'ehu;
- 10 teme Chileke nodu
etsokwa ngu pho opfu.
O woru ngu gua l'onye
opfu iya;
- 11 bya akporu ngu okpa ye
le mkporo;
teme o nodu anoduje enyocha
iphemiphe, iimekpoo
ememe ophu."
- 12 O le iphe, mu emekwanu
g'i maru l'eka ono Jiobu
bū l'iswi ta adudu ngu mma;
kele Chileke kakwa nemadzū shii.
- 13 ?Denu g'o gude i nodu ayoru
iya oshi asuje l'o too yejedu onu
l'opfu ehu unwu-eliphe?
- 14 Kele Chileke epfuje opfu;
o -pfua ya l'uzo iya owa-a;
l'o pfua ya l'uzo iya ozo.
O too dokwapho nemadzū
enya.
- 15 Oopfu iya le nrwo;
me l'ophulanya enyashi;

- teke oke mgbɛnya
 tushigbawaru nemadzụ;
 ɛphe nɔdu eku mgbɛnya
 l'eli iphe-azɛɛ phe.
- 16 Noo teke oopfufe opfu ye phe
 lɛ nchi;
 mee; ndzụ aguhu phe l'okwa,
 ɔonmaru phe;
- 17 g'eeshi gɛ nemadzụ haa
 emeswe iphe;
 mekwapho g'o to kuhe
 onwiya;
- 18 g'eeshi g'a dzota iya g'o to
 dalahu l'iduma;
 dzotakwapho ndzụ iya g'e te
 gude ogu-echi sụpyashia ya.
- 19 O duru ophu Chileke egudeje
 iphe-ememe hua nemadzụ
 ahuhù obu;
 gburu iya togbo l'iphe-azɛɛ
 ya anyapyashi iya okpu;
- 20 k'ophu bu l'onye obu
 be nri aduje ashi.
 Nri, kachakpo uto aburu iphe,
 anodu atsọ iya ilu.
- 21 Lo joo ehu buru okpu.
 Okpu iya ono, e te shidu
 ahumaje lenya ono awushiru
 ke jashii.
- 22 Lookpo geegee akpo
 ala l'ilu.
 Ndzụ iya eje alapfu
 unwu-ozii ali-maa.
- 23 Obenu le-a; o -buru l'o nweru
 ojozi-imigwe, no iya
 l'aguga buru onye no l'echilabo;
 onye lanu l'ime unu unwu
 ojozi labo l'unu iri;
 g'o pfiaru nemadzụ iphe,
 gbaru iya lememe;
- 24 g'o meeru iya eze-iphe-oma
 su:

“Jiko g'a dzoo ya ro g'o to
 daba l'iduma;
 le ya humawaru onye a-nduru
 iya l'itumo.”

25 Noo teke akpo ehu iya a-bya
 enwee du ge ke nwata nshji.
 Lo bya alaphu azu je
 adukpooro g'o du teke
 o bu nwokoro.

26 O -pfuru nu Chileke;
 lo meeru iya iphe, o pfuru;
 lo huma iphu Chileke
 tee okpobe eswa,
 Chileke abyakwa emee ya
 lo buru onye pfuberekoto
 ozo.

27 Noo teke oo-pfuru
 ledzudzu-oha pfua ya
 hoo haa su:
 “Mu meakwaru iphe-eji;
 teme mu mebyiwaa iphe,
 pfuru nhamunha;
 ophu a gwataduru mu
 ugwo iphe, mu meru.

28 O gbafutaru ndzu mu;
 ophu mu adabaduru l'iduma.
 Nta-a be mu a-dzuru ndzu;
 huma aka iphoro du.”

29 Lewaro; Chileke emejekwaru
 nemadzu iphemiphe ono
 ugbo labo;
 mee ya ugbo eto;

30 g'eeshi g'o nafuta ndzu iya
 g'o to dalahu l'iduma;
 k'ophu iphoro ke ndzu-a
 l'a-ndu echikwaduru iya.

31 Su-a; ndukpoekwapho doo
 Jiobu; ngaberu mu nchi.
 Ndukpoekwapho doo ge
 mu pfu iphe, mu pfu.

32 Teke i nweru onu, ii-ye;
 yeeru mu iya.

Pfua iphe, dụ ngu k'epfufu;
 kele ọ dụ mu g'a sụ l'e
 kpefuru ngu.

33 Teke ọ tọ dudu;
 ngabekpoeru mu phọ nchi.
 Nodukpoepho doo ge mu zia
 ngu mmamiphe!

34 ¹Elihu byakwa eyee onu
 bya asu-a:

²Unu ngabekwa nchi l'opfu,
 mu epfu; unube ndu
 maru iphe.

Unu ngabekwaru mu nchi;
 unube ndu nwuru
 iphe anwunwu;

³kele ọo g'eedeje onu le nri
 g'a maru utso iya-a;
 bu g'aangaje nchi l'opfu.

⁴G'anyi hotanu iphe,
 pfuru nhamunha l'onwanyi.
 G'anyi tukonu nwua iphe,
 du ree.

⁵Mbu le Jiobu suru l'iswi du
 iya mma;
 ophu Chileke ekwedu iya
 aharu enge.

⁶L'o kaleru iya; a sukwaphe le
 ya adzu uka.

L'o tọ dudu iphe, ikpe iya
 nmaru iya; ole onya,
 o gburu iya bu agwota
 agwota.

⁷?Unu humajeru onye ophu
 du ge Jiobu;
 onye ophu angu ekwe une
 g'onye angu mini?

⁸Ndu ephe l'iya achi idzu lanu bu
 ndu eme ejo-ememe.

O buru ndu ejo-iphe be ephe
 l'iya aswi oswi;

⁹kele ọ suru l'o tọ dudu iphe,
 nemadzu erita l'eme iphe,

dụ Chileke ree.

10 Sụ-a; unu ngabekwaru mu
nchi; unube ndu iphe
edoje enya.

Tuswekwa! Chileke ta
abyakwa eme ejo-ememe!
Okalibe-kangokotaru-nu ta
abyakwa eme iphe,
adudu ree!

11 O kwa ugwo be opofuje
nemadzu l'iphe, o meru.
O nodu ewotajeru iya iphe,
gbaru umere, oome.

12 Mbu-a; okpobe opfu kpo
bu le Chileke te emejekwa iphe,
adudu ree.
Okalibe-kangokotaru-nu ta
anmaswejekwa ikpe
anmaswe.

13 ?Bu onye meru Chileke g'o
buru onye eliphe-a
l'ophu du l'eka?
?Bu onye bu onye suru iya g'o
lekota mgboko-a gbaa
mgburugburu?

14 O -buru l'o bu uche iya;
o seta ndzu sephu azu;
bya erwuta unme,
aatuje atutu doberu onwiya;

15 nemadzu l'ophu atukoepho
buru mkpurupyata
mgbo lanu.

Nemadzu anwuhu je aburu eja,
no l'ali.

16 O -buru l'iphe edoje ngu enya;
ngabekwa nchi;
numakwa iphe-a,
mu abya epfufu-a.

17 ?Bu onye ono, ikpe pfuru oto
du ashu a-bya aburu onye
bu ishi?

?I suru g'ii-nma iya ikpe;

- mbụ onye ono, p̄furu ọto bya
 aburu onye parụ ẹka ono?
- 18 T̄obudu iya bụ onye ono,
 asuje ndu eze: Ọ t̄o dudu iphe,
 unu bụ!
- L'ọ sụ ndu nweru ẹnya:
 Ẹjo-iphe parụ unu ẹka l'ẹhu!
- 19 Ọo ya bụ onye ono,
 ta agbajeduru nemadzu ọdzori
 opfu l'ọ bụ onye-ishi;
 ọphu oo-wotadu iphe,
 o gogo meru onye ụkpa
 meeru onye eze opfu l'ọ bụ eze;
 kele ẹphenebo t̄okoru buru
 iya gude ẹka iya mee p̄he.
- 20 Ẹp̄he anwuhuje
 buregedegengu l'echi abali.
 Ọonmaghukota igwe ọha anmaghu;
 ẹp̄he anwushihukota.
 Ndu oke amadu bẹ oowofujekwa;
 ọle ọ t̄o bukwa nemadzu
 egudeje ẹka wofu p̄he.
- 21 “Sụ-a; ẹnya Chileke
 t̄okokwaru iphe, ndiphe eme
 humakota;
 teme ọ n̄odu ahumakotaje
 ẹka ẹp̄he z̄oru ọkpa.
- 22 Ọ t̄o dudu ẹka agba ọchii,
 dū nū; ọphu ọ dudu ẹgube
 dadishi, dū nū,
 bụ ẹka ndu eme ejo-ememe
 e-je edomia onwop̄he.
- 23 Ọ t̄o dudu Chileke mkpa
 ke ge ya bya awata enyocha
 nemadzu ọzobaa;
 mbụ ke g'ẹp̄he bya an̄odu iya
 l'ip̄hu k'ikpe ọzobaa.
- 24 O too jejedu akpata ishi teme
 l'ọ chikaa ndu oke amadu;
 bya ah̄oo ndu ọzo dochia
 ẹnya p̄he.
- 25 Eshinu ọ makotaru iphe,

- ẹphe eme
 bẹ oomekpeje pẹ l'enyashi
 gwee pẹ arakabya.
 26 L'ọ hũa pẹ ahùhù ẹjo-iphe,
 ẹphe eme l'edzudzu-ọha;
 ẹka onyemonye a-hũama pẹ;
 27 opfu l'ẹphe haru
 etso Chileke;
 ọphu ọ dudu iphe,
 ọ sũru g'e mee, dũru ọphu
 ẹphe akpajẹ ishi ememe.
 28 Ẹphe emeje; ndu akpa nri
 echi mkpu, erwuje Chileke
 lẹ nchi;
 k'ọphu Chileke anumaje
 ẹkwa ndu adudu g'ọ dũ pẹ.
 29 Ọle ọ bũ; ọ -sũkwanu lẹ ya te
 eyekpọdaa ọnu; ?bũ onye sũru
 iya anma ikpe?
 O -domia iphu iya;
 ?bũ onye bya adũ ike hũama iya?
 Ọle ọ kwa iya nwe nemadzũ
 bya enweru ọha l'ọphu.
 30 Oomeje g'onye te emedu ele
 Chileke ta abũru onye-ishì;
 k'ọphu ọ tọo watadu agbaru
 ndiphe ọnyà.
 31 Ọ -bũru kẹ gẹ nemadzũ
 sũ Chileke:
 'O dekwaru mu; ọphu mu
 alaphubaekwa azũ l'iphe-ẹji
 ono ọzo;
 32 Zinaa mu iphe,
 mu taa dudu ike ahũama.
 Mu -mewaa ẹji;
 mu tee emehedu iya ọzobaa.'
 33 Sũ-a; ?bũ g'ọ dũ ngu ree
 bũ g'i dobesũ lẹ Chileke
 a-pfũ ngu ugwo l'ẹka
 i ti kwedu g'izimanũ lwa
 ngu azũ?
 Ọ kwa ngu e-pfukpọepfo

- l'onwongu; ọ tọ bụkwa
mbèdua. Pfukwaa iphe,
ị maru.
- 34 Gẹ ndu iphe edoje ẹnya
yena ọnu.
Gẹ ndu mmamiphe,
l'anụ iphe-a, mu epfu-a
pfunaa sụ:
- 35 'Jiobu epfukwa opfu onye
enwedu egomunggo;
mbụ l'opfu iya ta adukwa
omilomi.'
- 36 Ọ dū g'a sụ lẹ Jiobu bẹ
aa-hụkpoe pho ama hụ-rwua
ya l'ishi;
kẹlẹ oopfụ g'onye ejo-iphe.
- 37 O meru iphe-eji; tẹme ọ nọdu
eko Chileke ọkpa l'ishi.
Ọonoduje l'echilabọ anyi akụ
ẹka aja anyi ewenu;
tẹme ọ nọdu epfu ejo opfu
mpfukwase ekpu Chileke."
- 35** ¹ Elihu nọdu eyekwaro ọnu,
ooye.
- ² Sụ-a; ?i dobesu l'iphe ono
bụ apfubekoto;
g'i sụru l'apfubekoto nkengu
ka kẹ Chileke?
- ³ Ọlẹ ị jikwaru iya nụ sụ:
?Bụ urwu gūnu bẹ iirita iya?
Sụ: ?Bụ gūnu bụ obunggo,
dū iya nụ l'ị haru eme iphe-eji?
- ⁴ Gebe gẹ mu bya eyeeru
ngu ọnu;
gụ lẹ ndu unu l'iya eshi ọnyà.
- ⁵ Palikpodapho ẹnya lee
l'akpaminigwe.
Tabekpodapho ẹnya tatata
l'urwukpu ono,
nọ ephekerephe
ephekerephe l'uzo ishi
ngu ono.

- 6 I -mee iphe-ẹji;
 ?i mekataru Chileke l'awe?
 Iphe-ẹji ngu -dukpoo igwerigwe
 g'ọ dūhabe; ?oo-mebata
 iya gūnu?
- 7 Teke ọ bụ l'ị pfuberekoto;
 ?i nuru iya gūnu?
 Tọo ?bụ gūnu bẹ ọonata
 l'ẹka ngu?
- 8 Ejo-iphe, iime buẹpho
 onye dū gẹ ngu bẹ
 oomekata.
 Apfubekoto ngu bukwarupho
 unwu-eliphe bẹ ọ dūru.
- 9 “Oobujeru; e -menuka
 ndiphe ewere;
 ẹphe eye mkpu l'ọnu.
 Ẹphe echiaha: ‘Ojileka togbo’;
 kele ndu ike dū l'ebyi
 phe ẹka l'ẹhu.
- 10 Ọle ọ tọ dudu onye asuje:
 ?Bu awe bẹ Chileke,
 bụ onye meru mu nū nọ;
 onye ewojeru ebvu-oma
 nū nemadzū l'enyashi;
- 11 onye ka anyi ezi iphe
 eme lẹ g'oozi anū, bu l'eliphe;
 bya emee; anyi ka ẹnu,
 ephe l'eli amaru iphe.
- 12 O to yejeduru nemadzū
 ọnu mẹ ọ -nọdu echi mkpu.
 Ọ bụru iphe, kparū iya nū
 bụ lẹ ndu ẹjo-iphe
 kunukaru onwophe.
- 13 Tororo iya bụ lẹ Chileke te
 eyejedu ọnu l'arworo iphoro,
 ẹphe anọduje arwo;
 mbū lẹ
 Ọkalibe-kangokotaru-nū te
 eyejedu ọnu l'egube
 iphe ono.
- 14 ?Denu g'ọ buchia gube onye

sūru l'ì tì hūmaduru iya
 ahūma ophu bẹ ọo-nọdu
 angaru nchi;
 mbụ gūbe onye sūru l'ikpe
 ngu dabyiru l'atatiphu iya;
 i je l'anọdu echeru iya?

15 Tẹme ì sūkwapho l'ẹhu-eghu
 Chileke ta adudu iphe, oomeje;
 ọphu ọokpajedu onye
 eme ẹjo-iphe ishi.

16 Ọo ya bụ ẹ gūbe Jiobu
 epfu mkpọkoro opfu.
 Iipfu mpfukwase opfu,
 enwedu ishi.”

36 ¹Ọphu Elihu ahakwaru
 iphe, oopfu.

² Tabakpọkwapho nshi
 nwanshii;
 gẹ mu goshi ngu l'o
 nwebakwaru-a iphe, ee-pfu
 l'opfu ẹhu kẹ Chileke.

³ Ẹka mmamiphe mu shi
 dukwa ẹnya.
 Mu jekwa egoshi l'ikpe
 kalẹru onye ono,
 meru mu nọ ono.

⁴ G'o dokwaa ngu ẹnya ree
 l'opfu, mu epfu ta
 adukwa ọphu bụ ọka.
 L'onye iphe doru ẹnya doẹbe
 bẹ unu l'iya tūkokwaru
 nọdu l'ẹka-a.

⁵ Chileke pakwaru ẹka;
 ọle o to lephuduru
 nemadzụ ẹnya.
 Ọ parụ ẹka bya ekeru
 jīmujimu l'iphe edo ẹnya.

⁶ Ndu ẹjo-iphe bẹ o too
 dobejedu ndzụ.
 Ọ nọdu anujekwanu ndu
 aakpa ẹhu iphe,
 rwuberu phẹ nụ.

- 7 Enya ta alufujedu iya
 alufu l'eka ndu p̄f̄uberekoto
 n̄o.
- Oomeje; ep̄he l̄e ndu eze
 at̄uko b̄uru eze;
 t̄eme ̄o n̄odu ekutseje p̄he
 ep̄hekerep̄he jas̄u l'ojejoje.
- 8 Obenu teke ̄o b̄u l'a t̄uru
 nemadz̄u mkp̄oro;
 l'udo ip̄he-eh̄uka t̄uru
 iya sw̄iswia;
- 9 b̄u ip̄he, Chileke eme b̄u
 l'oogoshi p̄he ip̄he, ep̄he meru;
 l'ep̄he meru ip̄he-aji l'eka
 ep̄he eku onwop̄he.
- 10 Ip̄he, oome b̄u g'ep̄he ngab̄e
 nch̄i l'uzo, aakp̄o-ziru p̄he;
 bya as̄ukwa p̄he p̄ho
 g'iziman̄u ej̄o-ememe,
 ep̄he eme lwa p̄he az̄u.
- 11 Ep̄he -mee ip̄he, o pfuru
 bya ejeahaaru iya ozi;
 nweswe ndz̄u p̄he ̄ophu
 ph̄oduru n̄u ab̄uru p̄he
 eswe eh̄u-odu-guu.
- Nwapha olemole ono,
 ph̄oduru l̄e ndz̄u p̄he ono ab̄uru
 apha, a-b̄uru p̄he k'oma k'oma.
- 12 Obenu teke ep̄he j̄ikaru
 l'ep̄he te eyeduru iya ̄onu;
 ̄ooburu ogu-echi b̄e
 ee-gude saa p̄he ̄osampfu.
- Ep̄he anw̄uhu l'ebe ep̄he
 enwe egomunggo.
- 13 Obenu l̄e ndu Chileke ad̄udu
 l'obu p̄he ewojeru
 eh̄u-eghu gude suchia
 obu p̄he ̄obu;
 mb̄u o -kekp̄o p̄he eḡbu
 g'ookehab̄e;
 ep̄he ta aradu g'e yeru
 p̄he eka.

- 14 Ɛphe agbakwohuje nwuhu
teke Ɛphe bukwaɗu okoroɓya;
tsoru unwoke, a goɗu le nshi,
agba ukpara laa l'ite lanu.
- 15 Obenu le ndu eje iphe-ehuka
be onafutaje l'iphe-ehuka ono.
O nodu epfuje opfu gude dua
phe obu m'ephe nodu
eje iphe-ehuka obu.
- 16 O kwa mkpu be ogbaru
ngu.
Oome g'o phafuta ngu l'asha
iphe-ehuka dobe ngu le
phorokotoko aka
adukpoedu iphe,
akpakube ngu nu;
teme nri, e doberu ngu g'i
ria buru nri, kachaa ree.
- 17 Obenu le nta-a be ikpe,
e kperu ngu bu ikpe,
gbaru onye ejo-iphe.
Ikpe, pfuru oto yee
iswi-odumma tuwaru
ngu swiswia.
- 18 Tokwa eh u g'o to du onye
e-gude eku deru ngu ye.
B'ekwekwa g'oke uphalazu
chechi ngu iphu.
- 19 Eku ono; ?oo-me g'i ti
noduhe l'iphe-ehuka-a?
To ?ii-gude okpehu ngu l'ophu
gude nahu iya?
- 20 Be lekwa enya udu enyashi
ono,
emeje ge ndiphe shi
l'ibe phe chihu ono.
- 21 Tonupho eh u g'i ti je aghaaru
ejo-ememe iphu,
bu iphe, mu ele enya
li ka ahata eme l'eje iphe-ehuka.
- 22 Chileke be e kutseru kele
ike du iya shii.

- ?Bụ onye bụ O-zì-iphe,
 aatụ eyeru iya?
- 23 ?Bụ onye sụru asụ Chileke:
 Waa iphe, ii-me baa.
 Tọo ?bụ onye sụru iya asụ l'iphe,
 o meru bẹ o mekwaru eji?
- 24 Nyatajẹkwa kwolita
 ozi Chileke,
 bụ iphe, ndiphe agụ ebvu
 gude etu iya epha.
- 25 Nemadzụ l'ophu
 hụma-dzuwaru iya.
 A nọdu agbeje ụzenya ele
 iya phoriphori.
- 26 Chileke pakwaru eka
 mebyi apapa;
 daghata gẹ mmamiphe anyi ha.
 Ọ tọ dukwa onye adu ike aguta
 apha ole ọ nọwaru ndzu.
- 27 Ọomeje mini; l'oda paapaa.
 Ọ buru mini ono l'edzeje
 wọwoowoo awu ala
 l'oma nggele l'oma nggele.
- 28 Igwe avuje tsutsutsu;
 l'o dzekwapho mini,
 paru eka wushiru unwu-eliphe.
- 29 G'oogudeje erwu erwurwu
 ta adukwa onye o doru enya;
 ophu o dukwa onye maru
 g'oomeje shi l'okpoku iya
 atu egbigwe tarara tarara.
- 30 Hụmanu g'o woru
 ebemu-igwe iya doo
 onwiya mgburugburu;
 bya egude iya ekpuhaje
 eka kachaa omilomi
 l'eze-enyimu.
- 31 Ọo egube ono bụ g'o gude
 elekota eliphe l'ophu.
 Ọ nọdu emefuta nri eme
 k'etsutsu iya.
- 32 Iphe, jiru iya mkpoji-eka

bụ egbigwe.

Ọ buru ẹka dọ iya ree bẹ
 ọotuje iya.

33 Ọo ririri bẹ oodeje l'a
 maru l'ọobyawaa
 edze oke mini;
 mbụ je akpaa l'eswi,
 eeche echeche
 egoshijechakwaa l'igwe
 emewaa ome mini.

37 ¹Nta bẹ meji etekwa mu
 ophe;
 mbụ lẹ meji akufukwa mu
 akufu.

² Unu ngabẹkpodapho!
 Unu ngabẹ nchi
 nımakpodapho olu Chileke!
 Unu nımakpodapho ekiri,
 o gude ọnu iya asụ!

³ Oomeje; ebemu-igwe alọ
 waawaa l'igwe;
 l'o rwuchaa ẹka igwe beru
 alị beru.

⁴ Teke e mechaerupho;
 ọ raahaa ọrà;
 l'o gude oke olu iya atọ
 egbigwe.
 Ọphu ọ dudu ọphu oodophuje
 azu me ọrà iya gbufuwa.

⁵ G'olu Chileke egudeje edebe
 ririri bẹ dọ oke ebvu.
 Ọ nodu emeje iphe, parọ ẹka;
 meghata g'oodobe
 nemadzọ ẹnya.

⁶ Ọo ya asuje aka-mini-sunoo
 g'ọ daa l'eliphe.
 L'ọ bya asukwapho igwe: Ngwa;
 dzee mini dzeshia ya ike!

⁷ Oomeje gẹ nemadzọ
 jebuhu ozi;
 shi nno goshi onyemonye g'ozii,
 ya eje habe shii.

- 8 Ụnwu anụ anọduje ekpu
ekpukpu ndzụ.
Ephē ejeje edomichaa onwophē
l'ime ọgba p̄hē.
- 9 Oke ph̄erephere eshije l'ọgba
iya;
t̄eme oyi-atsutsu n̄odu
eshije l̄e taphutaphu ph̄erephere.
- 10 Mkpukorophu akamini bụ unme,
Chileke t̄uru at̄utu b̄e ooshije.
Ọ -t̄ụ ya; phosa phosa mini,
d̄oru nyimunyimu akp̄ukoo
ophu.
- 11 Urwukpu b̄e oogudeje
tsutsutsu mini w̄u-jia aw̄u-ji.
Ọ b̄uru urwukpu ono
an̄oduje at̄u egbigwe
gbaagbaa.
- 12 Ọ n̄odu ab̄ujeru; o -zia p̄hē;
ep̄he alojashia onwophē
waawaa l'eliphe l'ophu;
wata eje ozi, o ziru p̄hē.
- 13 Erwurwu b̄e o gude bya
g'o gude iya h̄ụ
ụnwu-eliphe ah̄h̄h̄;
ozoo gude iya gbaa mini
l'eliphe gude goshi
n-yemobu iya.
- 14 Ngab̄ekpodapho nch̄i l'iphe-a
Jiobu!
Hakp̄oep̄ho iphe, iime;
gbukp̄odapho igo l'odu-biribiri
Chileke!
- 15 ?Ị makp̄ooru ḡe Chileke
egudeje esede urwukpu
l'akpaminigwe?
?Ị maru g'oogudeje al̄o ebemu
phaaphaa?
- 16 ?Ị maru g'urwukpu ad̄ojeru
l'eli iya aw̄unga l'akpaminigwe?
Ono b̄ukwa eguru ozi, o jeru;
mb̄u onye t̄ukoru

- iphemiphe makotaru onoya;
 17 mbu gube onye uwe ngu
 ekpo okpomoku l'eka
 mgboko deru yekete.
 O buru iphe, kparu iya nu bu
 pherephere, shi l'uzo ndohali.
- 18 ?Ii-du-a ike mee iphe, o meru;
 mbu mee; akpaminigwe phushi;
 g'o meru nkiya phushi
 le mgboko-a;
 o kpoo gbengu g'onyo,
 a wuru awuwu?
- 19 "Kanuru anyi iphe,
 anyi e-pfuru iya.
 Anyi ta adukwa ike rikobe iphe,
 anyi e-pfu.
 O buru iphe, kparu iya nu
 bu l'uzo anyi gbanukaru
 ochii.
- 20 ?Ee-je epfuaru iya le mu
 achọ epfu opfu to?
 ?O nweru onye a nonyaa
 rwoahaa arworwo g'e
 lwee ya to?"
- 21 "A bya le nta-a; nemadzu
 te elejekwa enya l'enyanwu,
 echi echichi;
 mbu me igwe bo gbarara.
- 22 Chileke abyaakwa. O
 dukwa ebvu lenya bya adu
 akpabiri. O shikwa l'isheli abya;
 kwaa onwiya akwa le
 mkpola-ododo.
- 23 O kwa iya bu
 Okalibe-kangokotaru-nu;
 buru onye aka anyi ta
 abyadu erwu erwurwu ophu.
 O paru aka l'ike-okpu;
 me lekpe ikpe, pfuru oto.
 Apfubekoto nkiya paru aka;
 ophu oomedu
 nemadzu ewere.

24 Noo g'o gude ndiphe
 ɲodu atsɔ iya ebvu.
 Ndu arɪ l'ɛphe maru iphe
 bɛ tɔ gɔbeduru iphe.”

Chipfu wataru eye onu

38 1 Tɔbudu iya bu; a ɲɔnyaepɛho; oke phɛrɛphɛrɛ wata ezizi. Chipfu
 gbɛ l'oke phɛrɛphɛrɛ ono wata eyeru Jiobu onu. O sɔ Jiobu:

2 ?Bu onye epfu iphe phɔ?
 ?Bu onye woru enweru
 egomunggo mu rwɔtoshia;
 l'ɛbe abɔ l'onye ɔbu maru iphe,
 oopfu?

3 Rɪkota onwongu gɛ nwoke;
 gɛ mu bya aja ngu aja!
 O kwa g'ɪ zaje mu iya!

4 Sɔ-a; ?bu awe bɛ ɪ nɔ teke
 mu tɔru ɔkpa mgboko-a
 l'ophu?

Karu mu iya; m'o buru l'o
 doru ngu ɛnya!

5 ?Bu onye tɔru iya ɔnyeka sɔ
 l'ɔwa-a g'oo-habe baa?
 ?ɪ maru iya?

?Bu onye gude eri tɔ l'uswekete
 iya?

6 ?Bu lɛ gɔnu bɛ a kpɔbechaaru
 ɔkpa iya?

Tɔo ?bu onye gbuberu ishi
 mkpuma, gude mgboko;

7 mbɔ teke ono, e mechaaru;
 kpokpode nchi-abɔhu tɔ
 uzu wata agɔ ebvu;
 unwu-ojozi-imigwe g'ɛphe
 hakɔta gbɔaha kwakokoo.

8 ?Bu onye gɔru ɔzo gburumu
 gɔ-buru eze-ɛnyimu ye
 l'azɔ teke ono, o meru
 kpukungu kpofuta l'ɛpho
 ne iya ono?

9 Noo teke mu woru
 urwukpu mee uwe yee ya;

- bya eworu tsukiribaa
 10 bya akpaaru iya oke
 ẹka oo-jeberu;
 bya asu-chia ya woru iya
 gua kpukpurukpu.
- 11 Noo teke mu suru: “Lekwa
 ẹka ii-jeberu; ba ghatakwa
 ẹka ono!
 Lekwa ẹka akparamini
 ngu e-ku onwiya
 jeberu gburu.”
- 12 ?I sujewaru nchi-aboḥu
 l'owa-a iphe, oo-me baa?
 ?Ozoo karu geregere utsu
 l'owa-a ẹka rwuberu iya nu
 baa?
- 13 ?I sujewaru iya g'o je
 egudegbaa ẹka l'igburonu
 igburonu mgboko
 jia ya phulaphula jishia ya
 ndu ejo-iphe?
- 14 Mgboko l'ophu kpuru
 oronmono g'urwa, e gude
 eme oḥubama;
 teme o ṅodu aduje rwarri
 g'uwe.
- 15 Ndu ejo-iphe be e te
 ekwedu g'iphóró duru;
 teme a nyakwoshichaa phe
 ẹka ephe shi palichawa
 ephekerephe.
- 16 ?I jejewaru ije jerwua
 ẹka oke-enyimu agba
 dederere?
 ?I jejewaru ije l'eka enyimu
 bu utubuku?
- 17 ?E goshijewaru ngu
 onu-abata ali-maa?
 ?I humajewaru ẹka eeshije
 abahu l'onyono onwu?
- 18 ?I rijekpowaru iya;

- o doo ngu ɛnya sụ ɔ
 mgboko-a l'ophu habe
 phorokotoko?
 Karu mu iya mɛ ɔ -buru l'i
 tukoru iphemiphe-a
 makotaru!
- 19 ?Bu awe bɛ eeshije eje
 ɛka iphóró bu?
 ?Bu awe bɛ ɔchii chiru
 upfu yee?
- 20 ?I du-a ike dua ndu ono
 g'ɛphe lagbaa ɛka ɛphe
 shigbaa?
 ?I maru ɔzo, eeshije eje ɛka
 ɛphe akwajɛ?
- 21 Mu maru-a l'i makotaru
 iphemiphe ono;
 eshinu a nwuadaru ngu
 tɛme e mee iphemiphe ono.
 I nɔwaru ndzu nɔgbawaa
 apha, du igwerigwe!
- 22 ?I bahujewaru l'ulo ɛka
 aakubeje aka-mini-sunoo?
 To ɔ ?i humajewaru ulo
 ophu aakubeje ire egbigwe,
 23 buru iphe, mu doberu
 kwaberu teke iphe-ɛhuka a-bya;
 mbu kwaberu mboku ɔgu
 a-da.
- 24 ?Denu gbororo, eeshije eje
 ɛka iphóró futaru;
 ozoo ɛka pherephere ɔzo
 ɛnyanwu-awawa
 eshije dzuru mgboko?
- 25 ?Bu onye gbuwaru ɔswawara
 toɔbo;
 ɔ buru ɔzo, mini eshije edze;
 bya atogboru egbigwe ɔzo,
 oo-nodu eshi.
- 26 O nodu egudeje iya agba
 mini l'ɛka nemadzu te
 ebudu ebubu;

- mbụ echięgu, adudu onye
bu iya nų;
- 27 gude iya mee ęę ncharacha
ali, adudu iphe, dų iya nų
ngu-jia ępho wata
efushi ęswa ọphúú.
- 28 Mini ono, igwe edzeje ono;
?o nweru nna tọo?
Mbụ-a ?bụ onye nwuru iji,
akwa akwakwa?
- 29 ?Bụ nwanyị ole nwuru
mkpukorophu mini oyi?
?Bụ onye tsuru ime
mkpukorophu iji mini ono,
eshije l'imigwe adashihu ono,
- 30 bụ iya emeje mini l'ọ
kpukoo ophu dų
ęę mkpuma;
mbarabata ogbumini ahukoo
ahuko?
- 31 ?Ii-dụ-a ike swikọbe
kpokpode, Puleyadesu?
Tọo ?i dų ike atọshi
kpokpode, Orayonu
g'ọ nọdu nanu nanu?
- 32 ?I dų ike eme kpokpode,
dugbaa nų ęęphe
futa je teke gbaru phe nų?
Tọo ?i dų ike edu kpokpode,
Beya; ęę unwu iya?
- 33 ?I maru ekemu, a turu doberu
iphe, bu l'imigwe?
?I-dų ike mee g'ọ buru g'ọ
dų l'imigwe bụ g'ọ-dų l'eliphe?
- 34 ?I dų ike ara ọrà g'o rwua
ęka urwukpu nọ;
ozoo g'ị ratsua mini
l'a-gba utso, e-ri ngu nų?
- 35 ?Bụ ngu atufuje ire egbigwe
g'o tsoru ọzo iya?
Epe -jeshia; ?ęphe abya asu
ngu l'ęphe ejeakwa ozi,

- i ziru phe?
 36 ?Bụ onye nuru okpoma
 egomunggo;
 bya emee g'iphe doje
 uche enya?
 37 ?Bụ onye be mmamiphe
 iya rwuru k'aguje
 urwukpu ogu?
 ?Bụ onye awushije itemini,
 suru l'imigwe;
 38 me urwuku hukopho
 ahuko; bya anmaa agbadagba.
 39 "Bụ ngu ejeje akparu
 nyee oduma nri;
 bya anu-jije unwu iya
 ephe g'egu ta aguhe phe;
 40 m'ephe tuko nodu
 l'ime oga phe;
 ozoo l'ephe tukoru geparu
 l'ote aka ephe e-gbu anu?
 41 ?Bụ onye anuje okpoko-ohà
 nri, ephe erije;
 teke ono, unwu iya
 anoduje echiru Chileke
 mkpu nri tsoru
 ekameka aghaphe achọ
 nri, ephe e-ri?"

- 39** ¹ ?Imajeru teke eghu-oswa,
 bu l'ubvu nwuru nwa?
 ?Ihubeje ama l'owa-a teke ne
 ele anwu nwa baa?
 2 ?Iguje onwa ole,
 ephe anoje teme ephe
 atsua ime?
 ?I maru teke ephe ezedaje
 gedegede?
 3 Qobujeru; ephe -bya ezeda;
 ephe egbushi ikpere l'ali
 woru nwa phe nwua.
 Ime, shi eme phe nu
 aburu sarimu.
 4 Unwu iya obu agbashia ike

- nọdu l'ime egbudu
 l'eka ono vua vughee.
 Ephe aparu ne phe ono haa
 gbakashihu;
 ephe ta lwapfutabaedu iya.
- 5 ?Bu onye haru
 nkafu-igara-oswa;
 o nọdu akpaphu;
 ophu o dudu iphe,
 eme iya nu?
 ?Bu onye toshiru phe haa;
 ephe nọdu ejeje eka du
 phe ree?
- 6 Echięgu ali okponku be mu
 nukpoeru iya pho su
 g'o buru;
 bya emee ali ono,
 buepho unu unu ono g'o
 buru eka oo-buru eburu.
- 7 Wọowoowo, aanoduje atu le
 mkpukpu be onoduje
 achị ochi;
 ophu onudu gbagbagba,
 ndu udumali anoduje ara.
- 8 Ubvu ubvu be otukoje gbaa
 ophorokpo achọ iphe,
 oo-ri;
 achokpoepho nwa
 rwushirwushi eswa
 ge ya taa.
- 9 ?Atsu e-kwe-a bya anodu
 meahaa iphe,
 i suru g'o mee?
 Mbụ-a; ?ii-dobe iya-a g'o
 nọdu l'eka eeyejeru anu nri;
 l'o nọdu iya l'enyashi?
- 10 ?O duru ophu ii-du ike
 tuta eri kputa kpuru g'o
 jeeru ngu ozi egu;
 ?ozoo ii-gude iya-a kọo
 okoro le nsuda?
- 11 ?Ii-chiru upfu kwee ya

- sù l'o shihuru ike?
 ?Ìi-parù-a ozi ngu ẹka o
 shihuru ike parù
 haarù iya?
- 12 ?Ìi-kweta haa ya g'o je
 evulataru ngu ereshi ngu;
 vuru iya je akùbe l'ùlo,
 eechishije balì?
- 13 Oke-ẹnu ọsaturichi egudeje
 ẹhu-utso chia ñkù pyaa.
 Ọle ì tìi tuduru ẹbà iya eyeru
 ẹbà korokoro.
- 14 Oke-ẹnu ọsaturichi ono atùje
 ẹkwa l'alì.
 Ọ buru l'alì bẹ ọonoduje kpua
 ya.
- 15 Ọ tọo kpadù ishi k'a nonyaa
 a zọo ya ọkpa zọpyaa;
 ọzoo l'unwu anù
 l'a-zọpyashi iya.
- 16 Unwu iya bẹ ọonoduje ehe
 anùka anùka g'ẹphe ta
 abudu unwu iya;
 ọphu ọ kpadù ishi kẹ
 l'akanya, o seru bụ
 ọla-l'iswi;
- 17 noo kẹle Chileke ta anuduru
 iya mmamiphe.
 Ọphu o keduru oke
 k'egomunggo nù yẹbedua.
- 18 Ọle o -wokwanuru ñkù iya
 phushia kẹ gẹ ya wata
 agba ọso
 l'ọ nyighaaro inya yẹe onye
 nọ iya l'eli chia phẹ ẹbyi.
- 19 Sù-a; ?bù ngu nuru inya ike,
 dù iya nù?
 Tọo ?bù ngu gbarù nza-inya
 phushi iya l'olu;
 ọ dù kẹ nwa
 buyabuya ono?
- 20 ?Bù ngu meru iya;

- ọ nọdu anọduje apfu
 shooshoo g'igube ono;
 o -zia unme fuu;
 ndzu aguhu unwu-eliphe?
- 21 Ọozoje garamu garamu;
 ẹhu atsọ iya ntumatu
 l'ike dụ iya.
 Looje ẹnari ẹnari ejepfu ọgu,
 duru iya nụ.
- 22 Ọchi bẹ ọochije ndzu-agugu;
 kele ọ tọ dudu iphe,
 ọotsu ebvu;
 ọphu ọola-phujedu azu
 mẹ a haliaru iya ogu-echi.
- 23 Ikpoto apfu, kuru l'ekpa apfu,
 nọ iya lẹ mgbureku
 anọduje azu iya
 yọgoro yọgoro;
 yele o-gbungerengere arwa.
- 24 G'o gude awu kẹ wugelengu
 wugelengu bẹ
 ooghudujechaa mẹ o
 lwee alị elwelwe;
 ọphu ọ byadu apfuru doo
 mẹ e gbua opu.
- 25 E -gbua opu ono l'o woru
 okwe rwua.
 Ọgu -nọdukwaduro ụzenya;
 l'ọ kpọtawa ẹgburu iya.
 L'ọ nụwaro olu ndu-ishi
 ojogu ono;
 waa mkpu-ọgu, ada nụ.
- 26 “Sụ-a; ?bụ mmamiphe ngu
 bẹ ọkpo-ngwere gude
 ephe l'eli?
 ?Bụ ngu meru iya;
 ọ nọdu ewojeru nkù jaaaa
 l'uzo ndohali ono?
- 27 ?Bụ ngu ezije ugo g'o phee
 phaa phemihu imeli imeli
 je anọdu kpaa ẹpfune iya
 l'eka dụ ephekerephe

ephekerephe?

28 Ẹka ọnoduje bụ l'újì,
 nọ ephekerephe
 ephekerephe;
 nọwaro l'ẹka ono
 jasụ nchi abọhu.

Ọ buru l'ẹka ono bẹ oodomije
 onwiya.

29 Ọ buru ẹka ono bẹ ọnoduje
 levu iphe, oo-ri.

Ọ -nọdukwaduro ụzenya;
 ẹnya iya arwutawa iya.

30 Ụnwu iya amije mee.

Ọ buru ẹka odzu dabýiru bẹ
 yẹbedua anọduje.”

40 ¹Chipfu nọdu epfukwaro
 eyeru Jiobu sụ iya:

² “Gụbe nwọphu abaru
 Ọkalibe-kangokotaru-nu
 mba;
 ?ị sụru g'ikajeru iya iphe,
 oo-me?

Gẹ gụbe onye ono,
 ebo Chileke ibo ono
 yena ọnu l'opfu-a,
 oopfu-a!”

³Tọbudu iya bụ; Jiobu bya eyeeru
 Chipfu ọnu sụ iya:

⁴ “Mu bụkwa onye ta abadu ọ
 mkpa.
 ?Denu gẹ mu e-shi jeye ọnu
 l'iphe, iipfu?

Mu woakwaru ẹka ọdẹ l'ọnu.

⁵ Mu pfuakwaru akpọ opfu
 lanu; ọphu mu
 adukwanu ike eye ọnu
 l'ọphu iipfu.

Mu bya epfuwa akpọ labo;
 nta-a bẹ mu tee
 pfubaekwa ọzo.”

⁶ Noo ya bụ; Chipfu bya agbẹkwa
 l'oke pherephere ono pfuru

- yeru Jiobu sù iya:
 7 Rìkòtá onwongu gẹ̀ nwoke;
 gẹ̀ mu bya ajiá ngu aji.
 Oò ẹ̀pho g'ì yejekwa ọ̀nu
 l'ìphe, mu aji ngu.
 8 ?Ìi-dù ike mebyia ikpe,
 mu kperu?
 ?Ìi-dù ike nma mu ikpe;
 k'ọ̀phu ikpe a-kalẹ̀ru gùbedua?
 9 Ọ̀dzu-ẹ̀ka ngu; ?ọ ha gẹ̀ kẹ
 Chileke?
 Tọo ?ì dù ike egude olu ngu
 atù egbigwe g'ootuje ono?
 10 Ngwanù; gudenù
 o-gbu-nwìinwii yẹ akpabiri
 kwaa onwongu akwa!
 Yenaa akwabẹ̀ ùbvù yẹ
 enweru ẹn̄ya g'onye
 yeru uwe!
 11 Gbanwùbenu iphu ẹ̀huka
 ẹ̀huka gude goshi l'ẹ̀hu
 eghu ngu eghu!
 Lenaa ẹn̄ya hùma iphe,
 bùkpoo ndu eku
 onwophẹ kuzeta phẹ̀ alì;
 12 mbù lee ẹn̄ya hùma iphe,
 bùkpoo ndu eku
 onwophẹ mee phẹ̀
 g'ẹ̀phe darwua alì!
 Tùkonu iphe, bùkpoo ndu
 ẹ̀jo-iphe mebyishikọ̀ta
 l'ẹ̀ka ẹ̀phe p̄furu!
 13 Tùko phẹ̀ g'ẹ̀phe ha lia elili l'alì!
 Woru phẹ̀ iphu kpupyabẹ̀
 ekpupyabẹ̀ l'ime ilu!
 14 Noo teke mu e-kweta ngu
 l'ẹ̀kutara ngu a-dù-a ike
 dzoo ngu.
 15 Lenaa oke anù ono,
 bù behemotu,
 bù anù, mu tùkoru gù l'iya
 mee dobe;

- tẹme ọ bọru anụ,
ata ẹswa l'ali g'eswi.
- 16 Sụ-a; lenaa ẹgube ike,
dụ iya l'ọkpa!
Hụmawaro ẹgube ike,
dụ iya l'akwara akwara,
gbashiru iya l'ẹpho!
- 17 Ọdzu iya anọduje enwunga
g'oshi sida.
Anụ anụ, dụ iya l'utapfu
ligbachaaru eligba.
- 18 Ọkpu iya bụ mkpụrukpu
onyirubvu bẹ ọ bụ.
Oshi-ọkpa iya bụru mgborígwè.
- 19 Ọo ya kachaa shii l'iphe,
bụkpoo iphe,
Chileke meshiru dobe lẹ
mgboko;
ọle onye ono, meru iya nụ
ono egudejele-a
ogu-echi iya zaa ya ntse.
- 20 Úbvú úbvú anọduje ewotaru
iya iphe, ẹphe metaru;
tẹme anụ, bu l'ẹgbudu
g'ẹphe ha nọdu
anọduje iya ntse ebvu
ebvu.
- 21 Ọozeje lẹ mkpula oshi lotusu;
woru onwiya domia lẹ
mkpula ẹswa, nọ l'ụda.
- 22 Oshi lotusu ono egudeje
ẹpfukala, dụ iya nụ
gude domia ya.
Ẹkali oshi wilo nọ-pee ya
mgburugburu.
- 23 Mini -nọdu atụ kpereree;
o too yedu iya ebvu.
Ọphu ọ dudu iphe,
eme iya nụ
m'obetakpọo ẹnyimu
Jiọdanu gbaa utso
sùbe iya l'ọnu.

24 ?Bụ onye sūru iya egude
m'ọ nọdu ele iya ẹnya?

Tọo ?bụ onye sūru
g'ọo-nmata iya swọo
ya imi?

41 ¹?Ii-dụ-a ike gude
ìkokoro nmata
ẹjọ-oke-agiyi,
bụ Leviyatanu;
ọzoo tụa ya eri l'ire woru
libe elibe?

2 ?Ii-dụ ike ye iya eri l'imi
lipyia;
ọzoo woru ìkokoro dzụbe
iya l'agba?

3 ?Ii-dụ-a ike mee ya g'ọ wata
ngu arwọ sụ g'ì
phụaru iya obu-imemini?
?Ọo-gọzeta olu pfuru opfu nù
ngu?

4 ?Ii-dụ-a ike mee g'unu l'iya
gbaa ndzụ
g'ọ bụru ohu ngu jasụ
g'ii-nọ-beru?

5 ?Ii-dụ-a ike mekoshi iya
g'eemekoshije
nwenu-a?

Ii-woru iya haarụ
unwumboko ibe ngu
g'ephe gude bvu ebvu?

6 Ndu agba nghọ; ?ephe e-kwe
ngu iya-a onu?

Tọo ?ephe e-ke iya l'ehu l'ehu
g'ephe ha agba nghọ ọbu?

7 ?Ii-dụ-a ike gude mkpirikpu
mkpirikpu igwe
gbajashia ya akpọ?

Tọo ?ii-dụ ike gude ìkekee
sụwaa ya ishi?

8 I -byikpọo ya ẹka ebyibyi
ophu bẹ ii-nyata-a iphe,
gụ l'iya jeru.

I tii laphubaedu iya azu
ememe.

9 I -dobekpoo enya l'ii-mekpe
iya; maru l'oo uka be
i dzuru.

I -humakpoo ya nu ahuma be
ike bvuwaru ngu.

10 Eshinu o dudu onye agirigo,
no iya l'ehu suru
ke g'o je akpatsu
ejo-oke-agiyi;
?buchia mube Chileke be
nemadzu suru k'etso opfu?

11 ?Bu onye abya asu l'owa-a
iphe iya, aka mu du
baa ge mu pfua ya
ugwo iya?

Noo kele iphemiphe,
no le mgboko bu nkemu.

12 "Mu taa hakwa ge mu ta tu
onu okpa ejo-oke-agiyi ono;
tua onu g'o du-be okpehu
yee g'o bu-be anu,
du ubvu l'enya.

13 ?Bu onye suru iya aswa
akpo?

?Bu onye a-du ike paru
odogoro eje iya l'iphu
le ya eje iya ya eyeye?

14 ?Bu onye a-tukponu ama
k'eje iya ajaha onu,
o gude phengara phengara
eze kpoo okpokuu
gbaa mgburugburu?

15 Okpurukpu iya be iphe,
kpuru iya giriri bu
iphe-mgbobuta-ogu,
nochaa huru ahuru;
bya anoduchaa nwibe iya
ntsentsse;

16 mbu l'ephe nochaa
onwophe ntsentsse

- shingushingu;
 k'ophu pherephere te
 eshidu mgbaka iya
 abahụ iya l'ehu.
- 17 Ephe rakubecharu nwibe phe
 arakube.
 Ephe tugbaru nanu k'ophu
 a taa tuwadu iya ebo.
- 18 O -zee uze; icheku-oku
 aghashihu.
 Enya iya du g'eka enyanwu
 keru paa le nchi-abohu.
- 19 Oku-owa anoduje enwu iya
 phoophoophoo lonu.
 Ekoro-oku eshi iya agba
 kpitikimu kpitikimu
 kpitikimu.
- 20 Enwuru-oku eshi iya l'imi
 akpu tuutuutuu
 g'ite, e shiberu chiru eswa
 kube iya.
- 21 O -kushi unme l'icheku,
 oku adudu lo gbanwuhu oku;
 teme oku, enwu
 phoophoophoo nodu
 eshije iya lonu agushihu.
- 22 Okpehu du iya lolu;
 k'ophu oomeje ge meji tofu iphe,
 bukpo onye humaru iya nu.
- 23 Igbigirigbi akpo ehụ iya
 rakugbaerupho l'ehu
 nwibe iya;
 k'ophu o dudu onye suru
 iya arakufu.
- 24 Okpoma iya kporu
 gbengugbengu ge mkpuma;
 mbu lo shihuru ike ge mkpuma,
 eegweje iphe.
- 25 O -gbalihu agbalihu;
 ndzu erwuta ndu ike du.
 Ephe egude ehụ-anmanma
 gbaphu azu.

- 26 E -gbua ya oḡu-echi;
 ọ tọ dudu iphe, oo-me iya;
 ọphu ọ dudu iphe, arwa;
 ọzoo ikekee;
 ọzoo agugū emeje iya.
- 27 Íḡwè bẹ ọonyajishije g'onye
 anyapyashi ọwa.
 Ọ nọdu emeje onyirubvu
 g'onye eme oshi,
 rehuru erehu.
- 28 Apfu te emejedu iya g'ọ gbaa
 ọso gbala.
 Mkpuma robo nọdu adujele
 iya-a g'ọ bu udzu,
 etsushi ekpu iya.
- 29 E -chia ya mgboro l'ọ gbẹ du
 iya g'e chiru iya oshi ọwa.
 A -nọdu atụ iya arwa
 swiiswiiswii l'ọ chile
 iya-a ọchi.
- 30 Mkputepho iya atsụ nko
 g'igburonu ibiribe mbeji.
 Ọ -wua awuwu l'epuchi l'ọ du
 g'eka e swiru igwe,
 e gude echi ereshi.
- 31 O -rwuba l'ogbumini l'ọ
 phuhu uphu g'ite,
 e shiberu l'oku.
 Teke o rwubaru leze-onyimu l'ọ
 tsu gbudugbudu g'eka e
 shiberu manụ urwazi.
- 32 Eka o gbaru bẹ mini asoje
 raa bukahụ ẹbo acha
 ke phuuphuu.
 Onye leri ọnya lẹ mini teke
 ono l'ọ dobesu l'ogbu-mini
 furu ẹwó.
- 33 Ọ tọ dudu iphe,
 du lẹ mgboko-a,
 aatụ eyeru iya.
 Ọ bu iphe, e meru dobe
 lẹ mgboko; ọphu ndzu

agujeedu iya.

- ³⁴ G'iphe ahahabe l'eli;
o tọ dudu iphe, ọo-gube iya.
Oo ya bu eze l'iphe,
bukpoo iphemiphe,
eku onwiya ekuku.”

42 ¹Tobudu iya bu; Jiobu bya
eyeeru Chipfu onu
bya asu iya:

- ² Mu maru-a l'i suru eme
iphemiphe;
l'o tọ dudu iphe, i tuberu
k'ememe, a byaru
agbanwe agbanwe.

- ³ I jiru su: “?Bu onye woru
enweru egomunggo
ke gube Chileke rwutoshia;
lebe abu l'onye obu maru
iphe, oopfu?”

Mu kwetakwaru le mu shi
epfu iphe, mu amadu
ishi iya;
iphe, du biribiri k'ophu mu
ta asudu iya amaru.

- ⁴ I pfukwarupho su:
“Ngabekwa nchi;
ge mu bya aja ngu aji.
O kwa gi zaje mu iya.”

- ⁵ O kwa le nchi be mu
shi anumaje aka a tu onu ngu.
Obenu le nta-a be mu
humawaru ngu lenya.

- ⁶ Noo g'o gude mu lawaro
onwomu ashi.
Izimanu lwawaru mu azu.
Wakwa mu l'ophu l'ime
urwuku yele ime nu.

Akpochi opfu obu ishi

⁷Tobudu iya bu; Chipfu pfuchaa iphemiphe ono yeri Jiobu bya epfu-kwarupho yeri Elifazu onye Temanu su iya: “Ehu eghukwa mu eghu; o buru gu l'onya ngu phe ephenebo kpatsuru mu iya; kele unu te epfuduru

mu iphe, pfuru nhamunha g'onye-ozu mu, bu Jobu pfuru. ⁸Nta-a bu iphe, unu e-mekwa bu g'unu kpata oke-eswi esaa; yee ebili esaa jepfu onye-ozu mu, bu Jobu go gude iya gwee ngweja-akpo-oku nu mu l'opfu ehunu. Onye-ozu mu, bu Jobu epfuru nu Chileke l'iswi ehunu; mu anata epfufu, o pfuru nu mu. Mu te emeedu unu iphe, mu gege eme unu lesweswe ono, unu meru ono. Noo kele unu te epfuduru mu iphe, pfuru nhamunha g'onye-ozu mu, bu Jobu pfuru." ⁹Noo ya bu; Elifazu onye Temanu; yee Bilidadu onye Shuwa; waa Zofa, bu onye Nama gbeshi bya emee iphe, Chipfu suru g'ephe mee. Jobu bya epfuru nu Chipfu; o nata iphe, o pfuru nu iya.

¹⁰Tobudu iya bu; Jobu bya epfuchaepho nuchaa Chileke l'iswi ehunu onya iya phe onoya; Chipfu bya emee ya; o byakwa enweru eku ozo. O bya emee ya iphe, bukpo iphemiphe, o shi nweru hakota g'o shi ha ugbo labo. ¹¹Unwune iya unwoke me unwanyi; mekpoo onyemonye, shi mahawaru iya nu byaahaa ibe iya ozo; ephe l'ephe riaha nri ozo. Ephe kpoaharu iya iphu; duha ya obu k'iphe-ehuka ono g'o ha, bu iphe, Chipfu shi woru tukobe iya ono. O nodu abujeru onye byatasharu nu looguderu iya kobo bya egudekwaru iya pho iphe-nchi, e gude mkpola-ododo mee.

¹²Chipfu bya agoru onu-oma nu Jobu le ndzu ophu o mechaaru nofua eme le ndzu ophu o vuru uzo noo. Aturu, o mechaaru nweru du ukporo unu aturu l'unu iri l'ise. Inya-kamelu du unu iri l'ise. Eswi iya, e jigbaru ebo ebo du unu ise. Nkapfu-igara du unu labo l'ukporo iri. ¹³O nwuta unwoke esaa bya anwuta unwanyi eto. ¹⁴Okpara iya ke nwanyi be o guru Jiemima bya agua otsota iya Kezaya bya agua k'eto Kerenu-Hapuku. ¹⁵E-jegbabe ekameka l'alij ono ta adudu eka aahuma onye nwanyi, mapfuru unwu ada Jobu le mma. Nna phe, bu Jobu keru iphe, o nweru gbaa phe teke o keru iya unwu iya ke nwoke.

¹⁶Ge Jobu jechaaru iphe-ehuka ono be o dzufuaru ndzu noo ukporo apha esaa. O nodu ndzu gude enya huma unwu iya; yee unwu nwanwa iya phe; mekpoo unwu nwanwanwanwanwa; mekpoo nwanwanwanwanwa nwanwa iya. ¹⁷Tobudu iya bu; o mechaa nwuhu karkpo nka karwee akarwe; nokpoo ikpoto apha, du igwerigwe igwerigwe.